

JAARSTUKKEN 2021

Met de 'Jaarstukken 2021' legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid in 2021 en de bijbehorende financiën. De verantwoording over het beleid vindt plaats in het jaarverslag. Dit verslag beschrijft de prestaties die de gemeente gerealiseerd heeft en de financiële hoofdlijnen. In de jaarrekening worden de gemeentefinanciën nader toegelicht. In dit inleidende hoofdstuk is het financiële resultaat beschreven, inclusief een toelichting. De leeswijzer beschrijft welke informatie de lezer waar in de jaarstukken kan vinden.

Inhoudsopgave

Inleiding....4
Leeswijzer....8

Programma's....10
Programma 1: Ruimte en beheer....10
Programma 2: Economie....31
Programma 3: Sociaal Domein....47
Programma 4: Bestuur en veiligheid....65
5: Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien....77

Paragrafen....80
Paragraaf Lokale heffingen....81
Paragraaf Weerstandsvermogen....86
Paragraaf kapitaalgoederen....92
Paragraaf Verbonden Partijen....97
Paragraaf Financiering....111
Paragraaf Bedrijfsvoering....114
Paragraaf Grondbeleid....120
Paragraaf Covid-19....126

Jaarrekening....136
Balans....155
Toelichting balans....164
Sisa lijst....191

Bijlagen....206
Begrippenlijst....207
Realisatie per taakveld....210
Indicatoren....213
Overzicht investeringsuitgaven....218

Inleiding

Financieel resultaat

De gemeente Sluis sluit het jaar 2021 af met een voordelig rekeningresultaat van € 6.198.260. Het rekeningresultaat bestaat uit twee aspecten, te weten:

	x € 1.000	
Resultaat uit overheidsactiviteiten	5.842	voordeel
Resultaat uit grondexploitatie	356	voordeel
Rekeningresultaat 2021	6.198	voordeel

Totstandkoming rekeningresultaat

In de laatste programmawijziging 2021 werd het resultaat na bestemming geraamd op een voordelig saldo van € 1.316.259. Het werkelijke resultaat is € 4.882.001 voordeliger. Hieronder volgt een overzicht van de programma's met daarbij de saldo's en de afwijking van de begrote cijfers.

Programma (bedragen x € 1.000)		Begroting 2021			Realisatie 2021			Realisatie 2021 t.o.v. Begroting 2021		
Code	**Naam**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
1	Ruimte en beheer	34.487	15.426	19.062	32.980	17.171	15.809	1.507	-1.746	3.253
2	Economie	2.611	879	1.732	2.132	1.328	804	479	-448	927
3	Sociaal domein	28.401	5.724	22.676	29.833	7.089	22.744	-1.432	-1.365	-67
4	Bestuur en veiligheid	2.790	564	2.225	4.799	1.239	3.560	-2.010	-675	-1.335
5	Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	10.783	53.531	-42.748	10.591	58.326	-47.735	191	-4.795	4.987
	Totaal	**79.071**	**76.124**	**2.947**	**80.336**	**85.153**	**-4.817**	**-1.264**	**-9.029**	**7.764**
	Mutaties reserves	1.292	5.556	-4.263	3.916	5.297	-1.381	-2.624	258	-2.882
	Gerealiseerd resultaat	**80.364**	**81.680**	**-1.316**	**84.252**	**90.450**	**-6.198**	**-3.888**	**-8.770**	**4.882**

Progr.	Bedragen x € 1.000	Voordelig	Nadelig
div	afschrijvingen	418	
1	Parkeerbelastingen		275
1	Leges bouwvergunningen	455	
1	Riool/afval		279
2	Resultaat GREX	356	
3	Jeugdzorg	488	
3	Taakstelling sociaal domein		915
3	Wmo-begeleiding		520
3	PGB's	225	
3	Bibliotheek	300	
4	Bommenregeling		847
4	Voorziening wethouderspensioenen	186	
5	OZB	405	
5	Algemene uitkering	3.336	
5	Belastingen	776	
5	Stelpost voorzieningen	555	
5	Heffing/invordering belastingen		236
div	Covid	849	
div	Personeelslasten		356
div	Overige		39
	Totalen	**8.349**	**3.467**
	Saldo	**4.882**	

Kerngegevens

		Rekening per 31-12-2020	Rekening per 31-12-2021
Sociale structuur			
Aantal inwoners		23.168	23.141
waarvan:			
0 t/m19 jaar		3.975	3.904
20 t/m 64 jaar (vanaf 2021 20 t/m 69)		12.188	14.213
65 jaar en ouder (vanaf 2021 70 en ouder)		6.733	5.024
Aantal bijstandsontvangers		272	329
Fysieke structuur			
Oppervlakte gemeente in ha.		30.716	30.716
Aantal woonruimten		18.069	18.342
Financiële structuur			
Opbrengst belastingen en rechten	Totaal	24.819.000	28.197.000
	per inwoner	1.071	1.218
Algemene uitkering Gemeentefonds	Totaal	40.694.000	42.738.000
	per inwoner	1.756	1.847
Boekwaarde vaste activa	Totaal	100.806.000	103.735.000
	per inwoner	4.351	4.483
Eigen vermogen	Totaal	27.381.000	34.677.000
	per inwoner	1.182	1.499
Vaste schuld	Totaal	56.287.000	51.132.000
	per inwoner	2.430	2.210
Omvang exploitatie	Totaal	84.980.000	90.450.000
	per inwoner	3.668	3.909

Leeswijzer

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn regels voor de samenstelling van de jaarstukken opgenomen. Met deze stukken legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad.

Het doel van de jaarstukken is de gemeenteraad, de inwoners, de hogere overheden en andere belangstellenden te informeren over de financiële gang van zaken over het afgelopen boekjaar en de financiële positie aan het einde van het boekjaar.

In de jaarstukken treft u eerst het jaarverslag aan (programmaverantwoording en de verplicht voorgeschreven paragrafen), daarna de jaarrekening en tot slot de bijlagen.

Jaarverslag
De programmaverantwoording bestaat uit de volgende vier programma's:
1. Ruimte en beheer
2. Economie
3. Sociaal domein
4. Bestuur en veiligheid

Daarop volgt het overzicht met de algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien, overhead en vennootschapsbelasting en de beleidsmatige verantwoording over 2021.

Per programma wordt achtereenvolgens weergegeven:
Inleiding: waar draait het om in het programma?
Speerpunten: onderdelen van het beleid waar extra aandacht voor is.
Per speerpunt worden 3 vragen behandeld:
1. Wat willen we bereiken?
2. Wat hebben we daarvoor gedaan? Omschrijving van de activiteiten die in het afgelopen jaar de concrete gemeentelijke bijdrage vormden aan het realiseren van de gewenste doelen en effecten.
3. Wat heeft het gekost? (Met vermelding rekeningcijfers 2020, begroting 2021 na wijziging en de rekeningcijfers 2021).

De verbonden partijen.

Ter informatie is in ieder programma een specificatie van de lasten en baten per taakveld toegevoegd.

Naast de genoemde programma's wordt een belangrijk deel van het jaarverslag gevormd door de in het BBV verplicht voorgeschreven paragrafen:
- lokale heffingen;
- weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- onderhoud kapitaalgoederen;
- verbonden partijen;
- financiering;
- bedrijfsvoering;
- grondbeleid.

Hierin wordt een dwarsdoorsnede van de programmaverantwoording gegeven. Evenals in de Jaarstukken 2020 wordt er in 2021 een extra paragraaf Covid-19 toegevoegd.

Jaarrekening

In de jaarrekening worden de gemeentefinanciën toegelicht. Deze bevat het overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop. Daarnaast is er een beschrijving opgenomen van de

grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling. De balans en de toelichting daarop maken ook onderdeel uit van de jaarrekening. Tot slot vormt de SiSa-lijst een onderdeel van de jaarrekening.

Indicatoren
Ingaand 2017 is voor alle gemeenten een basis-set verplicht voorgeschreven indicatoren ingevoerd. Het doel hiervan is het inzichtelijker maken van de begroting en jaarstukken en een betere onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten mogelijk te maken.
De verplichte indicatoren zijn opgenomen in de desbetreffende programma's en vervangen daarmee de in voorgaande jaren gehanteerde effect- en prestatie-indicatoren.

Alle indicatoren en beschikbare cijfers zijn te ontsluiten via de website www.waarstaatjegemeente.nl. Op deze website is ook achtergrondinformatie beschikbaar over de bronnen en definities van de indicatoren en wat er precies wordt gemeten met de indicatoren.

Een aantal indicatoren uit de basis-set is wellicht niet voor alle gemeenten beschikbaar, maar is wel van belang voor alle gemeenten. Gemeenten waarvoor de informatie beschikbaar is moeten deze opnemen in de begroting en jaarstukken. In de 'Regeling beleidsindicatoren' is bepaald dat als de informatie niet beschikbaar is, de gemeenten deze niet hoeven op te nemen.

Niet alle indicatoren zijn in deze jaarstukken ingevuld, met name in die gevallen waarbij er op www.waarstaatjegemeente.nl geen actuele of helemaal geen informatie beschikbaar is. Bij deze indicatoren staat de tekst 'nog niet bekend'.

Afrondingsverschillen
In dit document worden veel cijfermatige overzichten weergegeven als veelvouden van € 1.000. Echter, bij de totalen wordt gerekend met de werkelijke, onafgeronde bedragen. Hierdoor komen afrondingsverschillen voor.

Programma's

Programma 1: Ruimte en beheer

Er is sprake van een gedeeltelijke mismatch tussen vraag en aanbod op onze woningmarkt. De gemeente Sluis streeft naar een passende huisvesting voor iedere doelgroep. Er wordt ruimte geboden voor innovatieve woonvormen en voor initiatieven die wonen en zorg combineren.

Alle 17 kernen en buurtschappen zijn belangrijk. Stads- en dorpsraden spelen een belangrijke rol bij de vorming van initiatieven. Gedurende de komende raadsperiode gaat extra aandacht uit naar Aardenburg, IJzendijke en Nieuwvliet(-bad). Voor Aardenburg en IJzendijke wordt een integraal plan voor de gehele kern opgesteld. Daarnaast wordt voor het gebied rondom Nieuwvliet een Masterplan opgesteld. De projecten in Cadzand-Bad, Waterdunen en Aantrekkelijk Oostburg bevinden zich in een uitvoerende fase. Voor het project Havengebied Breskens is de uitvoering in 2019 gestart. Daarnaast gaan we de komende jaren uitvoering geven aan het nieuwe beleidsplan speelvoorzieningen.

Een goed onderhouden openbare ruimte is belangrijk voor de leefbaarheid. Deze ruimte dient bovendien goed toegankelijk te zijn voor mensen met een beperking. Goed onderhoud en een goede toegankelijkheid gelden ook voor de bestaande natuur. Uitgangspunt is dat in principe geen nieuwe natuur wordt ontwikkeld en dat de bestemming "Natuur" geen belemmering vormt voor de ontwikkeling van omliggende percelen.

Een duurzame gemeente is het streven maar duurzaamheidsmaatregelen moeten wel lonen. Uitbreiding van het aantal windturbines is niet aan de orde; het inzetten van landbouwgronden voor het plaatsen van zonnepanelen is een ontwikkeling, die zorgvuldig moet worden onderzocht.

De gemeente Sluis zet zich in voor doorontwikkeling van inzameling van huishoudelijk afval om de doelstellingen uit het landelijk programma VANG-Huishoudelijk afval (VANG-HHA) te kunnen benaderen.

Verkeersveiligheid en een goede doorstroming van het verkeer zijn van groot belang. Hierbij geldt ook de aanwezigheid van voldoende parkeerplaatsen en het hebben van een efficiënt parkeersysteem. Ook streven wij naar behoud en versterking van een goede gebiedsontsluiting.

1.1 Beheer openbare ruimte en accommodaties
De openbare ruimte is goed onderhouden, toegankelijk en zo duurzaam mogelijk ingericht en de gemeentelijke accommodaties zijn beperkt in aantal, goed onderhouden, energiezuinig en toegankelijk voor mensen met een beperking.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap	Stand van zaken 2e Berap	Wat hebben we gedaan:
1.1.1 Ruimtelijke Ordening Een goede digitale bereikbaarheid (5G) c.q. zo hoog mogelijke dekkingsgraad voor onze inwoners, ondernemers en toeristen.	We zorgen voor een gemeentelijk antennebeleidsplan en via Monet gaan we in gesprek met providers om de mobiele dekking in de gemeente Sluis te versterken.	Er vindt periodiek overleg plaatst met de verschillende providers over het verbeteren van de mobiele dekking en capaciteit. Naar aanleiding van de ingebruikname van nieuwe frequenties wordt gesproken over een aantal uitbreidingslocaties waar de dekking nu onvoldoende is. Het antennebeleidsplan van de gemeente Sluis wordt gebaseerd op de landelijke voorbeeldnota antennebeleid. De herziene landelijke voorbeeldnota is eind april gepubliceerd door het antennebureau. Gemeenten wordt geadviseerd om door te gaan met het voorbereiden van lokaal antennebeleid maar dit pas vast te stellen na behandeling van de	Er vindt periodiek overleg plaats met de verschillende providers over het verbeteren van de mobiele dekking en capaciteit. Naar aanleiding van de ingebruikname van nieuwe frequenties wordt gesproken over een aantal uitbreidingslocaties waar de dekking nu onvoldoende is. Vanwege de vertrouwelijkheid van het plaatsingsplan worden locaties pas openbaar op het moment dat de vergunningsprocedures zijn gestart. Daarbij wordt continue de afweging gemaakt tussen de wens voor voldoende dekking en de landschappelijke inpassing. Voor een aantal locaties is de vergunningsprocedure nu gestart.	We sloten een samenwerkings-overeenkomst af met Delta Fiber Netwerk B.V. voor de uitrol van glasvezel in Breskens. De uitrol is ook gerealiseerd. Met diverse netwerkpartijen is gesproken over een samenwerkings-overeenkomst voor de uitrol in andere delen van de gemeente. De extra zendmast in Cadzand-Bad is geplaatst en voor een extra mast in Breskens verleenden we een vergunning. Met netwerkpartijen zijn gesprekken gevoerd over de plaatsing van zendmasten voor zes verschillende locaties om aan de dekkingsverplichting te kunnen voldoen. Naar

		gewijzigde telecommunicatiewet door de Tweede en Eerste Kamer omdat deze gevolgen heeft voor de inhoud van het beleid. Behandeling door de Kamer is voorzien in 2021. In afstemming met de andere Zeeuwse gemeenten wordt verder gewerkt aan de voorbereidingen voor een gemeentelijk antennebeleidsplan. Voorlopig staat het gemeentelijk antennebeleidsplan op de bestuurlijke jaaragenda van september 2021.	Het antennebeleidsplan van de gemeente Sluis wordt gebaseerd op de landelijke voorbeeldnota antennebeleid. Geadviseerd wordt om het lokale antennebeleid pas vast te stellen na vaststelling van de nieuwe Telecommunicatiewet door de Eerste en Tweede Kamer. Op dit moment wordt ingeschat, op basis van de planning van de Kamer dat u het gemeentelijk antennebeleidsplan in december 2021 ter besluitvorming kunt agenderen. Wij hebben een samenwerkingsovereenkomst met Delta Fiber Netwerk B.V. gesloten voor de uitrol van glasvezel in de kern Breskens. Uitvoering loopt vanaf juni tot einde van het jaar. Met KPN worden gesprekken gevoerd over het afsluiten van een samenwerkingsovereenkomst voor de uitrol van	verwachting worden in 2022 de vergunningsprocedures doorlopen. Ter voorbereiding op de inwerkingtreding van de nieuwe Telecommunicatiewet in 2022 werkten we samen met de andere Zeeuwse gemeenten aan een antennebeleidsplan.

			glasvezel in Breskens en Oostburg.	
1.1.2 Wonen en bouwen We hebben in 2040 een toekomstbestendige, duurzame woningvoorraad die kwalitatief en kwantitatief in balans is met de behoefte.	a. We geven uitvoering aan het Plan van Aanpak Plancapaciteit (w.o. Vaststelling realistisch woningbouwprogramma). b. We stellen een Regionale Woonvisie vast als kader voor o.a. de Regionale Woningmarkafspraken en de prestatie afspraken met Woongoed Zeeuws-Vlaanderen. c. Voor de realisatie van de toekomstig bestendige, duurzame woningvoorraad hanteren we een gebiedsgerichte aanpak	Op 25 februari 2021 heeft de raad het Visiedocument Krachtig Verbonden vastgesteld. Het besluit betekent dat de raad de doelstellingen heeft vastgelegd in genoemd document, hoofdstuk 1.1.2 Wonen en bouw, onderdeel ‘Wat willen we bereiken?’. Niet vastgesteld is het hoofdstuk ‘Hoe willen we dat bereiken?’. Dit wordt in de loop van 2021 ingevuld	Op 8 juli 2021 heeft de raad een eerste stap gezet in het kader van de uitvoering van het Plan van Aanpak Plancapaciteit. Ook is voor de nog te nemen besluiten (o.a. op het gebied van wonen en zorg) een tijdpad uitgezet. De realisatie daarvan wordt in samenhang gebracht met overige relevante zaken zoals de Verkenning Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen, de Regiovisie Zeeuws-Vlaanderen en de Regionale Woonvisie.	Het concept van de Regionale Woonvisie is aangepast aan de ambities van de gemeenten in de Regiovisie Zeeuws-Vlaanderen. De inspraakprocedure startte in maart 2022. De vaststelling is opgenomen in de raadscyclus van juni 2022. De Verkenning Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen is op 27 januari 2022 vastgesteld (uitgangspunten). Daarna zijn stappen gezet voor het inrichten van het projectbureau en het opstellen van een masterplan, en is een planning voor het woondossier gemaakt.
1.1.3 Kernenbeleid Evenwicht in vraag en aanbod van voorzieningen in de vijf grootste kernen van de gemeente. Behoud van een goede binnen- en buitensportaccommodatie	We geven uitvoering aan het Plan van aanpak plancapaciteit Sluis	Op 25 februari werd de visie Krachtig Verbonden vastgesteld. Ingediend amendement 11c betrof het Kernenbeleid en Sport en activering. Besloten werd dat het niet gewenst	In kwartaal 4 van 2021 worden inventarisaties uitgevoerd onder de beheerders van de dorpshuizen waarbij de bezetting, het beheer en	Er is gestart met het voeren van gesprekken met beheerders van dorpshuizen. Bij deze gesprekken wordt geïnventariseerd waar knelpunten ervaren

in de vijf grootste kernen van de gemeente. Een ontmoetingsruimte voor algemeen gebruik in de overige kernen.		is dat er actief inzet gepleegd wordt op het terugbrengen van deze voorzieningen in de kernen die niet tot de vijf grootste behoren. De evaluatie van het masterplan Voorzieningen is behandeld in de commissie samenleving/middelen van 14 september 2021.	de exploitatie per kern nader onderzocht worden.	worden, hoe de bezetting is, etc. De bevindingen delen we met u via een raadsinformatiebrief.
1.1.4 Cultureel erfgoed Versterken betekenis cultureel erfgoed voor toerisme en recreatie	Onderzoek naar de betekenis en de kansen die cultureel erfgoed biedt voor toerisme en recreatie.	Cultureel erfgoed maakt wezenlijk onderdeel uit van het toeristisch recreatief product van west Zeeuws-Vlaanderen. De visie op streekpromotie en gastheerschap en de visie op musea zijn nauw aan elkaar verbonden, zowel beleidsmatig als in uitvoering. De komende periode worden deze verbanden versterkt.	Voor de uitwerking van de visie op streekpromotie en gastheerschap is de Stichting Gastvrij Zeeuws-Vlaanderen opgericht. Ter uitvoering van de visie op musea zijn de hebben de gezamenlijke musea zich verenigd in een vereniging. De samenwerking tussen de stichting en vereniging krijgt nader vorm om zo de verbinding tussen het cultureel erfgoed en toerisme te versterken.	We maakten prestatie-afspraken met de Stichting Gastvrij Zeeuws-Vlaanderen (SGZV). Hierin borgen we dat de stichting actief contact onderhoudt met culturele instellingen, musea en erfgoed en hen in en bij de regionale promotie betrekt. Ook ondersteunt de stichting hen bij de uitoefening van het gastheerschap. Toerisme en cultuur zijn hierbinnen nauw met elkaar verweven, doordat toeristische informatie en cultureel erfgoed hier samengebracht worden. In april 2022 kreeg u een

				update m.b.t. de uitvoering door SGZV.
1.1.5 Gebouwen en openbaar groen Vermindering van het aantal gemeentelijke vastgoedobjecten (accommodaties).	We inventariseren het gemeentelijk vastgoed (gebouwen, infrastructuur en openbaar groen) en stellen op basis daarvan en in relatie tot de opgave verduurzaming een meerjaren-onderhoudsplan op, inclusief een investerings- en beheerskostenraming (huur inbegrepen).	Een eerste inventarisatie van het gemeentelijk vastgoed heeft plaatsgevonden. Het voorstel tot behoud en afstoten van gemeentelijk vastgoed + meerjaren onderhoudsplan wordt in Q4-2021 ter vaststelling voorgelegd aan college en raad. Vaststelling huurbeleid door het college is voorzien in Q4-2021/Q1-2022. In het project Grondzaken (Snippergroen) wordt per kern geïnventariseerd welke gemeentelijk openbaar groen onvoldoende functie heeft en uitgeefbaar is. Momenteel worden de kernen Sluis, Aardenburg, Sint Kruis en Eede geïnventariseerd. Deze gronden wordt telkens actief te koop aangeboden aan naastgelegen woningeigenaren. Jaarlijks vindt een	Het voorstel tot behoud en afstoten van gemeentelijk vastgoed + meerjaren onderhoudsplan wordt in het 4e kwartaal 2021 ter vaststelling voorgelegd aan de raad. Wij voorzien in het 1e kwartaal van 2022 vaststelling van het huurbeleid. We zijn volop bezig met fase 3 van project Grondzaken (snippergroen). Dit behelst de kernen Sluis, Aardenburg, Sint Kruis en Eede. Voor fase 4 (Cadzand, Nieuwvliet en Groede) is de voorbereiding gestart. Hiervoor is de (her)inventarisatie gestart en wordt onderzoek ingesteld naar de bodemgesteldheid van de af te stoten grond.	Het voorstel tot behoud en afstoten van gemeentelijk vastgoed en het meerjaren onderhoudsplan liep, evenals de vaststelling van het huurbeleid, vertraging op. We streven naar vaststelling in het eerste halfjaar van 2022. Fase 3 van project Grondzaken (snippergroen) is in de afrondende fase. Dit behelst de kernen Sluis, Aardenburg, Sint Kruis en Eede. Voor fase 4 (Cadzand, Nieuwvliet en Groede) is de voorbereiding afgerond en de uitvoering is gestart.

		inspectie plaats van de kwaliteit van de gemeentelijke infrastructuur, op basis waarvan de prioritering in het onderhoud plaatsvindt.		
De openbare ruimte is goed onderhouden en is aangepast aan de klimaatverandering.	Onderhoudsarm en klimaat adaptief inrichten van de openbare ruimte.	Een klimaatrobuuste inrichting 2050 van onze openbare ruimte is het uitgangspunt. We hebben wateroverlastgevoelige gebieden in beeld gebracht. Daar waar we e.e.a. kunnen combineren met bijvoorbeeld rioolvervanging enz., wordt met maatregelen het risico op wateroverlast verlaagd. We zijn bezig met het opstellen van een lokale strategie klimaatadaptatie samen met de gemeenten Hulst en Terneuzen. Daarnaast werken we mee aan de regionale strategie KaSZ (Klimaatadaptatie Strategie Zeeland). Deze laatste staat op de bestuurlijke jaaragenda van september 2021.	De regionale strategie voor klimaatadaptatie (Klimaatadaptatie Strategie Zeeland) wordt in oktober ter vaststelling aan de raad aangeboden incl. een Uitvoeringsagenda. Het opstellen van een lokale strategie, samen met de gemeenten Hulst en Terneuzen, bevindt zich in een afrondende fase en wordt samen met het I-report (raadpleegprogramma) eind dit jaar ter besluitvorming aan de raad aangeboden. We inventariseren wateroverlast gevoelige locaties (voortvloeiend uit klimaatbuien 2021) en proberen het risico op wateroverlast te verminderen samen met de uitvoeringsprogramma's	De strategie van de regionale klimaatadaptatie Zeeland is eind 2021 vastgesteld, inclusief het bijbehorende uitvoeringsprogramma voor de komende planperiode. Vanaf 2022 wordt dit uitvoeringsprogramma opgestart. De lokale strategie is in eindconcept gereed zodat deze in 2022 ter besluitvorming aan u voorgelegd kan worden. Integraal werken in de openbare ruimte wordt een van de uitgangspunten voor de komende periode waarin we opgaven, werkzaamheden enz. zoveel mogelijk willen combineren.

			van bijvoorbeeld Wegen en Riolering. De onkruidbestrijding in de openbare ruimte staat onder druk door het verbod op gebruik van bestrijdingsmiddelen.	
Optimaal onderhoud aan bomen in openbare ruimte.	Opstellen onderhoudsbestek voor het gemeentelijk bomenareaal.	Het gehele areaal solitaire bomen (+/- 14.000 stuks) is geïnspecteerd. Deze inventarisatie vormt de basis voor het opstellen van een snoeibestek. We onderzoeken de juiste bestekvorm voor ons verzorgingsgebied. Planning is om begin juli opdracht te geven voor het opstellen van het bestek.	Het onderzoek naar de juiste bestekvorm voor het snoeibestek is nog niet afgerond. De opdracht zal naar verwachting in het 4e kwartaal van dit jaar verstrekt worden.	Het onderzoek naar de juiste bestekvormen voor het snoeibestek loopt. In het 1e kwartaal van 2022 wordt het snoeibestek verder uitgewerkt tot een definitief bestek, gevolgd door de aanbesteding hiervan. Gelijktijdig wordt een aantal losse objecten/locaties geïnspecteerd op veiligheid. De vitaliteit van deze bomen is sneller achteruitgegaan dan theoretisch was voorzien.

1.2 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Een betere aansluiting van vraag en aanbod op de woningmarkt met aandacht voor nieuwe woonvormen, combinaties wonen-zorg en het voorkomen van (langdurige) leegstand. Dit geldt voor alle kernen waarbij er specifieke aandacht uit zal gaan naar Nieuwvliet, IJzendijke en Aardenburg. Tevens is het van belang om in te spelen op veranderende wetgeving en daarbij rekening te houden met de veranderende rol van de overheid.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap	Stand van zaken 2e Berap	Wat hebben we gedaan:
1.2.1 Omgevingswet				

Een vlotte overgang van bestaande naar nieuwe wetgeving. Zoals nu voorzien zal de Omgevingswet in januari 2022 van kracht worden. Deze wet voorziet in het samenvoegen van vele wetten en verordeningen, met als doel deregulering, minder vergunningen en meer overzicht voor de burger.	Voorbereidingen treffen voor de invoering van de Omgevingswet. Deze voorbereidingen hebben o.a. betrekking op het aanpassen van de werkprocessen, het aansluiten op de landelijke ict-voorziening en het bepalen van het strategie- en ambitieniveau.	Op 27 mei 2021 is bekend gemaakt dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet opnieuw met een half jaar wordt uitgesteld. De nieuwe inwerkingtredings-datum wordt voorlopig 1 juli 2022. De voorbereidingen gaan door. Het ambitieniveau is vastgesteld. Voor overige besluitvorming wordt de planning aangepast.	Er is nog geen definitieve duidelijkheid over de invoeringsdatum van de Omgevingswet. Vooralsnog blijft 1 juli 2022 van kracht en de interne voorbereidingen lopen onverminderd voort. Voor de inwerkingtreding moet tenminste voldaan worden aan de minimale actiepuntenlijst van de VNG (laatste versie 9 juni 2021), gericht op processen vergunningverlening en toezicht en handhaving, burgerparticipatie, adviesrecht, gedecentraliseerde bodemtaken, kostenverhaal, leges, mandaat en planschade.	Inmiddels is bekend dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt uitgesteld naar 1 januari 2023. Wij concentreren ons op het voldoen aan de eisen die zijn opgenomen in de minimale actiepuntenlijst van de VNG en het oefenen met en verbeteren van de ICT-technische systemen. Hierbij zijn wij afhankelijk van de werking van het DSO en de geleverde software van leveranciers. De raadsvoorstellen over leges, mandaat en planschade in relatie tot de Omgevingswet zijn vooralsnog voorzien tegen het eind van het jaar.

1.3 Natuur, Landschap en duurzaamheid

Behoud van een kwalitatief mooi landschap met een juiste balans tussen de verschillende functies. Goed toegankelijke (recreatie)natuurgebieden en een gezonde agrarische sector maken hiervan onderdeel uit.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap	Stand van zaken 2e Berap	Wat hebben we gedaan
1.3.1 Recreatienatuurgebieden Behoud en versterking van de bestaande recreatienatuurgebieden, waarbij beheer en	Uitvoering geven aan het rapport Kansen voor recreatienatuur door het in te zetten als	Momenteel vindt de toetsing plaats van het project Baanstpolder, onderdeel van het Masterplan Nieuwvliet.	Via de Ad hoc stuurgroep buitengebied wordt hier sturing aan gegeven. De mogelijkheden die het rapport Kansen voor	Het project Baanstpolder is gereed voor uitvoering. Het Rapport Kansen voor recreatienatuur wordt uitgewerkt en op basis

onderhoud van groot belang is en openbare toegankelijkheid is vereist.	toetsingskader voor nieuwe initiatieven.		recreatienatuur biedt, worden nadrukkelijk onder de aandacht gebracht bij initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen waarbij een groene compensatie van toepassing is.	van deze uitwerking worden meer projecten in uitvoering gebracht.
1.3.2 Klimaat Een klimaatbestendige gemeente, zowel met betrekking tot het bewustzijnsniveau van haar inwoners als op de manier waarop bij de inrichting van de openbare ruimte om wordt gegaan met veranderende klimaatomstandigheden.	Op grond van het Activiteitenplan Duurzaamheid 2020-2024 gaan we o.a. onderzoek doen naar en/of uitvoering geven aan zonnepanelen op parkeerterreinen en carports, laadpalen beleid, deelauto's, Transitievisie Warmte, uitbreiding gemeentelijk energieloket, communicatiecampagne (voor o.a. bewustwording), klimaatadaptatie beleid, plan van aanpak verduurzaming inkoop en aanbestedingen en het plan van aanpak verduurzaming gemeentelijke gebouwen.	Op grond van het activiteitenplan Duurzaamheid 2020-2024 zijn we gestart met een pilot zonnepanelen op parkeerterrein Sluis, onderzoek naar het inzetten van deelauto's, opstellen van de Transitievisie Warmte en Regionale Structuur Warmte (vaststelling dec 2021), onderzoek naar uitbreiding van het gemeentelijk energieloket, opzet van een communicatiecampagne (voor o.a. bewustwording), klimaatadaptatie beleid, het project verduurzaming gemeentelijke organisatie en het plan van aanpak verduurzaming gemeentelijke gebouwen.	Op grond van het activiteitenplan Duurzaamheid 2020-2024 zijn we gestart met de volgende acties: - Het opstellen van een beleidsplan zonneparken op land. - Een onderzoek voor een pilot zonneoverkapping met energieopslag op een parkeerterrein in Sluis. - Onderzoek naar het inzetten van deelauto's. - Opstellen van de Transitievisie Warmte en Regionale Structuur Warmte (vaststelling december 2021). - Onderzoek naar uitbreiding van het gemeentelijk energieloket. (www.duurzaambouwloket.nl) - Uitwerking van een communicatiecampagne	De opstalovereenkomsten voor de zonneparken op Technopark Schoondijke en Deltahoek Breskens zijn 6 augustus 2021 gepasseerd bij de notaris. Wij verleenden 23 november 2021 planologisch medewerking aan een gezamenlijk principeverzoek Zonnepark Oostburg, waarmee we invulling geven aan het zoekgebied en aan de uitgangspunten uit de visie Krachtig Verbonden. Het uitvoeringsplan RES 1.0 stelden wij 14 september 2021 vast.

			(o.a. bewustwording en ondersteuning). - Uitwerking stimuleringsfonds “Duurzaam en langer Thuis”. - Kansen voor verduurzaming van de gemeentelijke organisatie. - Het plan van aanpak verduurzaming gemeentelijke gebouwen. - Uitwerking van de lokale klimaatadaptatiestrategie.	In samenwerking met de provincie is de verkenning gestart naar een pilotproject voor een zonne-overkapping inclusief energieopslag. Samen met de gemeenten Hulst en Terneuzen zijn we een verkenning gestart naar de inzet van deelauto's. Op 23 december 2021 stelde u de Transitievisie Warmte vast. Wij besloten op 8 juni 2021 om het gas- en elektriciteitsverbruik te vergroenen voor 2022 en 2023. Er is gestart met de uitwerking van het communicatieplan energietransitie en klimaatadaptatie. Onderdeel hiervan is de ontwikkeling van een ‘Duurzaam Sluis’ tegel op de homepage van de gemeentelijke website, met achterliggende webpagina's met

				informatie. Dit is in februari 2022 gerealiseerd. Het communicatieplan zelf wordt in het eerste kwartaal van 2022 afgerond. De stimuleringsregeling Duurzamer en Langer Thuis Sluis is door u vastgesteld op 24 februari 2022. Het plan Verduurzaming gemeentelijke organisatie Sluis 2021-2030 stelden wij 7 december 2021 vast. U wordt hierover via de informatiecarrousel geïnformeerd. Het Groenbeheerplan 2022-2031 met daarin meer aandacht voor duurzaamheid, klimaatverandering, biodiversiteit en waardevolle leefomgeving stelde u op 23 december 2021 vast. De verduurzaming van de gebouwen is in een

				voorbereidende fase. Dit is mede afhankelijk van grote projecten zoals Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen. Het meerjaren onderhoudsplan is geactualiseerd met aandacht voor verduurzaming. Op 8 juli 2021 stemde u in met garantstelling middels borgtocht voor een lening door Coöperatie B.O.S.S. voor verduurzamings-investeringen in sportvoorzieningen in negen kernen. De klimaatadaptatie-strategie Zeeland (KasZ) stelde u op 21 oktober 2021 vast. Daarnaast is het samenwerkingsverband KasZ opgestart. De lokale klimaatadaptatiestrategie is in voorbereiding en wordt in 2022 aan u ter besluitvorming aangeboden.

1.4 Verkeer, vervoer en waterstaat
Optimaliseren van de mobiliteit, wat in ieder geval inhoudt een veilig routenet (gebiedsontsluiting), een effectief parkeer- en vervoerssysteem en goede bereikbaarheid van voorzieningen. Tevens wordt gestreefd naar een goed werkend watersysteem.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap	Stand van zaken 2e Berap	Wat hebben we gedaan:
1.4.1 Parkeren De juiste parkeerder op de juiste plaats. Dit vraagt met name aandacht in de kernen en langs de kust.	We ontwikkelen een parkeervisie voor parkeren aan de kust en in de kernen.	Een parkeervisie wordt momenteel opgesteld om onder andere inzicht te krijgen in de effectiviteit en juiste locatie van de parkeerterreinen aan de kust.	De parkeervisie hangt nauw samen met de op te stellen bredere mobiliteitsvisie. Vaststelling van deze mobiliteitsvisie staat gepland voor de raadsvergadering van december 2021.	Het procesplan is in december 2021 aan de commissie Samenleving/Middelen voorgelegd. Naar aanleiding van de mobiliteitsvisie kunnen we meer inzicht krijgen in de effectiviteit en locaties van de parkeerterreinen aan de kust, de slagenstructuur vanuit het achterland naar de kust, etc.
1.4.2 Ketenmobiliteit Een combinatie van OV, deelfiets of –auto behoort daarbij tot de mogelijkheden (slimme mobiliteit), evenals een koppeling met de vervoersvoorziening op grond van de Wmo (binnen de financiële kaders). We willen bij deze ontwikkelingen binnen het OV op een actieve manier betrokken worden.	We werken gezamenlijk een concept deelauto en een voorkeurssysteem voor het OV in de gemeente Sluis, uit. Heroverweging van het beleid Wmo-vervoer op basis van het Beleidsplan Sociaal Domein via het implementatieplan Sociaal Domein, maakt daarvan deel uit.	Op 27 januari 2021 konden college- en raadsleden deelnemen aan een door de provincie georganiseerd webinar m.b.t. Slimme mobiliteit in Zeeland. In Zeeuws-Vlaanderen vindt over de ketenmobiliteit ambtelijk en bestuurlijk afstemming plaats.	Momenteel treft de provincie Zeeland voorbereidingen voor de nieuw OV-concessie ná 2024. Gedacht wordt aan bundeling van vervoersstromen (doelgroepenvervoer met openbaar vervoer) en het ontschotten van de financiële stromen daarvan. De doorontwikkeling van het vervoer wordt ook gezocht	De provincie rondde de Regionale Mobiliteitsstrategie af. Het document geeft op hoofdlijnen weer dat er verschillende richtingen zijn met betrekking tot het openbaar vervoer, doelgroepenvervoer en in bredere zin slimme mobiliteit. In de strategie wordt onder andere nagedacht hoe verschillende

		Er wordt gewerkt aan de invoering van een lichte toets voor de toegang tot collectief vervoer. Een concept aanvraagformulier is besproken met de huisartsen. Dit wordt nu verder uitgewerkt in de beleidsregels Wmo.	in Slimme Mobiliteit in de keten van huurfietsen, huurauto's, busvervoer, etc. Om vervoerstromen samen te brengen wordt gedacht aan het realiseren van HUB's. Dit zijn knooppunten bij woonkernen waar de diverse vervoersvormen samen komen en vanaf waar door een mobiliteitscentrale de inzet van de vervoersvoorzieningen regisseert. De huidige Gemeentelijke Vervoerscentrale (GVC) wordt daarbij eventueel omgevormd tot een Zeeuwse Vervoerscentrale die al deze vervoersvormen centraal zal regisseren. In januari werd over dit onderwerp reeds een digitale informatiebijeenkomst voor raadsleden georganiseerd. Verwacht wordt dat dit najaar nadere besluitvorming plaats zal vinden door de provincie na input van de gemeenten.	vervoersmodaliteiten (theoretisch) aan elkaar gekoppeld kunnen worden. Verdere uitwerking naar de toekomst toe is nodig, zodat ketenmobiliteit opgezet kan worden. De Regionale Mobiliteitsstrategie is reeds aangeboden aan u als raad.

1.4.3 Riolering Een actueel Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2024 (gebaseerd op de evaluatie van de planperiode 2014-2018) waarin zowel de vigerende als de toekomstige wetgeving en de strategie voor de komende jaren op het gebied van hemel-, afval- en grondwaterzorg, inclusief de daarbij behorende financiële middelen, zijn verwerkt. Het GRP geeft inzicht in wat we hebben en vooral hoe het systeem functioneert als geheel en heeft als doel maatregelen uit te werken om het risico op wateroverlast te verminderen.	Uitvoeren van de maatregelen die voortvloeien uit het Gemeentelijk Rioleringsplan in samenspraak met het waterschap Scheldestromen.	Er zijn voorbereidings-werkzaamheden uitgevoerd voor projectgebieden zoals Molenweg e.o te Hoofdplaat, Mauritsstraat te Retranchement en de Minnepoortstraat in IJzendijke. Daarnaast zijn we gestart met rioleringswerkzaamheden in de Willemsweg in Schoondijke en de Industrieweg in Sluis. Vanuit de rioolinspecties zijn kleinschalige gebreken geïnventariseerd en afgelopen maanden zoveel als mogelijk verholpen of inzichtelijk gemaakt per inspectiegebied.	De functioneel ontwerpen riolering voor Molenweg e.o. Hoofdplaat, de Pr. Mauritsstraat in Retranchement en de Minnepoortstraat in IJzendijke en delen van de kern St. Anna ter Muiden zijn in eind-concept gereed. Momenteel wordt e.e.a. samengevoegd en waar nodig aangepast als het gaat om het vervangen en verzwaren van de nutsvoorzieningen. Inmiddels worden ook de noodzakelijke onderzoeken gestart. De herinrichting van de Industrieweg in Sluis en de Willemsweg in Schoondijke zijn zo goed als afgerond. Hierop volgt de aanpak van de Lange Heerenstraat in Schoondijke, maatregelen in de Noordstraat in Retranchement en het vervangen van enkele delen riolering t.b.v. Centrumplan fase 4 in Oostburg.	Eind 2021 zijn diverse werkzaamheden afgerond in Retranchement (Noordstraat), Schoondijke (Willemsweg/Lange Heerenstraat), Sluis (Industrieweg) en fase 4 van het Centrumplan in Oostburg. We zijn bezig met de bestekvoorbereiding van rioolwerkzaamheden in St. Anna ter Muiden, IJzendijke (Minnepoortstraat), Breskens (Dr. Broodman-straat/Weijkmanlaan) en de projectvoorbereiding voor optimalisatie van het rioolstelsel Oude Rijksweg in Breskens en Molenweg e.o. in Hoofdplaat. Daarnaast loopt de aanpak kleinschalig onderhoud vanuit de reiniging en inspectie en het doorrekenen van enkele wateroverlastgevoelige locaties binnen onze gemeente.

Openbaar Lichaam afvalstoffenverwijdering Zeeland OLAZ

De gemeenschappelijke regeling Openbaar Lichaam Afvalstoffenverwijdering Zeeland (O.L.A.Z.) is het samenwerkingsverband van alle dertien Zeeuwse gemeenten op het gebied van de afvalverwijdering.

De Zeeuwse gemeenten hebben hun taken op het gebied van de afvalverwijdering overgedragen aan O.L.A.Z. Dit met uitzondering van de inzameling van de uit de huishoudens afkomstige afvalstoffen. O.L.A.Z. is verantwoordelijk voor de verwerking van door of namens de gemeenten ingezamelde afvalstoffen. Eén van de taken is het in de markt zetten van de ingezamelde afvalstoffen. En uiteindelijk ook het sluiten van contracten met verwerkers voor het verwerken van de ingezamelde afvalstoffen.

In opdracht en voor rekening van O.L.A.Z. exploiteert de Zeeuwse Reinigingsdienst (ZRD) de milieustraten in de provincie Zeeland. Het bestuur van O.L.A.Z. bepaalt het acceptatiebeleid op de milieustraten. O.L.A.Z. brengt de exploitatiekosten van de milieustraten in rekening bij de gemeenten.

Financiën
In de vergadering van 1 juli 2021 stelde het Algemeen Bestuur van O.L.A.Z. de financiële jaarstukken vast. De raden van de in O.L.A.Z. deelnemende gemeenten zijn vooraf in de gelegenheid gesteld hun zienswijzen kenbaar te maken over die financiële jaarstukken.

PMD nascheiding
Sinds 1 januari 2020 loopt in de gemeenten Borsele, Reimerswaal, Noord-Beveland en Terneuzen een pilot met nascheiding van PMD (plastic- en metalen verpakkingen en drankenkartons) voor een periode van drie jaar. Deze vier gemeenten moesten uiterlijk eind 2021 aangeven of ze verder willen met de nascheiding van PMD. De overige gemeenten die deelnemen in O.L.A.Z. moesten ook uiterlijk eind 2021 laten weten of zij aansluiten of verder gaan met bronscheiding van PMD.
Voor de rest van de duur van het contract van O.L.A.Z. met AVR, tot en met 2027, gaan de gemeenten Borsele, Noord-Beveland en Terneuzen verder met de nascheiding van PMD. De overige gemeenten die deelnemen in O.L.A.Z. zamelen het PMD in met bronscheiding.

Milieustraten
Het Dagelijks Bestuur van O.L.A.Z. liet een onderzoek uitvoeren naar toekomstbestendige milieustraten in Zeeland. Het Algemeen Bestuur van O.L.A.Z. heeft kennisgenomen van het onderzoeksrapport en besloot de in het rapport opgenomen uitgangspunten en aanbevelingen over te nemen. Het Algemeen Bestuur heeft daarbij onderscheid gemaakt in vervolgstappen voor de korte termijn en vervolgstappen voor de lange termijn. De eerste vervolgstap voor de korte termijn is het invoeren van collectieve toegangscontrole op alle Zeeuwse milieustraten, met als doel de instroom te verminderen van het afval dat niet op de milieustraten thuishoort. Tijdens regionale informatieavonden eind 2021 informeerde het Dagelijks Bestuur van O.L.A.Z. de raadsleden van de Zeeuwse gemeenten daarover.

Gft-afval verwerken
In 2021 heeft O.L.A.Z. een Europese aanbesteding gehouden voor het verwerken van het Zeeuwse gft-afval vanaf 1 januari 2023 voor een periode van 10 jaar. O.L.A.Z. heeft de opdracht gegund aan Indaver Compost BV te Nieuwdorp.

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland
Deelnemersbijdrage
In de gemeentebegroting 2021 is een deelnemersbijdrage opgenomen van € 771.100. In de begroting 2021 was nog geen rekening gehouden met het voordeel als gevolg van de evaluatie van de P*Q - systematiek (zie hierna). Gezien de ervaring dat de kosten voor de zogenaamde strippenkaart (producten die niet genormeerd zijn en per uur worden afgerekend) de afgelopen

jaren telkens hoger waren dan geraamd, wordt de begrote deelnemersbijdrage niet gewijzigd. Op 21 oktober 2021 besloot de gemeenteraad een positieve zienswijze in te dienen tegen de 4e begrotingswijziging 2021 en 1e begrotingswijziging 2022. Het Algemeen Bestuur (AB) van de RUD Zeeland heeft op 6 december 2021 de begrotingswijziging vastgesteld, waardoor de deelnemersbijdrage over 2021 met € 8.800 is gestegen.

*P*Q*
Op 30 november 2020 heeft het Algemeen Bestuur van de RUD Zeeland besloten om op 1 januari 2021 te starten met het afrekenen op uren per deelnemer voor uren ingezet na 1 januari 2021 en de financieringssystematiek te blijven verfijnen. Tevens heeft de RUD de bijbehorende 1e begrotingswijziging vastgesteld. Voor de gemeente Sluis betekent dit dat de deelnemersbijdrage als gevolg van deze financieringssystematiek in 2021 € 32.600 lager wordt. Zoals hiervoor bij het onderwerp 'deelnemersbijdrage' is aangegeven, is de gemeentelijke begroting 2021 niet aangepast.

Omgevingswet
De projectgroep Omgevingswet heeft een actieplan 2021 opgesteld. Dat heeft als doelstelling om gereed te zijn voor het implementeren en het uitvoeren van de Omgevingswet binnen RUD Zeeland, uiterlijk een half jaar voor inwerkingtreding van de Omgevingswet c.a. (inclusief Invoeringswet en de vier AMvB's), waarbij vooraf afstemming plaatsvindt met de deelnemers vanuit hun doelstellingen. Voor 2021 is de landelijke lijst met de minimum vereisten leidend.

Schaalnadeel overdracht Brzo taken
Over één punt van de afrekening van de frictiekosten was nog geen overeenstemming. De geschillencommissie heeft daarover een rapport uitgebracht. De commissie heeft een aantal aanbevelingen aan de Provincie Zeeland en RUD Zeeland gedaan. Het AB heeft op 5 juli 2021 het rapport van de geschillencommissie voor kennisgeving aangenomen.

Verkenning samenwerking VRZ - GGD - RUD
Op 13 april 2021 heeft Bureau Berenschot de stand van zaken gepresenteerd aan de raden van de Zeeuws-Vlaamse gemeenten ten aanzien van de verkenning naar de samenwerking tussen de VRZ, GGD en RUD Zeeland.

Op 5 juli 2021 nam het AB van RUD Zeeland kennis van het rapport 'Verkenning naar de samenwerking tussen de GGD Zeeland, Veiligheidsregio Zeeland en RUD Zeeland', dat het bureau Berenschot heeft uitgebracht.

Het AB heeft op 6 december 2021 kennisgenomen van het rapport 'Verkenning naar de samenwerking tussen de GGD, RUD en VRZ' van Berenschot en de bijbehorende aanbiedingsbrief. Het AB besloot de directies van GGD, RUD en VRZ de opdracht te geven om een vervolgaanpak uit te werken waarin de volgende drie thema's worden uitgewerkt:
a) advisering over de Omgevingswet;
b) stroomlijnen van begrotings-, verantwoordings- en besluitvormingsprocessen richting de deelnemers (gemeenten, provincie en waterschap);
c) samenwerking op bedrijfsvoeringsprocessen.

Toekomstverkenning samenwerking milieu- en vth-taken
Gedeputeerde Staten heeft aan het bureau TwijnstraGudde opdracht gegeven een onderzoek te doen naar de samenwerking op het gebied van milieutaken in Zeeland. TwijnstraGudde heeft het 'Rapport doorontwikkeling milieutaakveld' op 7 juni 2021 aan de Provincie Zeeland uitgebracht. Het AB van RUD Zeeland nam op 5 juli 2021 kennis van het rapport en besloot om in het najaar het rapport inhoudelijk te bespreken. Bespreking was voorzien tijdens een bestuurlijke conferentie voor het AB op 25 november 2021. Als gevolg van de coronamaatregelen is deze verplaatst naar 20 januari 2022.

Huisvesting maakt onderdeel uit van deze toekomstverkenning. Het is echter niet zeker dat de verkenning leidt tot gezamenlijke huisvesting. Vanwege die onzekerheid bereidt RUD Zeeland

zich voor op een eigenstandig huisvestingstraject. Op 4 oktober 2021 is in het AB hierover gesproken. Er zal een voorstel worden uitgewerkt.

Plan van aanpak Ondermijning
Het AB van RUD Zeeland stemde op 4 oktober 2021 in met het plan van aanpak Ondermijning 2022, dat een aanzet is om te komen tot (betere) borging van deze taak binnen RUD Zeeland. Het beoogde effect is een structurele en integrale aanpak om samen met de partners te kunnen bijdragen aan het voorkomen en bestrijden van de onzichtbare criminaliteit die onze Zeeuwse samenleving ondermijnt. Tevens is besloten om de procedure voor de begrotingswijziging te starten.

De 4e begrotingswijzing 2022 als gevolg van het plan van aanpak Ondermijning is op 17 december 2021 ontvangen en werd in februari 2022 voorgelegd aan de gemeenteraad voor het indienen van een zienswijze.

.

Wat heeft het gekost

Taakveld		Begroting 2021			Realisatie 2021			Realisatie 2021 t.o.v. Begroting 2021		
Code	Naam	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
02-1	Burgerzaken	47	3	43	41	0	41	6	3	3
03-1	Beheer overige gebouwen en gronden	447	77	371	483	57	426	-36	19	-55
063-1	Parkeerbelasting	0	2.229	-2.229	2	1.955	-1.954	-2	273	-275
11-1	Crisisbeheersing en brandweer	2.535	7	2.529	2.551	58	2.493	-15	-51	36
12-1	Openbare orde en veiligheid	281	0	281	176	5	171	105	-5	110
21-1	Verkeer en vervoer	7.489	220	7.269	5.569	294	5.275	1.920	-74	1.994
22-1	Parkeren	814	0	814	673	2	671	141	-2	143
24-1	Economische havens en waterwegen	329	0	329	297	12	285	32	-12	44
42-1	Onderwijshuisvesting	693	95	598	682	74	608	11	21	-10
52-1	Sportaccommodaties	1.634	227	1.407	1.617	272	1.345	18	-44	62
53-1	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	614	27	587	613	27	586	0	0	1
54-1	Musea	604	33	570	730	8	721	-126	25	-151
55-1	Cultureel erfgoed	483	3	480	352	18	333	132	-15	147
57-1	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.048	445	4.602	4.780	742	4.038	268	-296	564
61-1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.738	630	1.108	1.893	596	1.297	-155	34	-189
72-1	Riolering	3.186	4.833	-1.647	3.431	4.863	-1.432	-245	-30	-215
73-1	Afval	3.259	3.930	-671	3.322	4.056	-734	-63	-126	63
74-1	Milieubeheer	1.145	10	1.135	996	53	943	148	-43	192
75-1	Begraafplaatsen en crematoria	384	360	24	356	393	-36	27	-33	60
81-1	Ruimtelijke ordening	2.356	1.408	948	3.169	2.323	846	-813	-915	102
83-1	Wonen en bouwen	1.402	889	514	1.248	1.363	-114	154	-474	628
	Totaal programma 1	**34.487**	**15.426**	**19.062**	**32.980**	**17.171**	**15.809**	**1.507**	**-1.746**	**3.253**
	Mutaties reserves	895	1.198	-303	2.637	1.195	1.442	-1.742	3	-1.745
	Resultaat na bestemming	**35.382**	**16.623**	**18.759**	**35.617**	**18.366**	**17.252**	**-235**	**-1.743**	**1.508**

Toevoeging aan reserves = Lasten
Onttrekking aan reserves = Baten

Beleidskader

- Krachtig Verbonden (2021)
- Gebiedsplan West Zeeuwsch-Vlaanderen; Natuurlijk Vitaal (2004)
- Gebiedsplan West Zeeuwsch-Vlaanderen; Natuurlijk Vitaal, bijstellingsnota (2010)
- Masterplan Aantrekkelijk Oostburg (2012)
- Visie Duurzaam Sluis 2013-2020 (2013)
- Masterplan Voorzieningen (2011)
- Welstandsnota (2012)
- Erfgoedvisie (2013)
- Nota Strategisch eigendommenbeleid (2012)
- Groenbeheerplan 2017-2021
- Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2024
- Beheerplan Openbare verlichting 2013-2022
- Beheerplan Speelterreinen 2009-2018
- Beheerplan Gebouwen 2013-2020
- Notitie Verkoop en verhuur van openbare grond 2017
- Notitie Handhaving eigendomsrecht bij onrechtmatig gebruik gemeentegrond 2017
- Wegenbeheerplan 2017-2026
- Convenant met stads- en dorpsraden
- Integraal veiligheidsbeleid 2018-2022 met jaarlijks een bijbehorend uitvoeringsprogramma
- Ambitiedocument Wederopbouw Oostburg: Kwaliteiten en kansen Toetsingskader bij afgifte omgevingsvergunningen
- Beleidsnota Archeologie, eerste herziening 2017
- Kerkenvisie Sluis 2018
- Voorwerpen in de openbare ruimte gemeente Sluis 2016

Programma 2: Economie

Inleiding
Een gezond ondernemersklimaat en voldoende arbeidspotentieel zijn essentieel voor de leefbaarheid en om de toekomst van een welvarend West Zeeuws-Vlaanderen te waarborgen. De gemeente geeft ondernemers volop de ruimte en wil hiervoor optimale randvoorwaarden creëren. Er komt meer aandacht voor acquisitie van bedrijven en het bedrijventerrein in Eede wordt uitgebreid.

Recreatie en toerisme vormen voor onze lokale economie een zeer belangrijke pijler. De gemeente Sluis zet in op een betere bereikbaarheid van onze kust en biedt ruime mogelijkheden aan ondernemers die willen inzetten op kwaliteitsverbetering. Het bieden van gepaste huisvesting voor werknemers die tijdelijk in de gemeente verblijven, maakt hiervan onderdeel.

Ook de agrarische sector is van groot belang, zowel voor de karakteriserende aanblik van ons landschap als voor de continuïteit van de voedselproductie. De gemeente Sluis steunt ondernemers die willen uitbreiden als gevolg van schaalvergroting.

2.1 Economische ontwikkeling De werkgelegenheid wordt versterkt op basis van samenwerking.				
Wat willen we bereiken:	**Wat gaan we daarvoor doen:**	**Stand van zaken 1e Berap**	**Stand van zaken 2e Berap**	**Wat hebben we gedaan:**
2.1.1 Arbeidsmarkt Een evenwichtige, inclusieve, toekomstbestendige Zeeuwse arbeidsmarkt.	Om dit te realiseren richten we ons op drie pijlers: 1. Iedereen doet mee: Zeeuwen voor Zeeuwse vacatures: mensen met een beperking of met een grote afstand tot de arbeidsmarkt inzetbaar maken en plaatsen. Resulterend in 13 extra plaatsingen vanuit de bestanden in de gemeente Sluis. 2. Het optimaal inzetten van werkenden en studerenden: Stimuleren goed, flexibel en modern werkgeverschap (doorstroming, om-, her en bijscholing en ontplooiing)	De afgelopen periode, als gevolg van Corona, stond in het teken van de continuïteit van de reguliere dienstverlening en was er beperkte ruimte voor extra ambities. Desondanks zijn twee actielijnen uit de Zeeuwse agenda "perspectief op werk" opgepakt. Enerzijds het benaderen van 50 werkgevers (door VNO/NCW) die zich willen verbinden aan de dienstverlening via het Werkgeversservice punt Zeeland (WSP) om Zeeuws breed 160 kandidaten met een afstand tot de arbeidsmarkt extra te plaatsen. Voor Zeeuws-Vlaanderen betekent dit het	De project focus van VNO-NCW is a.g.v. de corona-crisis en impact veranderd. Er is een inspanningsverplichting afgesproken om 25 bedrijven met een personeelsvraag te bezoeken en ook 25 bedrijven met een verwacht overschot. De bedrijven worden bevraagd op hun ondersteuningsbehoefte op onder andere mobiliteit. Sinds 6 juli 2021 is het Zeeuwse mobiliteitsteam operationeel om mensen direct van de ene baan naar de andere baan te helpen, zonder in een uitkering terecht te komen. In Zeeuws-Vlaanderen zijn 26 van de 40 duurzame extra PW-	In 2021 heeft het WerkServicePunt (WSP) 406 personen uit de doelgroep van de Participatiewet geplaatst. Dit is 1,5% meer dan de doelstelling (400). Van het totaal zijn in onze gemeente 78 personen geplaatst, waarvan 16 in deeltijd met een aanvullende uitkering en 1 persoon van werk naar werk. VNO-NCW bezocht in 2021 40 bedrijven waar de dienstverlening van de WSP's nadrukkelijk onder de aandacht is gebracht. Dit leidde tot 10 vervolggesprekken waarvan 4 bedrijven in Zeeuws-Vlaanderen. Het gaat om 3 bedrijven uit Terneuzen en 1 uit Hulst. In 2022 worden er door VNO-NVW, in het 1e kwartaal, nog 14 bedrijven bezocht. Met behulp van het WSP Zeeuws-Vlaanderen zijn in 2021 761 vacatures ingevuld. Dit is meer dan de doelstelling van 725. Het gaat om 688 in Zeeuws-Vlaanderen (waarvan 90 in Sluis), 60 in België en 13 elders. Het Zeeuwse mobiliteitsteam (ZMT) is operationeel. Er zijn, ondanks de coronapandemie, weinig te bemiddelen kandidaten. De reden is dat er weinig bedrijven failliet zijn gegaan en de ondernemers zelf voorzagen in een oplossing voor de doelgroep. Landelijk en

	3. Marketing: niet-Zeeuwen interesseren voor wonen, studeren en/of werken in Zeeland: oprichten van de Zeeuwse marketing organisatie en opschaling naar een Zeeuws expatcentrum.	duurzaam plaatsen van 40 PW-kandidaten, waarvan 8 (in plaats van 13) voor Sluis. In totaal zijn er 14 extra plaatsingen vanuit Zeeuws Vlaanderen gerealiseerd waarvan 11 Terneuzen en 3 Sluis. Daarnaast zijn in 2021 gesprekken gevoerd met de Zeeuwse Marketing Organisatie in oprichting. In eerste instantie wordt de verdere inrichting van de benodigde infrastructuur door de provincie gefinancierd en vormgegeven. De volledige realisatie, inclusief besluitvorming m.b.t. gemeentelijke financiering, is voorzien voor 2022. Met ons werkservicepunt maken we in de tweede helft van dit jaar verdere samenwerkingsafspra	plaatsingen gerealiseerd. Sluis heeft de doelstelling, met 11 plaatsingen, al behaald. Het initiatief om te komen tot een Zeeuwse Marketing Organisatie heeft vertraging opgelopen. De provincie gaat door met de inrichting van de benodigde infrastructuur, maar het vervolgproces en verdere tijdspad zijn nog onduidelijk. De Zeeuwse uitrol van het Expat Center Zeeland krijgt steeds meer vorm. Momenteel worden er oriënterende gesprekken gevoerd met de overige Zeeuwse gemeenten. Duidelijkheid m.b.t. de haalbaarheid van de realisatie is voorzien voor december 2021.	Zeeuws wordt ingezet op behoud van de dienstverlening vanuit het ZMT. Ook is er aandacht voor het versterken van de verbinding onderwijs-arbeidsmarkt door het ontwikkelen van een Zeeuwse ‘menukaart’ waarin zowel scholing als ondersteuning door gemeenten en UWV worden opgenomen. Dit is gericht op het continu (pro)actief ontplooien van de kwaliteiten, competenties en vaardigheden van onze inwoners; op basis van hun eigen vermogen, kennis, ervaring, motieven en mogelijkheden. De provincie Zeeland is gestart met de operationalisering van de Zeeuwse marketingorganisatie. Ook zijn voorbereidingen getroffen voor een symposium Sterk Merk Zeeland, dat inmiddels heeft plaatsgevonden. In december 2021 is conform afspraak en op basis van de inventarisatie bij de Zeeuwse gemeenten het businessplan voor het Zeeuwse expatcentrum opgeleverd. Definitieve besluiten over financiering en governance zijn doorgeschoven naar 2022.

<table>
<tr><td></td><td></td><td>ken. In 2021 staat een aantal algemene campagnes gepland om het wonen en werken in Zeeland te promoten.
In kader van de Zeeuwse uitrol van het Expat Center Zeeland is er recentelijk door Decisio een rapportage opgemaakt over het aantal kennis- en arbeidsmigranten per gemeente in Zeeland. Van 2017 tot en met 2019 is het aantal met 17% procent toegenomen en gezien de toenemende tekorten op de arbeidsmarkt zullen de aantallen alleen maar toenemen.</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>2.1.2 Onderwijs
Een toekomstbestendige onderwijsinfrastructuur door behoud van leerlingen in het Nederlandse onderwijssysteem en</td><td>1. Periodiek monitoren hoe effectief de startgroepen bijdragen aan het behoud van kinderen in het</td><td>Momenteel zijn er startgroepen in de kernen Aardenburg, Cadzand, Eede en Sluis. In 2020 was het aantal deelnemers</td><td>Voor een update van de deelnamecijfers per 1 april 2021 zijn wij afhankelijk van de toelevering door externe partijen. Zij konden hierin niet</td><td><table>
<tr><td></td><td colspan="2">2020</td><td colspan="2">2021</td></tr>
<tr><td></td><td>peuters</td><td>%-bereik</td><td>peuters</td><td>%-bereik</td></tr>
<tr><td>Aardenburg</td><td>20</td><td>44</td><td>22</td><td>63</td></tr>
</table></td></tr>
</table>

een verbeterde samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven	Nederlandse onderwijssysteem.	toegenomen tot 65 twee- en driejarigen. Een jaar eerder was dat nog 47. Procentueel nam het aantal deelnemers toe van 41 naar 55 t.o.v. de basisgeneratie. Niet te achterhalen is of ouders van deze jonge kinderen voor een Belgische voorzieningen hadden gekozen indien er geen aanbod van startgroepen was geweest. Wel is het opmerkelijk dat de school in Eede op teldatum 1 oktober 2020 met 7 leerlingen is toegenomen en dat de deelname aan de startgroepen toenam met 6 peuters naar 9. Actuele cijfers over 2021 zijn nog niet ontvangen van desbetreffende instanties. Vooralsnog zijn de praktijkroutes in ZV bedoeld voor de	tijdig voorzien waardoor thans geen actuele gegevens beschikbaar zijn.	<table><tr><td>Cadzand</td><td>13</td><td>65</td><td>16</td><td>76</td></tr><tr><td>Eede</td><td>9</td><td>56</td><td>11</td><td>55</td></tr><tr><td>Sluis</td><td>23</td><td>55</td><td>13</td><td>37</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>65</td><td>53</td><td>62</td><td>56</td></tr></table> Aardenburg, Cadzand en Eede groeien, maar in Sluis loopt het aantal terug. Procentueel is overall een stijging te zien. In absolute aantallen is, m.u.v. de kern Sluis, sprake van een lichte stijging. In Sluis is er weinig instroom van kinderen en ook is een aantal gezinnen teruggegaan naar België en Polen vanwege corona. Stichting Kinderopvang ZVL onderzoekt of er extra PR of andere acties mogelijk zijn om de startgroep in Sluis te promoten.
	2. Partijen stimuleren om het aantal praktijkroutes uit te breiden en extra plaatsen te realiseren binnen de sectoren Zorg en Techniek.		Vooralsnog zijn de praktijkroutes in Zeeuws-Vlaanderen bedoeld voor de opleidingen in de zakelijke en commerciële dienstverlening, horeca en toerisme. Daarnaast is recent een pilot gestart in de opleiding groen. Er wordt voorzien om uit te breiden met de opleiding logistiek. Er wordt een verkenning	De noodzaak tot uitbreiding van praktijkroutes naar andere branches is door de corona-omstandigheden veranderd. De logistieke branche groeide enorm, en de BBL-opleidingen voldeden aan de vraag, waardoor de behoefte om te investeren in een praktijkroute niet aanwezig was. In 2021 ging veel aandacht uit naar de verduurzaming van de praktijkroute. In augustus 2023, tegen het einde van het project, wordt de praktijkroute opgenomen als opleidingsvariant in het totale aanbod aan opleidingen van het cluster DVG (Dienstverlening, Veiligheid en Gastvrijheid). De opleidingen in de branche Groen horen hier ook bij. Het is logischer voor deze opleidingen om in augustus 2023

		opleidingen in de zakelijke en commerciële dienstverlening, horeca en toerisme. Daarnaast is recent een pilot gestart in de opleiding groen. Er wordt gewerkt om het uit te breiden met de opleiding logistiek. Er wordt een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheid om in het kader van LLO (leven lang ontwikkelen) een praktijkroute in alle richtingen op te zetten voor alle branches, ook techniek. Zorg is een aparte branche omdat de opleiding nauw samenwerkt met alle zorgaanbieders in de regio. Daar is een praktijkroute ouderenzorg actief en ROC Scalda werkt aan het uitbreiden naar bijvoorbeeld het ziekenhuis.	uitgevoerd naar de mogelijkheid om in het kader van LLO (leven lang ontwikkelen) een praktijkroute in alle richtingen op te zetten voor alle branches, ook techniek. Zorg is een aparte branche omdat de opleiding nauw samenwerkt met alle zorgaanbieders in de regio. Daar is een praktijkroute ouderenzorg actief en ROC Scalda werkt aan het uitbreiden naar bijvoorbeeld het ziekenhuis.	mee te gaan in de geïntegreerde variant van de praktijkroute.

2.1.3 Economisch beleid De ontwikkeling van economisch beleid en een strategie voor de toekomst, samen met de verschillende sectoren en ondernemersverenigingen .	We stellen gezamenlijk met de verschillende sectoren en ondernemers een economische agenda op. In deze agenda worden de economische opgaven en ontwikkelingen geduid en wordt een strategie bepaald. We werken toe naar uniforme samenwerkingsafspraken met de verschillende ondernemersverenigingen.	Op dit moment wordt er gewerkt aan de ontwikkeling van een economische agenda. Wij verwachten hier binnenkort een besluit op te kunnen nemen. De beoogde uniforme samenwerkingsafspraken zullen, daar waar mogelijk, worden geborgd in de economische agenda.	Op dit moment wordt er gewerkt aan de ontwikkeling van een economische agenda. Een eerste voorstel hoe te komen tot uniforme samenwerkingsafspraken is opgesteld.	Er zijn bij verschillende onderzoeksbureaus offertes opgevraagd voor het opstellen van het economisch profiel. Aan de hand van drie ontvangen offertes besloten wij in het vierde kwartaal van 2021 om de opdracht te verlenen aan I&O research. Het economisch profiel wordt eind 2022 opgeleverd en aan u aangeboden. Daarnaast is een stakeholdersanalyse gemaakt van stakeholders waarmee gesprekken zijn gevoerd om input op te halen voor de economische agenda. In totaal gaat dit om ongeveer 60 stakeholders, variërend van de stads-en dorpsraden tot ondernemersverenigingen, branchevertegenwoordigers van sectoren en partijen zoals Economische Impuls Zeeland. Aan de hand van een vragenlijst vonden er sinds september digitale gesprekken plaats. De gesprekken worden in 2022 afgerond en de resultaten gaan wij met u delen. In 2021 is een plan van aanpak vastgesteld met betrekking tot de organisatie van de samenwerking tussen ondernemersverenigingen en gemeente. Dit is vooralsnog beperkt tot de verenigingen die actief zijn in de vier commerciële centra van de gemeente: Breskens, Cadzand-Bad, Oostburg en Sluis. Hiertoe is een handreiking opgesteld die aan deze ondernemers-/middenstandsverenigingen wordt verstrekt. Bedoeling is om

				gezamenlijk met de verenigingen te komen tot een visiedocument voor hun specifieke centrumgebied met daaraan gekoppeld een uitvoeringsprogramma. Dit vormt de basis voor de te maken (financiële) afspraken met voornoemde verenigingen.
2.1.4 Toerisme Een eenduidige en herkenbare toeristische promotie van de streek met aandacht voor de profilering van het (vaak nog verborgen) achterland en de kernen.	We gaan de ontstane versnippering tegen op het gebied van promotie van wonen en werken enerzijds en recreatie en toerisme anderzijds. De promotie van wonen en werken doen we samen met de provincie Zeeland en de regio Zeeuws-Vlaanderen. Onderzocht wordt of en hoe de ZMO hier een rol in kan spelen. Voor de toeristische promotie kiezen we voor samenwerking met de provincie en binnen de Zwinstreek. Hiervoor wordt een visie op streekpromotie en gastheerschap opgesteld.	Een formeel verzoek voor deelname aan de ZMO (Zeeuwse Marketing Organisatie) is nog niet ontvangen. Wij staan positief t.o.v. deelname.	De visie op streekpromotie en gastheerschap is door de gemeenteraad vastgesteld in april 2021. Voor uitvoering van de visie wordt de samenwerking aangegaan met de Stichting Gastvrij Zeeuws-Vlaanderen. De regio West Zeeuws-Vlaanderen wordt als onderdeel van de toeristische bestemming Zeeland vanuit haar eigen DNA gepositioneerd, met daarbinnen de Zwinstreek. Op Zeeuws niveau wordt gewerkt aan een marketingvisie en daarmee samenhangende organisatievorm. De	De Stichting Gastvrij Zeeuws-Vlaanderen (SGZV) heeft subsidie aangevraagd om uitvoering te geven aan de toeristische streekpromotie van West Zeeuws-Vlaanderen en het gastheerschap in de Zwinstreek. In april kreeg uw raad een update m.b.t. de uitvoering door SGZV. Er zijn prestatieafspraken opgesteld met de stichting als onderlegger voor de subsidiebeschikking waarin de uitgangspunten van de visie geborgd zijn, waaronder: - spreiding van toerisme in tijd en ruimte: seizoensverlenging en profilering van het achterland en de kernen op basis van het gemeentelijk DNA. - promotie van West-Zeeuws-Vlaanderen als onderdeel van Zeeland en de Zwinstreek. Zeeuws breed is inmiddels ook een toeristische marketingstrategie opgesteld. Hoe de uitvoering hiervan vorm krijgt is nog niet bekend, maar dit wordt bottom-up aangepakt waarbij een goede koppeling met de regionale marketing van groot belang is.

			rol van de ZMO is hierbij nog onzeker.	

2.2 Bedrijfsinfrastructuur
Er is sprake van een gezond vestigingsklimaat voor bedrijven.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap	Stand van zaken 2e Berap	Wat hebben we gedaan
2.2.1 Bedrijventerreinen Een goede invulling van de bestaande bedrijventerreinen en van alternatieve vestigingslocaties, passend binnen de uitgangspunten van de NED-regeling .	Een brede en doelgerichte acquisitie, zowel qua type bedrijven als qua vestigingslocatie. Het actief voeren van acquisitie leggen we neer bij een derde partij en met die partij maken we gerichte afspraken.	De acquisitie is neergelegd bij Impuls Zeeland. Recent is hierover een gesprek geweest met Impuls. Op dit moment wordt veel interesse getoond voor percelen op de bedrijventerreinen; het actief voeren van acquisitie is om die reden minder urgent.	Momenteel is er flink belangstelling voor de bedrijventerreinen. Op de bedrijventerreinen Vlaschaard en Technopark is alles verkocht en vrijwel alle percelen op Stampershoek en Deltahoek zijn in optie uitgegeven. Ook van de NED-regeling wordt veelvuldig gebruik gemaakt. Ten gevolge hiervan is het voeren van actieve acquisitie uitgesteld tot er een duidelijk beeld is ten aanzien van zowel de behoefte als de beschikbaarheid van vestigingslocaties.	Op 27 januari 2022 besloot u om de eerder uit exploitatie genomen bedrijventerreinen bij Technopark en Deltahoek voor een deel opnieuw in exploitatie te nemen. Dit om tegemoet te kunnen komen aan de grote vraag van met name zittende bedrijven naar (uitbreidings)ruimte. Daarnaast zijn verdere stappen gezet om te komen tot uitbreiding van bedrijventerrein De Vlaschaard, waaronder de onderhandelingen voor de aankoop van het benodigde terrein.

2.3 Recreatie, toerisme en cultuur
De productiviteit in de toeristische sector wordt in samenwerking met andere sectoren verhoogt onder andere op basis van promotie.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap	Stand van zaken 1e Berap	Wat hebben we gedaan:
2.3.1 Een passende vereveningsbijdrage rood-voor-groen waarbij er sprake is van een evenwichtige bijdrage aan voorzieningen en die niet belemmert om te investeren in kwaliteit.	We herzien de rood-voor-groen regeling en werken deze verder uit in de nota Grondbeleid.	De rood-voor-groen regeling is herzien in het Visiedocument Krachtig Verbonden 2021 (vastgesteld februari 2021), nader uitgewerkt in de Nota Grondbeleid 2021. De Nota Grondbeleid 2021 heeft tot 17 juni 2021 ter inzage gelegen; vaststelling is voorzien in september 2021.	De rood-voor-groen regeling is herzien in het Visiedocument Krachtig Verbonden 2021 (vastgesteld februari 2021), nader uitgewerkt in de Nota Grondbeleid 2021. De Nota Grondbeleid 2021 is 23 september 2021 vastgesteld.	Door vaststelling van het visiedocument Krachtig Verbonden en de Nota Grondbeleid 2021 is aan dit speerpunt voldaan.
2.3.2 Toerisme Behoud van een evenwichtige balans tussen inwoner, toerist, ondernemers en omgeving.	We voeren het traject Trots op je regio uit waarbij aandacht is voor, door actieve en transparante communicatie richting inwoners en ondernemers in de streek over de effecten van toerisme.	In april 2021 is de visie op streekpromotie en gastheerschap vastgesteld. Hierbij wordt ingezet op gastvrijheid met oog voor balans. Inwoners en ondernemers spelen hierbij een belangrijke rol als het gaat om gastheerschap en ambassadeurschap. Trots op je regio wordt nadrukkelijk verbonden met de vastgestelde visie.	Aandacht voor het versterken van ambassadeurschap en gastheerschap is onderdeel van de nog op te stellen prestatieafspraken met de stichting Gastvrij Zeeuws-Vlaanderen. Hierbij wordt voortgeborduurd op de marketingacties vanuit *We zien je hier graag* waarbij is ingezet op het versterken van de binding met de regio. De uitgangspunten van Trots	Stichting Gastvrij Zeeuws-Vlaanderen is samen met IVN gestart met het uitwerken van een nieuw programma voor het Gastheerschap van de Zwinstreek. Dit wordt in 2022 verder uitgerold. Daarnaast spraken we af (in de prestatieafspraken) dat de stichting in 2022 ook uitvoering gaat geven aan een ambassadeurstraject voor inwoners.

			op je regio worden hier binnen geïntegreerd.	
Een goede afstemming tussen toerisme en zorg.	Invulling geven aan de verbinding tussen de sectoren toerisme en zorg op grond van het stimuleringsprogramma Gezondheidstoerisme. Ook onderzoeken we i.s.m. CZ en Nucleus de mogelijkheid van een kust- of zomerdokter.	Mede vanwege Covid-19 is er geen verdere actie ondernomen op dit programma. De opdrachtformulering met samenwerkingspartners wordt herzien zodat met geactualiseerde afspraken kan worden gewerkt.	Nucleus heeft, samen met de Recro, CZ en de gemeente, onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van een vakantiezorgpost. Op deze Vakantiezorgpost kunnen toeristen met iedere zorgvraag, op vaste tijden, binnen lopen. In verband met het niet rondkrijgen van de personeelsbezetting is deze proef helaas niet doorgegaan.	Nucleus heeft samen met Recron, CZ en de gemeente de mogelijkheden van een vakantiezorgpost aan de kust onderzocht. Op deze post kunnen toeristen met iedere zorgvraag, op vaste tijden, binnenlopen. In verband met het niet rond krijgen van de personeelsbezetting is deze proef helaas niet doorgegaan. Nuclues doet nu onderzoek op welke manier zij dit voor de zomer van 2022 kan oplossen.
2.3.3 Cultureel Meer structurele afstemming, samenwerking en kennisuitwisseling tussen de gemeente en cultuurinstellingen en tussen cultuur- en erfgoedinstellingen onderling.	We gaan een georganiseerd overleg oprichten tussen cultuur en erfgoed. Daarbij houden we vinger aan de pols over het verloop daarvan.	De museumvisie is in april 2021 vastgesteld. Aan de hand van deze visie wordt de samenwerking tussen musea onderling en tussen musea en gemeente verder ingevuld. Vanaf mei 2021 is tot het eind van het jaar capaciteit beschikbaar gesteld om uitvoering te geven aan de implementatie hiervan. In het najaar is een culturele	Het houden van structureel overleg is opgepakt. Een overleg aangaande de rol van molens in streekpromotie heeft plaatsgevonden. Het jaarlijkse molenoverleg wordt opgepakt waarbij streekpromotie aan de agenda wordt toegevoegd. De gemeente heeft kennis genomen van de op te richten VMS (Vereniging	De museumvisie is in april 2021 vastgesteld. Aan de hand van deze visie wordt de samenwerking tussen musea onderling en tussen musea en gemeente verder ingevuld. Vanaf mei tot december 2021 stelden we capaciteit beschikbaar voor de implementatie hiervan. In december is deze capaciteit verlengd tot juli 2022.

		markt gepland met en voor alle culturele instellingen uit de gemeente.	Musea Sluis), waarin de erfgoed musea plaatsnemen. Via de museumcoördinator vindt periodieke afstemming plaats, wordt kennisdeling opgestart en wordt gekeken naar mogelijkheden hoe elkaar ondersteund kan worden. Een nog uit te voeren onderzoek naar de subsidiëring moet inzicht geven in de wijze waarop de structurele samenwerking ook financieel vormgegeven kan worden.	In het najaar van 2021 was een culturele markt gepland met en voor alle culturele instellingen uit de gemeente. Deze kon helaas niet doorgaan vanwege de COVID-19 maatregelen. Er wordt gekeken naar nieuwe mogelijkheden zodra versoepelingen dit toelaten. De gemeente Sluis houdt jaarlijks een molenoverleg met de molenaars. Vanwege de coronapandemie kon ook dit niet plaatsvinden. In 2022 organiseren we een molenoverleg, zodra de omstandigheden dat toelaten. Belangrijke agendapunten vanuit de gemeente zijn de verordening instandhoudingssubsidie molens en kerken, draaipremieregeling en streekpromotie. We namen kennis van de op te richten VMWZVL (Vereniging Musea West-Zeeuws-Vlaanderen), waarin de erfgoedmusea plaatsnemen. Er vindt

				periodieke afstemming plaats en er is gestart met kennisdeling. Daarnaast wordt gekeken naar hoe we elkaar kunnen ondersteunen. Het uit te voeren onderzoek naar de subsidiëring loopt en moet inzicht geven in de wijze waarop de structurele samenwerking ook financieel vormgegeven kan worden.

NV Economische Impuls Zeeland
De gemeente Sluis neemt als aandeelhouder deel aan de NV Economische Impuls Zeeland. De gemeente Sluis onderschrijft de doelstellingen van Impuls en profiteert net als de andere aandeelhouders van de afspraken, die in samenspraak met de andere aandeelhouders in het jaarplan van Impuls worden vastgelegd. De jaarlijkse bijdrage aan Impuls van € 1 wordt sinds 2020 structureel geïndexeerd conform de volgens de VZG-richtlijn toegestane inflatiecorrectie.
Op 26 mei vond de algemene vergadering van aandeelhouders plaats waarin het jaarverslag 2020 en de jaarrekening 2020 zijn vastgesteld. Ook op 18 november vond een aandeelhoudersvergadering plaats. Tijdens deze vergadering zijn het jaarplan 2022 en de begroting 2022 goedgekeurd.

Holding Zeeuwse Visveiling
Nadat er begin 2021 tussen de aandeelhouders gemeente Vlissingen en gemeente Sluis verschil van inzicht ontstond over de meerjarenstrategie van de Holding Zeeuwse Visveiling en over de eventuele voorwaarden bij verkoop, hebben wij in juni 2021 aangegeven de samenwerking te willen beëindigen.
In de aandeelhoudersovereenkomst is bepaald dat indien één van de partijen de samenwerking wenst te beëindigen, dit moet worden voorgelegd aan een mediator. De mediation is er in dit geval niet op gericht om het conflict op te lossen of de partijen weer bij elkaar te brengen, maar om te komen tot een verdeling van het bezit bij het beëindigen van de samenwerking.
De gemeente Sluis heeft op 28 juni 2021, direct na ontvangst van de uitspraak van de Ondernemerskamer, gevraagd of de gemeente Vlissingen aan deze mediation wil meewerken. Op 24 augustus 2021 ontvingen wij een positieve reactie van de gemeente Vlissingen op ons verzoek. Dit betekent dat er een mediator geselecteerd kan worden en de mediation en de ontvlechting van de HZV kan starten.
Eind 2021 waren de mediation gesprekken nog niet opgestart en is de ontvlechting dus nog geen feit.

PZEM
In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 26 mei 2021 zijn de jaarstukken 2020 vastgesteld. Over 2020 bedraagt het totale nettoresultaat € 21,8 miljoen negatief. De bijdrage van het resultaat uit de deelneming in Evides hierin is € 23,0 miljoen positief (2019: € 24,3 miljoen positief). Dit is een forse verslechtering ten opzichte van het positieve resultaat van € 19,8 miljoen over 2019. *(Het eigen vermogen inclusief nettoresultaat lopend boekjaar bedraagt € 1.377 miljoen. De solvabiliteit nam in 2020 toe en bedroeg ultimo 2020* 61*,8% (2019: 58,9%)).*
2021 stond in het teken van de ontvlechting van Evides uit PZEM. De ontvlechting van Evides uit PZEM is onderdeel van het compensatiepakket Wind in de Zeilen. Het Rijk heeft een aanbod gedaan om de ontvlechting van Evides uit PZEM mogelijk te maken. Hierdoor komt het dividend van Evides beschikbaar voor de aandeelhouders en wordt invulling gegeven aan een wens uit de aandeelhoudersstrategie, namelijk Evides uit de commerciële activiteiten van PZEM halen.
Evides is ontvlochten via de aankoop tegen marktwaarde van de aandelen door een nieuw op te richten overheids-BV (GBE Aqua B.V.), die daarvoor een financiering heeft aangetrokken. De provincie staat hiervoor garant.
Het voorstel tot deelname in GBE Aqua B.V. is op 14 september 2021 in de commissie Samenleving/Middelen behandeld en nader toegelicht door de provincie. Uw gemeenteraad heeft in de vergadering van 23 september 2021 ingestemd met het voorstel.
Tijdens de Buitengewone Algemene vergadering van Aandeelhouders van PZEM N.V. van 18 november 2021 is ingestemd met de verkoop van de aandelen Evides. In dezelfde vergadering is tevens ingestemd met een nieuw dividendbeleid.

Wat heeft het gekost

Code	Taakveld Naam	Begroting 2021 Lasten	Begroting 2021 Baten	Begroting 2021 Saldo	Realisatie 2021 Lasten	Realisatie 2021 Baten	Realisatie 2021 Saldo	Realisatie 2021 t.o.v. Begroting 2021 Lasten	Realisatie 2021 t.o.v. Begroting 2021 Baten	Realisatie 2021 t.o.v. Begroting 2021 Saldo
32-2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	835	787	48	882	1.239	-356	-47	-451	404
33-2	Economische promotie	198	29	169	130	26	103	68	3	65
34-2	Economische promotie	987	55	932	730	38	692	258	17	240
57-2	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	591	7	583	390	25	365	201	-17	218
	Totaal programma 2	**2.611**	**879**	**1.732**	**2.132**	**1.328**	**804**	**479**	**-448**	**927**
	Mutaties reserves	301	101	201	191	99	92	110	1	109
	Resultaat na bestemming	**2.913**	**980**	**1.932**	**2.323**	**1.427**	**896**	**589**	**-447**	**1.036**

Toevoeging aan reserves = Lasten
Onttrekking aan reserves = Baten

Beleidskader

- Krachtig Verbonden (2021)
- Coalitieprogramma: Dynamisch, continuerend en grensverleggend (2018-2022)
- Activiteitenplan Recreatie en Toerisme 2.0
- Kadernota Recreatief verblijf (2012)
- Horecabeleid Sluis (2014)
- Nota Terrassenbeleid (2017)
- Regionaal bedrijventerreinprogramma Zeeuws-Vlaanderen 2016-2025 (2017)
- Bad-Cadzand; Zeeuwse wellness en vitaliteit met internationale allure
- Uitvoeringsprogramma badstatus Cadzand-Bad (2014)
- Strandnota Toekomst van het strand (2016)
- Nota Grondbeleid 2015-2020 (2016)
- Regionale woningmarktafspraken Zeeuws-Vlaanderen (2013)
- MKBA Zeeuws-Vlaanderen (2013)
- Ontwikkelingsplan Natuurlijk Stijlvol Cadzand-Bad (2006)
- Schilvisie Cadzand-Bad (2011)
- Masterplan Havengebied Breskens
- Koersdocument uitwerking sociaal economisch uitvoeringsplan op basis van het Visiedocument Krachtig Verbonden 2016-2020 (2015)
- Convenant Kustvisie (2-17)
- Prestatieafspraken met Woongoed ZVL
- Nota Venten gemeente Sluis 2016

Programma 3: Sociaal Domein

Inleiding
Participatie zowel op de arbeidsmarkt als in het sociaal maatschappelijk leven zijn belangrijk voor het welzijn en welbevinden van individuen. Evenals gezond bewegen en sporten. Hulp op maat, zorg nabijheid en innovatie zijn daarbij de leidende uitgangspunten. De gemeente Sluis streeft naar een toekomstbestendige zorginfrastructuur. En zet daartoe – indien nodig – in op ontschotting van beschikbare middelen over de grenzen van wettelijke rollen en verantwoordelijkheden heen. Een beroep op de gemeente is echter niet altijd vrijblijvend: Een aanvraag om een uitkering is bijvoorbeeld een aanvraag om werk!
Voor de leefbaarheid van de streek en het vestigingsklimaat van mensen en bedrijven zijn met name het behoud van kwalitatief goed onderwijs en goede thuisnabije zorg belangrijk. Dit zijn dan ook speerpunten in ons beleid. We werken daarbij nauw samen met de andere gemeenten, onze maatschappelijke partners en de zorgverzekeraar

Plan van aanpak Programma Sociaal Domein
Reeds in de Kadernota 2019-2022 en begroting 2019-2022 is aangegeven dat er oplopende tekorten zijn op het gebied van het Sociaal Domein. De volgende taakstellende bezuiniging is opgenomen:

2021: € 1.650.000
2022: € 1.102.000 (was € 1.702.000 maar is structureel verlaagd met € 600.000 bij de behandeling van de begroting 2022)
2023: € 1.102.000
2024: € 1.102.000

Om die reden is besloten tot het vaststellen van het Programma Sociaal Domein. Het doel van het Programma Sociaal Domein is: “Breng beleid en uitvoering van gemeentelijke taken/dienstverlening in het sociaal domein binnen de financiële, inhoudelijke, beleidsmatige en juridische kaders.” Daarbij is een organisatorisch goede inbedding van belang.

Inmiddels is de volgende afbakening voor het Programma Sociaal Domein vastgesteld:
“Sociaal domein is een term gebruikt voor alle sectoren die te maken hebben met de sociale kant van het gemeentelijke beleid: zorg, welzijn, onderwijs, gezondheidszorg, opvoeding, inburgering en sociale activering.”

Dit sluit aan bij de indeling/afbakening van het onderdeel Sociaal Domein, zoals gehanteerd in het visiedocument Krachtig Verbonden.

3.1 Samenkracht
Inwoners nemen verantwoordelijkheid voor elkaar en voor hun woon- en leefomgeving.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap	Stand van zaken 2e Berap	Wat hebben we gedaan:
3.1.1 Maatschappelijk werk We realiseren een algemene voorziening voor maatschappelijk werk voor de begeleiding van kwetsbare inwoners. Deze voorziening is duidelijk herkenbaar en vrij toegankelijk. Het belang van de klant staat voorop.	In 2021 is het maatschappelijk werk Sluis onderdeel van het netwerk voor integrale toegang tot zorg en de centra voor Zorg en Ondersteuning (alle zorgvragen op één plek). Dit levert een besparing op voor de budgetten geïndiceerde zorg.	Implementatie van de in oktober 2020 vastgestelde scenario's is in volle gang. Zo ook de scenario's die van doen hebben met het maatschappelijk werk.	Voor de implementatie van het scenario Maatschappelijk Werk is randvoorwaardelijk dat de toegang goed is geregeld. Naar verwachting zal in december 2021 het advies beschikbaar zijn over de inrichting van de toegang. Tot die tijd zullen de Maatschappelijk Werkers deze rol zelf vervullen, waardoor er in 2021 nog geen of slechts een beperkte besparing op de budgetten voor geïndiceerde zorg te verwachten is.	Afgelopen jaar vond onder andere een gesprek plaats met bureau 22 Graden, om haar uitgebrachte advies over de inrichting van de toegang in relatie tot de taken van maatschappelijk werk meer te duiden. De positionering van maatschappelijk werk en de gevolgen hiervan voor de organisatie worden in 2022 verder bepaald, mogelijk mede in relatie tot het versterken van de toegang tot jeugdzorg.
We bieden onafhankelijk cliëntondersteuning voor kwetsbare inwoners bij het indienen van een aanvraag voor geïndiceerde hulp voor degenen die dat nodig hebben c.q. wensen. We doen dit bij voorkeur in samenspraak met de onafhankelijke cliëntondersteuning die	We onderzoeken of we kunnen komen tot een gezamenlijke inkoop van onafhankelijke cliëntondersteuning in overleg met de (Zeeuwse en/of) Zeeuws-Vlaamse gemeenten en CZ zorgverzekering. Mocht dit niet lukken, dan treffen we een eigen voorziening.	In samenwerking met de gemeenten Hulst en Terneuzen is de gemeente Sluis begin 2021 gekozen als koploper cliëntondersteuning. Als koplopergemeenten gaan we de komende periode aan de slag om cliëntondersteuning voor inwoners beter bekend,	Er hebben meerdere gesprekken plaatsgevonden waarin de adviesraden van de gemeenten Sluis, Terneuzen en Hulst vertegenwoordigd waren. Deze gesprekken waren onder leiding van Movisie. Doel van het koplopertraject Cliëntondersteuning is de	In het kader van het koplopertraject Cliëntondersteuning besloten wij samen met de colleges van de gemeenten Terneuzen en Hulst in het derde kwartaal van 2021 de projectopdracht te gunnen aan XpertiseZorg. Zij fungeren momenteel als

door de zorgverzekeraar op grond van de Wet langdurige zorg wordt geboden.		vindbaar en beschikbaar te maken. Hierbij worden we ondersteund door Movisie. Op dit moment wordt er gewerkt aan een projectplan waarin de specifieke ontwikkelrichting nog nader wordt afgestemd met Hulst en Terneuzen.	doorontwikkeling van de Onafhankelijke Cliëntondersteuning. Hierbij wordt ingezet op de mate van onafhankelijkheid, bekendheid/vindbaarheid en laagdrempeligheid Vanuit de drie gemeenten wordt gewerkt aan een concept projectplan. Hierin besteden we aandacht aan het stellen van een gezamenlijke visie over onafhankelijke cliëntondersteuning, de wettelijke taak van de gemeenten en de behoeften vanuit burgers. Wat als vervolgdoel heeft om te komen tot een mogelijke vorm van gezamenlijke inkoop van cliëntondersteuning.	projectleider voor de drie gemeenten. De onderzoeksfase loopt op dit moment, de verwachting is dat de uitkomsten in het tweede kwartaal 2022 bekend zijn. Fase 1 (startfoto) willen we gereed hebben in het derde kwartaal van 2022.
3.1.2 Accommodaties er is evenwicht in vraag naar en aanbod van voorzieningen, waarbij functioneel/doelmatig, toegankelijk en betaalbaar de kaders zijn.	In 2021 wordt het vastgestelde Masterplan Voorzieningen geëvalueerd en wordt een vervolgnotitie opgesteld voor de vervolgstappen, inclusief strategische eigendomsbeleid Sluis.	De evaluatie MPV is geagendeerd voor de raadsvergadering van september 2021.	De evaluatie van Masterplan Voorzieningen is op 14 september 2021 behandeld in de commissie Samenleving/Middelen.	Nu de evaluatie heeft plaatsgevonden, worden ook de daarin genoemde vervolgstappen gezet zoals het opstellen van verhuurbeleid, tariefstelling, verduurzaming, inclusief strategisch eigendommenbeleid.

3.1.3 Toegankelijkheid Alle gemeentelijke gebouwen en openbare ruimte zijn toegankelijk voor onze inwoners en toeristen en organisaties worden gestimuleerd om hun gebouwen, openbare ruimten en evenementen toegankelijk te maken.	In 2021 onderzoeken* we welk percentage van de gemeentelijke gebouwen en in welke mate de openbare ruimte toegankelijk zijn. Op basis hiervan maken we een plan hoe we fasegewijs onze gebouwen en openbare ruimte toegankelijk kunnen maken, inclusief de benodigde middelen. Daarnaast maken we in 2021 beleid om randvoorwaarden te stellen aan bouw- en evenementenvergunningen op het terrein van toegankelijkheid.	In afstemming met de werkgroep gemeentelijke gebouwen is een eerste selectie gemaakt van 15 gemeentelijke gebouwen die door het keuringsteam vanuit Ongehinderd getoetst gaan worden. Zodra de coronamaatregelen het toestaan, zal dit worden opgepakt. Na het keuren van deze 15 gebouwen en het ontvangen van de adviesrapporten zal verder worden bekeken welke gebouwen daarna gekeurd zullen gaan worden. Hierbij zal dan ook worden gekeken naar accommodaties die ook voor onze tijdelijke inwoners belangrijk zijn, zoals bv. musea, speeltuinen, restaurants en strandpaviljoens.	In september 2021 is het keuren van de selectie gemeentelijke gebouwen opnieuw opgepakt. Na het keuren van deze 15 gebouwen en het ontvangen van de adviesrapporten wordt bezien welke gebouwen daarna gekeurd worden. Hierbij wordt ook gekeken naar accommodaties die voor onze tijdelijke inwoners belangrijk zijn, zoals bv. musea, speeltuinen, restaurants en strandpaviljoens. Daarbij onderzoeken we de mogelijkheden t.a.v. de beschikbaarheid van (openbare) toiletten. Dit jaar hebben we een proef uitgevoerd met strandmatten voor mindervaliden. Deze proef wordt geëvalueerd, waarbij aandacht wordt besteed aan de wenselijkheid om de proef uit te breiden naar andere locaties.	Door COVID-19 kon de effectieve keuring van de gebouwen nog niet (geheel) plaatsvinden. De voorbereidingen hiervoor zijn in volle gang. Het streven is om dit in het tweede kwartaal van 2022 rond te hebben.

3.2 Ondersteuning en Begeleiding
Alle inwoners (incl. nieuwkomers) kunnen naar wens en vermogen participeren in de samenleving en op de arbeidsmarkt. Waar nodig worden mensen in een kwetsbare positie gestimuleerd, geholpen en beschermd.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap	Stand van zaken 2e Berap	Wat hebben we gedaan:
3.2.1 Toegang tot zorg Een ondersteunings- en hulpaanbod dat past bij wat mensen nodig hebben, dat aansluit bij onze basisvoorzieningen en dat effectief, dichtbij en betaalbaar is.	Eind 2021 is er een dienstverleningsconcept opgesteld waarin proces- en casusregie en het meten van de effectiviteit van zorg zijn geborgd.	In eerdere besluiten ten aanzien van de Integrale Toegang tot Zorg is als eindbeeld vastgesteld dat zorg, ondersteuning en begeleiding eenduidig en in samenhang (integraal) rond de klant wordt georganiseerd. Hier hoort één zorg- en ondersteuningsplan per klant of huishouden bij, met daarin alle benodigde zorg, ondersteuning, begeleiding en/of voorzieningen ongeacht welke partij juridisch en/of financieel verantwoordelijk is voor de indicatiestelling. Binnen de gemeente(en) en andere kernpartners, zoals Nucleus, lopen momenteel verschillende sporen op diverse schaalniveaus die de ambitie uitdragen en bijdragen aan (het toewerken naar) het eindbeeld.	Voor het opstellen van een dienstverleningsconcept, waarin de proces- en casusregie wordt geborgd is opdracht gegeven aan een extern bureau.	De externe groep is specifiek ingeschakeld voor het cluster Jeugd & Gezin. Wij zijn het scenario opnieuw aan het beoordelen, met name over de inzet van de externe partij.

		In alle gevallen gaat het om de samenwerking en afstemming tussen de huisarts/POH, de gemeente / het sociaal domein (Wmo, Jeugdzorg of maatschappelijk werk) en de betreffende zorgprofessional (wijkverpleging, GGZ of jeugdzorg). In alle gevallen vanuit de gedachte en het besef dat integrale, multidisciplinaire hulp effectiever is dan monodisciplinaire zorg en daardoor beter is voor de cliënt, de gemeente en de zorgaanbieder. Het overzicht, de regie en afstemming tussen de verschillende trajecten lijkt op dit moment te ontbreken. Naar verwachting treedt per 1-1-2022 de wet Aanpak meervoudige problematiek Sociaal Domein in. Door dit wetsvoorstel worden gemeenten (nog beter) in staat gesteld om de Wmo 2015, de Jeugdwet, de Participatiewet en de Wet		

		gemeentelijke schuldhulpverlening in samenhang met elkaar én met de hulpvrager uit te voeren. Ook biedt het wetsvoorstel een juridische grondslag voor gegevensverwerking. Tevens wordt betere samenwerking mogelijk met aangrenzende domeinen als zorg, onderwijs en wonen. De coördinatie op deze samenwerking wordt in de wet nadrukkelijk bij gemeenten neergelegd. Intern wordt nog naar de uitvoering van deze wet gekeken.		
3.2.2 Inkomensregelingen (nieuw) Het aantal mensen in de bijstand is lager dan het Zeeuwse en landelijke gemiddelde. Alle Minima kunnen meedoen aan de samenleving.	Jaarlijks evalueren we of de doelstelling is behaald. In 2021 is het onderzoek naar de haalbaarheid van een sportfonds voor volwassenen afgerond.	Over de concrete doelstellingen wordt uw raad per kwartaal geïnformeerd via de rapportage Sociaal Domein. Er is nog geen duidelijkheid met betrekking tot een sportfonds voor volwassenen. 21 juni stond dit punt op de agenda van het bestuurlijk	Over de concrete doelstellingen wordt uw raad per kwartaal geïnformeerd via de rapportage Sociaal Domein. Het onderzoek naar de haalbaarheid van een sportfonds voor volwassenen is nog niet afgerond.	De doelstelling is behaald. In Sluis hebben 21 gezinnen per 1000 gezinnen een bijstandsuitkering. Het Zeeuwse gemiddelde is 25. De intentieovereenkomst om deel te nemen aan het Zeeuws sportfonds voor volwassenen is in 2021 ondertekend.

		overleg Sport in Zeeuws-Vlaanderen.		
3.2.3 Arbeidsparticipatie We helpen zoveel mogelijk mensen vanuit de uitkering aan een baan (zie 2.1.1). Een goed taalniveau voor alle inwoners en een vlotte integratie van statushouders en andere nieuwkomers, zodat ze volledig kunnen meedoen in de samenleving.	In 2021 wordt een verordening Inburgering vastgesteld.	De voorbereidingen voor de nieuwe Wet inburgering zijn opgepakt. Een raadsvoorstel met concept Verordening staat gepland voor het laatste kwartaal 2021.	De voorbereidingen voor de nieuwe Wet inburgering zijn opgepakt. Een raadsvoorstel met concept Verordening staat gepland voor het laatste kwartaal 2021.	In de besluitvormende raadsvergadering van november 2021 stelde u een nieuwe Verordening Participatie, Inkomen en Inburgering vast.
3.2.4 Begeleide participatie Een vangnet bieden voor kwetsbare inwoners. We realiseren minimaal onze wettelijke taakstelling beschut werk. Daarnaast creëren we een algemene voorziening voor arbeidsmatige dagbesteding die voldoende is qua capaciteit, spreiding en variëteit (in doelgroep en soort) en die aansluit bij de kenmerken van onze populatie.	We monitoren of we voldoen aan onze wettelijke taakstelling beschut werk. In 2021 is het plan voor onze nieuwe algemene voorziening arbeidsmatige dagbesteding gereed zodat deze in 2022 kan starten.	Ruim 80% van de taakstelling beschut werk is ingevuld. Uw raad wordt periodiek geïnformeerd via de rapportage Sociaal Domein. Het project om te komen tot een Algemene voorziening arbeidsmatige dagbesteding is gestart. De eerste contouren worden na de zomer verwacht.	De taakstelling beschut werk is reeds behaald. Uw raad wordt periodiek geïnformeerd via de rapportage Sociaal Domein.	In 2021 hebben wij onze taakstelling beschut werk behaald. Er werken in totaal 14 personen beschut voor in totaal 12,5 Fte. De taakstelling was 11 fte. 1 Fte staat gelijk aan 31 uur per week. Het project om te komen tot een algemene voorziening voor alle vormen van dagbesteding is drie maanden vertraagd. De start is doorgeschoven naar 2022. Dit is men name het gevolg van de corona pandemie. De agenda's van de aanbieders

				werden in beslag genomen door de extra maatregelen en zorgen.
3.2.5 Onderwijsondersteuning/ leerlingzaken Iedere leerling moet naar school kunnen. Als vervoer een belemmering vormt, dan treffen we een voorziening in de vorm van leerlingenvervoer. Dit vervoer is adequaat en kostenbewust. We beperken ons daarbij strikt tot wat wettelijk mogelijk is. Een doorgaande leer-, zorg- en ondersteuningslijn gedurende de gehele schoolloopbaan.	In 2021 wordt een nieuwe Verordening Leerlingenvervoer en nieuwe beleidsregels vastgesteld. In 2021 wordt Beleidsplan Kindvoorzieningen vastgesteld. In 2021 wordt de zorginfrastructuur VO geëvalueerd en mogelijk herzien.	Met de 3 Zeeuws-Vlaamse gemeenten werd een concept Verordening en beleidsregels Leerlingenvervoer opgesteld. De vaststelling van de verordening is geagendeerd voor de raadsvergadering van september 2021. Beleidsregels worden door het college vastgesteld. Het Beleidsplan kindvoorzieningen is op 16 maart behandeld in de commissie Samenleving/ Middelen. Het is na verwerking van de vragen en opmerking van de commissie in gewijzigde vorm de inspraakprocedure ingegaan. Het Beleidsplan heeft van 24 maart t/m 5 mei ter inzage gelegen. Inhoudelijke behandeling en besluitvorming staat nu	Wijziging van de Verordening Leerlingenvervoer is gepland voor de raadsvergadering van 21 oktober 2021. Het Beleidsplan Kindvoorzieningen is in juni door uw raad vastgesteld. Vanaf september wordt de uitvoering, zoals die beschreven is in de Uitvoeringsagenda, opgepakt. Het realiseren van een doorgaande leer-, zorg- en ondersteuningslijn vanaf de kinderopvang is hier een groot onderdeel van.	De Verordening Leerlingenvervoer stelde uw raad op 21 oktober 2021 vast. Om de weglek naar het Belgische onderwijs tegen te gaan en regionale voorzieningen te behouden, wordt vervoer naar Vlaamse scholen alleen nog op basis van de hardheidsclausule toegekend. Periodiek wordt uw raad via een raadsinformatiebrief geïnformeerd over het toepassen van deze clausule. Een extern bureau deed onderzoek naar de uitvoering van de verordening door het RBL in de voorgaande jaren. In de notitie aan uw raad (eveneens 21 oktober 2021) informeerden wij u hierover. Op grond van de Uitvoeringsagenda,

		geagendeerd voor de raadscyclus van juni. De evaluatie en eventuele herziening van de zorgstructuur in het VO wordt in het derde kwartaal van 2021 verder opgepakt.	De evaluatie en eventuele herziening van de zorgstructuur in het VO is opgestart. Uiterlijk in het 4e kwartaal 2021 volgt hierover een besluit.	behorend bij het beleidsplan Kindvoorzieningen gemeente Sluis, zijn we in nauwe samenwerking met de schoolbesturen en kinderopvangorganisatie gestart met het uitvoeren van de acties en het behalen van de mijlpalen. De komende tijd richten we ons op de perspectiefgroep in Sluis, het doorontwikkelen van de warme overdracht en de aansluiting PO-VO. Vanuit het Nationaal Programma Onderwijs wordt ingezet op het realiseren van een zorgstructuur in de kinderopvang en het begeleiden van kinderen in het PO die door corona problemen hebben gekregen op sociaal-emotioneel gebied. De evaluatie en herziening van de zorgstructuur op het VO heeft meer tijd gevraagd. Het besluit hierover volgt in 2022.

3.2.6 Maatwerkvoorzieningen WMO We willen dat mensen die dreigen in de financiële problemen te komen, vroegtijdig hulp zoeken. We willen het aantal cliënten dat gebruik maakt van geïndiceerde maatwerkvoorzieningen terugbrengen naar het gemiddelde aantal bij vergelijkbare gemeenten.	In 2021 wordt een nieuw beleidsplan schuldhulpverlening vastgesteld. In 2021 worden de beleidsregels WMO geactualiseerd ten aanzien van individuele voorzieningen (algemeen gebruikelijk en/of per woonzorglocatie). Als onderdeel van de brede monitoring sociaal domein beoordelen of het aantal indicaties afneemt.	Het beleidsplan schuldhulpverlening is vastgesteld. Op basis van de uitwerking van de scenario's voor het sociaal domein zullen de beleidsregels Wmo per 1 juli 2021 worden aangepast.	Doelstelling 2021 is reeds behaald. Samen met de zorgaanbieders wordt er gewerkt aan een projectplan om per 1-1-2022 alle dagbestedings-voorzieningen in de gemeente om te vormen naar een algemene voorziening. De beleidsregels Wmo zullen hier op worden aangepast.	Er is onderzoek gedaan naar het niet-gebruik van voorzieningen, zoals scootmobielen. Dit leidde tot het intrekken van een aantal voorzieningen. Hierbij gaat het om mensen waarbij uit heronderzoek bleek dat ze bijvoorbeeld hun scootmobiel niet of nauwelijks gebruikten. Sommige cliënten waren overleden, terwijl de voorziening niet was beëindigd. Ook waren er cliënten die ondertussen WLZ toegekend hadden gekregen.
3.2.7 Maatwerkvoorzieningen Jeugdzorg Terugdringen van indicaties en kosten in de Jeugdzorg.	We gaan een Brede monitor Sociaal domein opstellen; en het contractmanagement via IJZ; de proces- en casusregie; de samenwerking met de GI en de samenwerking met huisartsen verbeteren. Onder het verbeteren van de proces- en casusregie valt tevens het opstellen van heldere doelen en het	Het aantal indicaties en de kosten worden gemonitord via het dashboard sociaal domein. Het contractmanagement, de samenwerking met de huisartsen en de GI's lopen via de uitwerking van de scenario's. Hierbij wordt ook het verbeteren van de proces- en casusregie opgenomen.	De kosten voor de eerste twee kwartalen van 2021 zijn hoger dan vooraf ingeschat, door o.a. de extra kosten rondom Intervence en het faillissement van Briedis. De prognose is dat in 2022 de kosten weer gelijk of zelfs lager zullen zijn dan in 2020. Vanuit de scenario's die zijn vastgesteld samen	In 2021 was sprake van een toename van multiproblematiek bij jongeren, waardoor het nodig was om meer en intensievere (en dus duurdere) zorg in te zetten. Hierdoor vallen de kosten in 2021 hoger uit dan begroot. Het scenario dat gericht is op het realiseren van een besparing door het

	maken van betere prestatieafspraken.		met het beleidsplan Sociaal Domein is er één gericht op het realiseren van een besparing door het versterken van lokale toegang in proces- en casusregie. Middels de kwartaalrapportage sociaal domein wordt u op de hoogte gebracht van de voortgang.	versterken van de lokale toegang in proces- en casusregie loopt nog steeds. Middels de rapportage sociaal domein wordt u op de hoogte gebracht van de voortgang.
3.2.8 Geëscaleerde zorg Een sterke, solide GI die jeugdbescherming en jeugdreclassering uitvoert op een kwalitatief goed niveau, voor een redelijke prijs. Een goede, naadloze aansluiting tussen enerzijds de extramurale begeleiding vanuit de Wmo en anderzijds het aanbod op het gebied van beschermd wonen, maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en verslavingszorg.	We leggen een conceptbesluit aan u voor op welke manier we vorm en inhoud gaan geven aan de Zeeuwse gecertificeerde instelling voor de uitvoering van de jeugdbescherming en jeugdreclassering en de bijbehorende financiële gevolgen (waaronder transitiekosten).Q1 2021	Alle 13 Zeeuwse gemeenteraden hebben ingestemd met de businesscase van JB west, waardoor er een bestuurlijke fusie zal plaatsvinden met Intervence. De gevolgen voor de organisatie van de toegang in Sluis en de nieuwe samenwerkings-afspraken volgen eind 2021. Er wordt gewerkt aan een bestuursopdracht ten behoeve van de norm voor opdrachtgeverschap maatschappelijke opvang en beschermd wonen (NvO) De NvO bestaat uit niet-vrijblijvende	Per 1 juli 2021 is de bestuurlijke fusie tussen Intervence en JB west een feit. De organisatie heet nu JB west Zeeland. Er is voor vijf jaar een contract afgesloten, waardoor we verzekerd zijn van een GI die kwalitatief hoogwaardige zorg kan leveren. De GI Briedis is failliet verklaard. De zaken zijn overgedragen aan andere GI's binnen Zeeland. Vanuit de gemeente Sluis was er sprake van één casus die is overgedragen aan het Leger des Heils. Er wordt gewerkt aan een bestuursopdracht ten	JB West Zeeland voert het grootste deel van de maatregelen uit rondom jeugdbescherming en jeugdreclassering. Zij heeft het tweede deel van 2021 gebruikt om een sterke basis neer te zetten en zorg met kwaliteit te leveren. Het contract loopt voor vijf jaar, waardoor we in Zeeland verzekerd zijn van goede zorg voor deze kwetsbare doelgroep. Er is een (aangescherpte) Regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang Zeeland 2022 – 2025 opgesteld. Deze is begin 2022 aan u ter vaststelling aangeboden.

		samenwerkingsafspraken waarin gemeenten concreet aangeven hoe ze verdere stappen gaan zetten in de voorbereiding op de door decentralisatie van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Deze samenwerkingsafspraken moeten eind 2021 door de gemeenteraden worden vastgesteld.	behoeve van de norm voor opdrachtgeverschap maatschappelijke opvang en beschermd wonen (NvO) De NvO bestaat uit niet-vrijblijvende samenwerkingsafspraken waarin gemeenten concreet aangeven hoe ze verdere stappen gaan zetten in de voorbereiding op de door decentralisatie van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Deze samenwerkingsafspraken moeten eind 2021 door de gemeenteraden worden vastgesteld.	Met ingang van 1 januari 2022 ligt de toegang tot beschermd wonen bij de lokale gemeenten. Hiervoor is een toegangsregeling vastgesteld.

3.3 Zorg en Volksgezondheid
De zorg is toekomstbestendig en (waar mogelijk) nabij georganiseerd.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap	Stand van zaken 2e Berap	Wat hebben we gedaan:
3.3.1Volksgezondheid We richten ons – in lijn met het coalitieakkoord – op gezondheidsbevordering in de breedste zin van het woord, zowel fysiek als mentaal.		Er wordt gewerkt aan een preventieakkoord voor Zeeuws-Vlaanderen. Dit dient als basis voor de regionale nota gezondheidsbeleid.	Naar aanleiding van een aantal regionale en lokale bijeenkomsten, waarbij vertegenwoordigers vanuit het onderwijs, het bedrijfsleven, zorg, cultuur en sport aanwezig waren, is er een concept versie van het Preventie Akkoord Zeeuws-Vlaanderen	Samen met het onderwijs, het bedrijfsleven, zorg, cultuur, sportverenigingen en gemeenten stelden we een Preventie Akkoord Zeeuws-Vlaanderen op. Dit preventieakkoord heeft tevens als basis gediend voor de Nota Gezondheidsbeleid

			opgesteld. Het preventieakkoord zal als basis dienen voor de op te stellen Nota Gezondheidsbeleid Zeeuws-Vlaanderen (december 2021).	Zeeuws-Vlaanderen. Deze is in december door uw gemeenteraad vastgesteld.
3.3.2 Sportbeleid en activering Stimuleren van sociale samenhang en volksgezondheid door middel van sport.	Er wordt in 2021 een subsidiebeleid ontwikkeld, waarbij burgers en belanghebbende partijen ook nadrukkelijk betrokken worden. Dit beleid gaat eind van het jaar de formele inspraakprocedure in. (zie ook 3.1.4.)	Er wordt gewerkt aan een sportakkoord voor de gemeente Sluis. Hierin worden de uitgangspunten voor subsidieverlening voor sport en bewegen in meegenomen.	In september is de sportnota gemeente Sluis 2021-2025 aan de raad aangeboden. Hierin zijn de hoofdlijnen voor het sportbeleid vanuit het visiedocument Krachtig Verbonden en het beleidsplan sociaal domein verder uitgewerkt in ambities en activiteiten.	In september stelde uw raad de Sportnota gemeente Sluis 2021-2025 vast. Hierin zijn de hoofdlijnen voor het sportbeleid vanuit het visiedocument Krachtig Verbonden en het beleidsplan Sociaal Domein verder uitgewerkt in ambities en activiteiten. Er is een intentieverklaring ondertekend om deel te nemen aan het Volwassenfonds Sport & Cultuur Zeeland.
3.3.3 Toekomstige zorg Clustering wonen, zorg en voorzieningen volgens verschillende servicelevels per kern (ambulante zorg aan huis; extramurale zorg met clustering van zorgwoningen en voorzieningen;	We stellen in overleg met de zorgaanbieders, woningbouwvereniging, zorgkantoor en provincie een meerjaren uitvoeringsprogramma op om te komen tot een clustering van wonen, intensieve zorg en voorzieningen in een	Op verschillende deelgebieden zijn er stappen gezet. De praktijk-ondersteuner jeugd (POH-J) is gestart in Breskens voor 6 uur in de week en het MDO-GGZ rondom ouderenzorg is uitgebreid naar Oostburg en Breskens.	Het opstellen van een meerjaren uitvoeringsprogramma om te komen tot een clustering van wonen, intensieve zorg en voorzieningen maakt integraal onderdeel uit van de Verkenning Vitaal West Zeeuws-	Het plan en procesvoorstel om in vijf kernen te komen tot een clustering van Wonen, Zorg en Voorzieningen is uitgewerkt in de verkenning Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen. Hiermee is de verkenningsfase afgerond

intramurale en intensieve niet planbare, extramurale zorg)	beperkt aantal kernen op grond van 3 servicelevels.		Vlaanderen. De resultaten hiervan worden eind dit jaar verwacht. Daarnaast is een koppeling gemaakt met het uitvoeringsprogramma per gemeente vanuit de Regionale Woonvisie die later dit jaar wordt opgeleverd.	en is begonnen aan de volgende fase: de planvormingsfase.

Dethon
2021 was een intensief jaar voor Dethon als gevolg van de afronding van de interne onderzoeken. Er is een tijdelijke directeur aangesteld en inmiddels is de rust weer meer terug. Zo ontstaat weer ruimte om de transformatie op te pakken. De hoofdlijn verandert niet. De aanbevelingen uit de rapporten worden meegenomen in het verdere proces.
Het tekort bij Dethon loopt, ondanks de lagere omzetten en extra kosten, niet verder op. De coronasteun zorgt zelfs voor een lagere gemeentelijke bijdrage dan begroot over 2021.

SWV Collectief vervoer Zeeuwsch Vlaanderen
In 2021 was gedurende het gehele jaar in meer of mindere mate sprake van uitval van ritten in het leerlingenvervoer vanwege de pandemie. Vanuit Europa zijn er richtlijnen verstrekt over de wijze waarop gecompenseerd mag worden (70%). In het WMO-vervoer werden er minder ritten besteld, maar er waren vaak combinatiebeperkingen. Daardoor werd wel het gebruikelijke aantal auto's ingezet.
Het jeugdzorgvervoer is afhankelijk van het aantal aanvragen voor taxivervoer naar behandelingsinstellingen. Er is een toename (verdubbeling) te zien van de kosten voor het jeugdzorgvervoer.

GGD Zeeland
Vanuit de Wet publieke gezondheid (Wpg) en de Wet veiligheidsregio's (Wvr) heeft de GGD een wettelijke taak bij de bestrijding van crises en rampen. De COVID-19 pandemie heeft daardoor al anderhalf jaar een grote weerslag op de werkzaamheden en processen van de GGD. De GGD is onder andere verantwoordelijk voor het testen, vaccineren en het bron- en contactonderzoek.
Het Algemeen Bestuur van de GGD stemde op 9 juli 2021 in met de Programmabegroting 2022-2025 en de jaarstukken 2020.
Door Berenschot is tijdens diezelfde vergadering het eindrapport over de verkenning naar de samenwerking tussen GGD Zeeland, RUD en VRZ gepresenteerd. In de AB vergadering van 17 december heeft het AB afspraken gemaakt over de vervolgaanpak daarvan.

Wat heeft het gekost

Taakveld		Begroting 2021			Realisatie 2021			Realisatie 2021 t.o.v. Begroting 2021		
Code	Naam	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
08-3	Overige baten en lasten	-1.655	0	-1.655	0	0	0	-1.655	0	-1.655
682-3	Geëscaleerde zorg 18-	1.619	0	1.619	1.944	0	1.944	-325	0	-325
56-3	Media	911	0	911	718	0	718	192	0	192
66-3	Woonvoorzieningen	1.061	7	1.054	1.120	9	1.111	-58	-1	-57
64-3	Begeleide participatie	5.713	0	5.713	7.861	42	7.819	-2.148	-42	-2.105
43-3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.195	514	1.680	1.683	614	1.069	512	-100	612
63-3	Inkomensregelingen	6.337	4.961	1.376	7.303	6.031	1.272	-966	-1.070	104
672-3	Maatwerkdienstverlening 18-	5.919	0	5.919	5.176	0	5.176	743	0	743
671-3	Maatwerkdienstverlening 18+	2.133	0	2.133	490	0	490	1.643	0	1.643
61-3	Samenkracht en burgerparticipatie	1.691	0	1.691	1.712	5	1.707	-21	-5	-16
51-3	Sportbeleid en activering	191	3	188	44	0	44	147	3	144
71-3	Volksgezondheid	974	40	934	1.034	76	958	-60	-36	-23
62-3	Wijkteams	402	0	402	334	29	305	68	-29	97
65-3	Arbeidsparticipatie	680	8	672	414	56	359	266	-48	313
681-3	Geëscaleerde zorg 18+	228	190	38	0	227	-227	228	-37	265
	Totaal programma 3	**28.401**	**5.724**	**22.676**	**29.833**	**7.089**	**22.744**	**-1.432**	**-1.365**	**-67**
	Mutaties reserves	0	1.994	-1.994	0	1.892	-1.892	0	102	-102
	Resultaat na bestemming	**28.401**	**7.718**	**20.683**	**29.833**	**8.981**	**20.852**	**-1.432**	**-1.263**	**-169**

Toevoeging aan reserves = Lasten
Onttrekking aan reserves = Baten

Beleidskader

- Krachtig Verbonden (2021)
- Kaderstelling Sociaal Domein (2014)
- Bibliotheekvisie (2012)
- Onderwijs: Onderwijsvisie 2012-2026 (2012)
- Nota Minimabeleid (2019)
- Plan Jeugdparticipatie gemeente Sluis (2015)
- Nota Integraal jeugdbeleid 2015-2018
- Nota Subsidiebeleid 2015 (2015)
- Toekomstige Zorg West Zeeuws-Vlaanderen
- Raadsbesluit Integraal armoedebeleid (2017)
- Beleidsplan Schuldhulpverlening (2012-2016)
- Beleidsplan Sociaal Domein gemeente Sluis (2020-2024)

Programma 4: Bestuur en veiligheid

Inleiding
Burgerparticipatie wordt steeds belangrijker. We zien daarbij een belangrijke rol voor individuele burgers, partijen in het maatschappelijke middenveld, ondernemers en stads- en dorpsraden.
Burgerparticipatie kan vorm krijgen door informeren, meedenken, meedoen en meepraten tot coproduceren en ruimte bieden aan burgerinitiatieven. De gemeente stemt haar rol daar telkens op af.

Burgers weten wat zij van de gemeente mogen verwachten, zijn tevreden over de gemeentelijke dienstverlening en hebben geen last van onnodige regels. Steeds meer diensten komen digitaal beschikbaar voor burgers en bedrijven.

Onze inwoners en bezoekers wonen, verblijven en leven in een veilige omgeving.

4.1 Dienstverlening en communicatie
De gemeente Sluis staat voor een effectieve, klantvriendelijke en goed functionerende dienstverlening. Het strategisch communicatie frame (2019-2022) geeft team communicatie de ruimte om snel te kunnen acteren in een wendbare en snel veranderende omgeving. In 2021 wordt de communicatie verder op orde gebracht. Iedereen communiceert: burgers, de raad, het college en ambtenaren. Als team communicatie ondersteunen wij deze verschillende belanghebbenden en zijn sparringpartner.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap	Stand van zaken 2e Berap	Wat hebben we gedaan:
4.1.1Dienstverlening Gegarandeerde bereikbaarheid zowel fysiek als digitaal in alle dienstverlenende processen. Daarbij worden uniformiteit en transparantie in communicatie met betrekking tot alle vragen en verzoeken als ook lopende processen, geborgd. Burgers en ondernemers voelen zich gehoord en begrepen en worden betrokken bij de ontwikkeling van initiatieven.	Continu optimaliseren en digitaliseren van onze dienstverlenende processen aan de veranderende wensen en behoeften in de maatschappij door o.a. het creëren van een integraal klantbeeld en ontwikkeling van het kennismanagement proces. Waar mogelijk en gewenst betrekken we de burgers en ondernemers conform het in 2020 vastgestelde beleid Burgerparticipatie.	Het plan Ondersteuning/Bedrijfsvoering is in uitvoering. De vernieuwing van de telefooncentrale en verdergaande digitale dienstverlening zijn hiervan onderdeel. Ons streven is deze eind 2021 operationeel te hebben.	Het plan Ondersteuning/Bedrijfsvoering is momenteel in uitvoering. De vernieuwing van de telefooncentrale en doorontwikkeling van onze digitale dienstverlening zijn hiervan onderdeel. Ons streven is om deze in 2021 operationeel te hebben. In de jaaragenda wordt voorzien om in januari de raad bij te praten over de thema's dienstverlening en communicatie.	In februari 2022 is onze telefooncentrale vernieuwd. In 2021 vonden de technische voorbereidingen plaats om deze vernieuwing mogelijk te maken. Ook de komst van een uitgebreide kennisbank is in proces gezet en krijgt in 2022 zijn beslag. Daarnaast startte de technische voorbereiding voor de verdere implementatie van e-diensten op onze website. Lancering van nieuwe e-diensten vindt in de eerste helft van 2022 plaats. Vanwege COVID-19 maatregelen is de informatiecarrousel over dienstverlening verplaatst van 2021 naar 2022.
4.1.2 Communicatie De communicatie verder op orde brengen.	Standaard formats ontwikkelen, zoals	De inrichtings-werkzaamheden voor het	Het nieuwe programma voor standaard sjablonen	In 2021 trad het nieuwe programma voor

	bijvoorbeeld voorbereidingsdocument toespraken, persbericht e.d.	nieuwe programma voor standaard sjablonen zijn afgerond. Als uiteindelijk doel heeft dit de volledige digitalisering van de uitgaande poststromen, inclusief digitale ondertekening. De verwachting is dat dit programma in het 3e kwartaal operationeel is waardoor de eerste brieven digitaal ontsloten worden. De projectgroep formats, huisstijl en tips voor het opstellen van documenten is in verband met de prioriteit bij de inzet voor de coronacrisis tijdelijk on hold gezet. In de loop van 2021 wordt dit project hervat.	is operationeel. Daarnaast worden indien van toepassing, nieuwe sjablonen aan het programma toegevoegd. De projectgroep formats, huisstijl en tips voor het opstellen van documenten wordt hervat.	standaard sjablonen (sjablonengenerator) in werking. Hiervan wordt gebruikgemaakt voor onder andere brieven, verslagen, nota's en notities. Deze nieuwe basis wordt in 2022 verder uitgebreid.
Begrijpelijke taal voor iedereen.	De organisatie trainen om te schrijven op taalniveau B1.	Begrijpelijke taal is onder andere één van de onderdelen van digitale toegankelijkheid. De website voldoet sinds begin dit jaar aan de vereisten van digitale toegankelijkheid.	Het borgen van de digitale toegankelijkheid, waar begrijpelijke taal een onderdeel van is, blijft een continu proces. In het laatste kwartaal van 2021 en in 2022 wordt er met name ingezet om de bewustwording hiervan te vergroten.	In 2021 was het borgen van de digitale toegankelijkheid, waarvan begrijpelijke taal een onderdeel is, een continu proces. De website voldoet, met uitzondering van de PDF-documenten, aan alle vereisten hiervoor. Ook in 2022 blijft dit een continu proces.

		In de tweede helft van 2021 zullen er binnen de organisatie weer verdere stappen worden gezet om in het trainen van de organisatie in het schrijven op taalniveau B1.	Een eerste groep medewerkers heeft de interne schrijfworkshop voor college- en raadsvoorstellen gevolgd. Hierin is ook het schrijven op taalniveau B1 aan de orde geweest. In het laatste kwartaal van 2021 worden er vervolgstappen gezet om de organisatie hierin te trainen. In de bestuurlijke jaaragenda wordt voorzien om u in januari bij te praten over de thema's Dienstverlening en Communicatie en onderliggende activiteiten, zoals het schrijven in begrijpelijke taal.	In 2021 is een aantal acties ondernomen met betrekking tot begrijpelijke taal. Een eerste groep medewerkers volgde de interne schrijfworkshop voor college- en raadsvoorstellen.
Interne en externe communicatie zijn op elkaar afgestemd. Intern gaat voor extern: intern beginnen is extern winnen.	Interne en externe communicatiemiddelen (door)ontwikkelen, zoals verwoord in de strategisch communicatie frame. Hieronder vallen o.a. infographics, beeld en video.	Er is meer gebruikgemaakt van visuele communicatie: videoboodschappen zoals de nieuwjaarsboodschap, animatiefilmpjes voor bijvoorbeeld de nieuwe afvalinzameling en infographics voor zowel interne als externe communicatie. Ook zijn er nieuwe communicatiemiddelen ontwikkeld of in	Het gebruikmaken van visuele communicatie blijft een continu proces. Daarnaast wordt er meer gebruik gemaakt van persoonlijke communicatie. Ook voor arbeidsmarktcommunicatie is dit belangrijk. Het digitaal publiceren van alle bekendmakingen, meldingen en kennisgevingen is operationeel. In het	In 2021 is er meer gebruikgemaakt van visuele communicatie. Voorbeelden hiervan zijn videoboodschappen zoals de nieuwjaarsboodschap, animatiefilmpje voor de nieuwe afvalinzameling en infographics voor zowel interne als externe communicatie. De communicatie-middelen op het gebied van arbeidsmarkt-

		ontwikkeling waaronder een introductiegids voor nieuwe medewerkers en een toeristische folder. Op het gebied van arbeids-marktcommunicatie zijn de communicatiemiddelen geactualiseerd. Het bereik op social media is vergroot: het aantal volgers stijgt en de interactie op berichten groeit. We maken meer gebruik van LinkedIn. Daarnaast hebben we bij verschillende activiteiten gebruikgemaakt van Instagramstories De voorbereidingen voor het digitaal publiceren, de publicaties in het ZVA en de opmaak van de gemeentelijke pagina in het ZVA zijn volop in ontwikkeling. De verwachting is dat dit in het 3e kwartaal operationeel is.	laatste kwartaal van 2021 wordt gewerkt aan het verkort publiceren van deze publicaties in het ZVA (om zo geleidelijk de overstap te maken naar enkel digitaal publiceren) en een nieuwe lay-out van de gemeentepagina's. Daarnaast wordt organisatiebreed gewerkt aan de kwaliteit en leesbaarheid van de publicaties.	communicatie zijn geactualiseerd. Daarnaast zetten we LinkedIn hier meer voor in. Het bereik op social media is vergroot. We maken meer gebruik van LindedIn en bij activiteiten van Instagramstories. Dit is bijvoorbeeld ingezet bij de bomruimingen. In 2022 wordt met name de inzet van Instagram verder opgepakt. In het laatste kwartaal van 2021 zijn voorbereidingen getroffen voor het verkort publiceren van publicaties en bekendmakingen in het Zeeuwsch Vlaams Advertentieblad. Daaraan gekoppeld is een nieuwe lay-out van de gemeentepagina. De notitie ontvangt uw raad ter kennisname.

4.2 Veiligheid
We zetten in op een veilige woon-, verblijfs- en leefomgeving, een gemeente waar bewoners en bezoekers zich veilig voelen.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap	Stand van zaken 2e Berap	Wat hebben we gedaan:
4.2.1 Veiligheid				

Samen met burgers en natuurlijke veiligheidspartners (politie, justitie, brandweer, zorgpartners en andere hulpverleningsdiensten) bijdragen aan een veilige leefomgeving.	Uitvoering geven aan de speerpunten uit het Integraal Veiligheidsbeleid: Jeugd: Het realiseren van een schoolveiligheidsconvenant tussen gemeenten, middelbaar onderwijs en de politie. Kwetsbaren in samenleving: Een sluitende aanpak mensenhandel realiseren op gemeentelijk niveau. Ondermijning: Het digitaal nachtregister op vakantieparken en jachthavens implementeren.	Jeugd: De werkgroep schoolveiligheidsconvenant streeft ernaar om het schoolconvenant in september 2021 operationeel te hebben. Kwetsbaren in de samenleving: De week tegen de mensenhandel is net achter de rug. Daarmee is gepoogd om door middel van mediacampagne, presentaties en workshops een breed publiek te bereiken. Ondermijning: De Zeeuwse werkgroep nachtregister sluit aan bij de ontwikkeling van een landelijk systeem. Momenteel draait hiervoor een pilot in Amsterdam.	Jeugd: Het schoolveilligheids-convenant ligt ter goedkeuring en ondertekening voor bij de partners. Kwetsbaren in de samenleving: Er is een gemeentelijke aandachtsfunctionaris mensenhandel benoemd. Deze neemt ook deel aan Zeeuwse afstemmingsoverleggen. Ondermijning: De landelijke pilot is gestart. Verwachting is dat in het tweede kwartaal van 2022 de eerste resultaten bekend zijn. Ook is een bestuurlijke kopgroep gestart om dit proces te	Jeugd: Het schoolveiligheids-convenant is in november tijdens een symposium ondertekend door portefeuillehouders en betrokken partners. Kwetsbaren in de samenleving: Er is een sluitende aanpak mensenhandel op gemeentelijk niveau gerealiseerd door benoeming van een gemeentelijk aandachtsfunctionaris mensenhandel, deelname aan bestuurlijke en ambtelijke afstemmingsoverleggen, het trainen van medewerkers en het instellen van een intern meldpunt signalen mensenhandel. Ondermijning: De landelijke pilot 'digitaal nachtregister' is gestart. In afwachting van de eerste resultaten (in het tweede kwartaal 2022) besloot de bestuurlijke kopgroep,

			monitoren. Burgemeester Vermue is deelnemer aan deze kopgroep.	waarvan burgemeester Vermue deelnemer is, om de resultaten van deze pilot af te wachten voordat er Zeeuws breed verder invulling wordt gegeven aan een digitaal nachtregister.
Voorkomen van calamiteiten, crises en verstoringen.	Opleiden, trainen en oefenen: Trainen en oefenen op onze rol, taken en verantwoordelijkheden in de Zeeuwse crisisorganisatie (kolom Bevolkingszorg). Niet gesprongen explosieven: Het realiseren van een bodembelasting-kaart voor Conventionele Explosieven (uitvoering raadsbesluit 26 september 2019).	Opleiden trainen oefenen: De opleidingen en oefeningen voor leden van de Zeeuwse crisisorganisatie zijn gepland. Ook de kennis- en beheersteams zijn in ontwikkeling. Niet gesprongen explosieven: De eerste oriëntatie om te komen tot een bodembelastingkaart Conventionele Explosieven (tegenwoordig Ontplofbare Oorlogsresten (OO) genoemd) is gestart.	Opleiden trainen oefenen Bevolkingszorg: Oefeningen zijn weer volop opgestart. Dit betreft een hybride systeem van online opleiden en trainen en fysiek oefenen. Niet gesprongen explosieven: De eisen worden op rij gezet waaraan de bodembelastingkaart en het daarbij behorende digitale programma moeten voldoen.	Opleiden, trainen en oefenen bevolkingszorg: Als gevolg van de corona-maatregelen zijn fysieke trainingen omgezet naar digitale trainingen en bijeenkomsten. Hiermee is het kennisniveau van de Zeeuwse crisisorganisatie op peil gebleven. Niet gesprongen explosieven: In drie bomruimingen zijn in 2021 vijf vliegtuigbommen onschadelijk gemaakt. De voorbereiding en uitvoering van deze ruimingen vroeg dermate veel capaciteit dat het project tot het realiseren van een bodembelasting-kaart uitgesteld is naar 2022.

4.3 Bestuurlijke samenwerking
We hebben te maken met diverse gemeente-overstijgende vraagstukken. We zoeken daarbij actief samenwerking op met andere partners (overheid, maatschappelijke instanties en bedrijfsleven). Om samen sterker te staan, kennis te delen, kwetsbaarheid weg te nemen en efficiencywinst te behalen. Bestaande samenwerkingsverbanden worden daarom verder uitgediept.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap	Stand van zaken 2e Berap	Wat hebben we gedaan:
4.3.1 Bestuurlijke samenwerking Gezamenlijke kracht, efficiencywinst en minder kwetsbaarheid	Actieve deelname in samenwerkings-verbanden op diverse niveaus, zoals: 1. Regionaal: Zeeuws-Vlaamse gemeenten, Onbegrensd Zeeuws-Vlaanderen (samen met bedrijfsleven), Toekomstige zorg etc. 2. Zeeuws: VZG, OZO 3. Grensoverschrijdend: samenwerking met de gemeenten Maldegem, Knokke-Heist, Damme en Sint Laureins (GOS) Het verbinden van de Regiovisie Zeeuws-Vlaanderen, de werkagenda North Sea Port District en de Regiodeal Zeeuws-Vlaanderen tot een sterk streekproces en een gezamenlijke, Zeeuws-	**Grensoverschrijdend** Tijdens de Coronapandemie zijn de (digitale) overleggen met de Vlaamse buurgemeenten geïntensiveerd. **OZO** Begin 2021 is de evaluatie opgeleverd van het Overleg Zeeuwse Overheden (OZO) waarin de 13 Zeeuwse gemeenten, de provincie en het waterschap samenwerken. Hieruit blijkt dat het OZO een stevige basis biedt voor bundeling van krachten rond regionale opgaven en lobbythema's. Het rapport geeft aanbevelingen voor het verder versterken van de samenwerking, waarvan betrokkenheid van de	**Grensoverschrijdend** Tijdens de Coronapandemie zijn de (digitale) overleggen met de Vlaamse buurgemeenten geïntensiveerd. **OZO** Op basis van de evaluatie is aan alle deelnemers het verzoek tot continuering gedaan. In de begroting 2022 komen wij hier op terug. De Strategische Regiovisie is in juni/juli 2021 door de 3 gemeenteraden vastgesteld.	**Grensoverschrijdend:** De overleggen met de GOS-gemeenten hebben in 2021 voor het grootste deel in het teken gestaan van de coronamaatregelen aan beide zijden van de grens. Hoewel de richtlijnen in België en Nederland anders waren (en daarmee soms verwarrend voor inwoners en bezoekers), is zo veel mogelijk gezocht naar aansluiting in communicatie en informatie. Daarnaast is het proces tot aanwijzing van het landschapspark Zwinstreek onderwerp van gesprek geweest. Richting 2022 is en wordt bezien of het voorzitterschap, en daarmee ook het secretariaat, van het GOS zou kunnen rouleren.

	Vlaamse strategische agenda en lobbytraject	volksvertegenwoordiging er een is. Deze aanbevelingen worden overeenkomstig opgepakt. Alle 13 Zeeuwse gemeenten zijn daarnaast lid van de VZG. Dit is het platform voor onderlinge afstemming tussen de gemeenten en tevens de Zeeuwse tak van de VNG. Het OZO en de VZG werken nauw samen. Via onder meer periodieke nieuwsbrieven bent en wordt u van de activiteiten op de hoogte gehouden. De regiovisie zal in juni en juli aan de 3 gemeenteraden worden voorgelegd. Voor de gemeente Sluis is dit in juni gepland.		**Regiovisie:** In navolging op de vaststelling van de strategische regiovisie door uw raad in juni 2021, stemden wij in december ook in met de bijbehorende werkagenda.

Veiligheidsregio Zeeland
Het afgelopen jaar is er geïnvesteerd op onder andere ‘bevolkingszorg’. De acute bevolkingszorg is op orde, er is geïnvesteerd in de vakbekwaamheid van de gemeentelijke bevolkingszorg functionarissen, er is getraind in het opbouwen van een snelle en goede herstelzorg na incidenten en de crisiscommunicatie is versterkt.

Op het gebied van risicobeheersing is ingezet op het voorkomen en beperken van branden. Er is volop gewerkt aan de ontwikkeling van een grensoverschrijdend risicoprofiel. Ondanks de covid-19 maatregelen zijn er toch brandveligheidscontroles uitgevoerd. Waar fysieke controles niet mogelijk waren is gebruik gemaakt van telefonische interviews en digitale overleggen.

De website van Zeeland-Veilig is geactualiseerd en aangevuld met informatie over veilig aan zee recreëren en cybercriminaliteit.

Voor wat betreft de brandweertaken is er ingezet op het opleiden op repressieve taken. Ondanks de covid-19 maatregelen zijn deze opleidingen allemaal uitgevoerd zoals gepland. De niet-repressieve opleidingen hebben een vertraging opgelopen van 3-6 maanden. De inzetbaarheid van de brandweer is niet in het gedrang geweest. Wel blijft er voortdurend aandacht nodig voor het werven van nieuwe vrijwilligers.

Wat heeft het gekost

Taakveld		Begroting 2021			Realisatie 2021			Realisatie 2021 t.o.v. Begroting 2021		
Code	**Naam**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
01-4	Bestuur	1.142	0	1.142	1.779	755	1.024	-637	-755	117
02-4	Burgerzaken	1.285	523	762	1.745	450	1.295	-460	73	-533
12-4	Openbare orde en veiligheid	363	41	322	1.275	34	1.241	-912	7	-919
	Totaal programma 4	**2.790**	**564**	**2.225**	**4.799**	**1.239**	**3.560**	**-2.010**	**-675**	**-1.335**
	Mutaties reserves	0	152	-152	0	0	0	0	152	-152
	Resultaat na bestemming	**2.790**	**716**	**2.073**	**4.799**	**1.239**	**3.560**	**-2.010**	**-523**	**-1.487**

Toevoeging aan reserves = Lasten
Onttrekking aan reserves = Baten

Beleidskader

- Krachtig Verbonden (2021)
- Strategisch communicatie frame
- Integraal veiligheidsbeleid 2018-2022 met jaarlijks een bijbehorend uitvoeringsprogramma
- Zeeuws-Vlaamse visie op dienstverlening: dienstverlening samen doen 2012-2015
- Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zeeland (2014)
- Buiten de lijnen, integrale persoonsgerichte aanpak voor mensen in een sociaal-maatschappelijk kwetsbare positie.

5: Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien

Inleiding
De gemeentelijke uitgaven worden gedekt uit verschillende inkomstenbronnen. Deze zijn te splitsen in specifieke en algemene inkomstenbronnen. De specifieke zijn direct te relateren aan de uitgaven van de programma's en zijn dan ook hierbinnen verantwoord. De inkomstenbronnen en uitgaven die niet direct te relateren zijn aan de programma's (algemene uitkering, lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, deelnemingen enzovoorts) zijn in dit hoofdstuk opgenomen.

Een onderdeel van het programmaplan bestaat uit een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen, een overzicht van de kosten van de overhead, het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting en het bedrag voor onvoorzien.

Voor het overzicht van de kosten van de overhead verwijzen wij naar de paragraaf Bedrijfsvoering.

Wat heeft het gekost

Taakveld		Begroting 2021			Realisatie 2021			Realisatie 2021 t.o.v. Begroting 2021		
Code	**Naam**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
04-5	Overhead	9.114	27	9.088	9.618	185	9.433	-503	-158	-345
05-5	Treasury	35	27	8	38	47	-9	-3	-20	17
064-5	Belastingen overige	702	413	289	948	304	644	-246	109	-354
08-5	Overige baten en lasten	931	0	931	12	0	12	920	0	920
34-5	Economische promotie	0	7.135	-7.135	0	8.146	-8.146	0	-1.011	1.011
07-5	Algemene uitkering en overige uitkering gemeentefonds	0	39.402	-39.402	0	42.712	-42.712	0	-3.310	3.310
011-5	Resultaat van rekeningen van baten en lasten	1.316	0	1.316	0	0	0	1.316	0	1.316
062-5	OZB niet-woningen	0	2.429	-2.429	0	2.310	-2.310	0	118	-118
061-5	OZB woningen	0	4.099	-4.099	0	4.622	-4.622	0	-523	523
09-5	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	-23	0	-23	23	0	23
	Totaal programma 5	**12.099**	**53.531**	**-41.432**	**10.591**	**58.326**	**-47.735**	**1.508**	**-4.795**	**6.303**
	Mutaties reserves	96	2.111	-2.015	1.088	2.111	-1.023	-992	0	-992
	Resultaat na bestemming	**12.195**	**55.642**	**-43.447**	**11.679**	**60.437**	**-48.758**	**516**	**-4.795**	**5.311**

Toevoeging aan reserves = Lasten
Onttrekking aan reserves = Baten

Beleidskader

- Financiële verordening Sluis 2017
- Controleverordening 2012
- Nota Reservebeleid 2017-2020
- Treasurystatuut 2021
- Belastingverordeningen

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Coalitieprogramma Dynamisch, continuerend en grensverleggend

Het coalitieprogramma Dynamisch, continuerend en grensverleggend vermeldt met betrekking tot de lokale heffingen: Lokale belastingen zijn geen sluitpost. De belastingdruk stijgt niet meer dan met het percentage van de inflatie.

Toerekening overhead aan de heffingen

Voor de toerekening van het begrip overhead is aansluiting gezocht bij de definitie in het kader van Vensters voor Bedrijfsvoering. Overhead zijn alle kosten die indirect samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.
Bij het percentage van de toerekening van overhead is het opslagpercentage uit de begroting 2021, te weten 66%, gehanteerd.

Regionale samenwerking

Sinds 2013 is de heffing en invordering van onroerende zaakbelastingen, afvalstoffenheffing, rioolheffing, hondenbelasting, toeristenbelasting, forensenbelasting, precariobelasting en reclamebelasting overgedragen aan de gemeenschappelijke regeling Sabewa Zeeland.

Lokale heffingen

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de inkomsten uit de lokale heffingen.

bedragen x € 1.000	**2020**	**Primaire Begroting 2021**	**Begr.-wijz.**	**Totaal begroot 2021**	**Rekening 2021**	**Afwijking begr-rek 2021**
Onroerendezaakbelastingen	6.677	6.528		6.528	6.933	405
Afvalstoffenheffing*	3.390	3.553		3.553	3.671	118
Rioolheffing*	4.493	4.588		4.588	4.835	247
Hondenbelasting	156	166		166	158	-8
Precariobelasting	180	231		231	147	-84
Toeristenbelasting	4.246	4.685		4.685	4.915	230
Reclamebelasting	142	131	-132	-1	-8	-7
Marktgeld	19	24		24	23	-1
Lijkbezorgingsrechten	255	315	40	355	390	35
Forensenbelasting	2.597	2.450		2.450	3.231	781
Baatbelasting	11	11		11	6	-5
Parkeerbelastingen	1.348	1.891	22	1.913	1.521	-392
Naheffingsaanslagen parkeerbelasting	263	300		300	420	120
Leges Burgerzaken	293	514		514	431	-83
Leges bouwvergunningen	596	733	54	787	1.242	455
Leges overige	153	158	32	190	282	92
Totaal	**24.819**	**26.278**	**16**	**26.294**	**28.197**	**1.903**

* inkomsten na vorming voorziening dubieuze debiteuren

Toelichting op de verschillen (> € 50.000)

Onroerendezaakbelastingen
De onroerendezaakbelastingen hebben per saldo € 405.000 meer opgebracht dan begroot. Een daling is zichtbaar voor de opbrengsten niet-woningen, € 118.000. Bij de woningen zijn meeropbrengsten gerealiseerd, € 523.000. Het aantal niet-woningen is in 2021 gedaald ten opzichte van 2020. Bij het aantal woningen zien we een stijging. Verder is de WOZ-waarde in onze gemeente 7,8 % gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar. In de begroting is rekening gehouden met een stijging van 6,0%. Deze extra stijging van 1,8% geeft eveneens een positief effect op de opbrengsten Onroerendezaakbelastingen. Tenslotte is de begroting 2021 gebaseerd op de begroting 2020. Gezien er een verschil zit tussen de begroting 2020 en de realisatie 2020, is dit verschil in 2021 nog steeds aanwezig.

Afvalstoffenheffing
De opbrengsten afvalstoffenheffing zijn € 118.000 hoger dan begroot. Dit wordt voor het grootste deel veroorzaakt doordat in 2021 geen extra storting wordt gedaan aan de Voorziening dubieuze debiteuren. De extra toevoeging was voor 2021 begroot op € 70.000. Omdat de voorziening hoog genoeg geacht wordt om dit risico in 2022 op te vangen wordt geen aanvullende toevoeging gedaan in 2021. Door het ontbreken van deze lasten, blijven de netto-opbrengsten gelijk aan de bruto-opbrengsten. Indien wel gestort zou worden in de Voorziening dubieuze debiteuren, zouden de opbrengsten afvalstoffenheffing ongeveer € 48.000 hoger zijn dan begroot.

Rioolheffing
De baten rioolheffing bedragen € 247.000 meer dan begroot. Evenals bij de afvalstorting wordt dit voor ongeveer € 70.000 veroorzaakt door niet te storten in de Voorziening dubieuze debiteuren. Tevens zien we een hogere opbrengst in zowel de rioolheffing gezinnen als de rioolheffing groot verbruik.

Precariobelasting
Als gevolg van COVID-19 zijn horeca en detailhandel verplicht gesloten geweest gedurende een aantal maanden. Om tegemoet te komen aan ondernemers heeft de raad besloten om de tarieven precariobelasting voor terrassen en uitstallingen op nul te zetten. De opbrengsten zijn hierdoor € 84.000 lager dan de primaire begroting. Vooralsnog zijn de gederfde inkomsten precariobelasting nog niet gecompenseerd door het Rijk. Wij verwachten dat een eventuele afrekening van het Rijk pas plaatsvindt in het vierde kwartaal 2022.

Toeristenbelasting
De COVID-19 pandemie heeft veel invloed gehad op de opbrengsten toeristenbelasting. Een mooie zomer en de adviezen van het Rijk om niet naar het buitenland op vakantie te gaan, hebben er voor gezorgd dat de opbrengsten uit toeristenbelasting onverwacht hoog zijn. De opbrengsten toeristenbelasting zijn € 230.000 hoger dan primair begroot.

Reclamebelasting
Net als bij de precariobelasting zijn de tarieven reclamebelasting op nul gezet in 2021. Hierdoor zijn de opbrengsten uit reclamebelasting € 131.000 lager dan primair begroot. Om ondernemers tegemoet te komen in de lasten is als gevolg van COVID-19 het tarief van de reclamebelasting in 2021 op nul gezet.

Forensenbelasting
De totale meeropbrengst forensenbelasting bedraagt € 781.000. De meeropbrengst is het gevolg van een in fases gewijzigde tariefstelling ten opzichte van het jaar 2018 en een hogere stijging van de WOZ dan waarmee in de begroting rekening is gehouden.

Parkeerbelastingen
De opbrengsten parkeerbelastingen zijn € 392.000 lager dan primaire begroot. Langdurige sluiting van horeca en winkels door COVID-19 hebben een negatieve werking gehad op deze

inkomsten. Hoewel hier geen rekening mee gehouden wordt, compenseert het Rijk mogelijk nog een deel van deze gederfde inkomsten. Deze eventuele compensatie wordt niet eerder verwacht dan in het vierde kwartaal 2022.

Naheffingsaanslagen parkeerbelastingen
Tegenover de totale lasten voor het opleggen van de naheffingsaanslagen ad € 484.702 staat een opbrengst van € 419.947. Het dekkingspercentage bedraagt 86,6%.

Leges Burgerzaken
De opbrengsten uit leges burgerzaken zijn € 83.000 lager dan begroot. Door COVID-19 wordt minder gereisd waardoor de behoefte aan reisdocumenten lager is. Daarnaast is de geldigheidsduur van reisdocumenten in 2014 verruimd van 5 naar 10 jaar. Dit werkt de komende jaren nog door in de hoogte van aanvragen voor nieuwe reisdocumenten.

Leges bouwvergunningen
Vanwege een aantal grote projecten, zoals de ontwikkeling van Waterdunen en de ontwikkelingen in Breskens en Nieuwvliet-Bad, zijn de legesopbrengsten € 455.000 hoger dan in eerste instantie begroot.

Leges overige
Een positief resultaat van € 92.000 is behaald op de leges overige. Deze meeropbrengst wordt volledig veroorzaakt door de opbrengsten leges op wegen, straten en pleinen. Feitelijk worden de meeropbrengsten niet veroorzaakt door een "echte" lege maar door degeneratievergoedingen die de gemeente in rekening brengt als gevolg van schade veroorzaakt aan wegen. De vergoedingen dienen hierbij als dekkingsmiddel om de ontstane schade te herstellen.

Kostendekkingspercentages

Afvalstoffenheffing

Kostenonderbouwing afvalstoffenheffing (bedragen in €)	**Uitgaven incl BTW**	**Inkomsten incl BTW**
Huishoudelijk afval	2.989.550	385.049
Milieustraat Oostburg	735.630	
Afvalstoffenheffing (heffing/invordering)	131.888	
Totaal uitgaven en inkomsten	**3.857.068**	**385.049**
Netto lasten door te berekenen in de afvalstoffenheffing	**3.472.019**	
Opbrengst afvalstoffenheffing		**3.670.949**
Toevoegen aan de voorziening afvalstoffenheffing	**198.930**	
Dekkingspercentage afvalstoffenheffing		**106%**

Rioolheffing

Kostenonderbouwing rioolheffing (bedragen in €)	Uitgaven incl BTW	Inkomsten incl BTW
Bermsloten/beschoeiingen	116.318	46.345
Straatreiniging	315.643	
Vrijvervalriolering	3.171.266	33.150
Drukriolering	784.831	
Oppervlaktewater	50.830	
Rioolheffing (heffing/invordering)	139.454	
Totaal uitgaven en inkomsten	**4.578.342**	**79.495**
Netto lasten door te berekenen in de rioolheffing	**4.498.847**	
Rioolheffing		**4.835.453**
Toevoegen aan de voorziening rioolheffing	**336.606**	
Dekkingspercentage rioolheffing		**107%**

Lijkbezorgingsrechten

Kostenonderbouwing lijkbezorgingsrechten (bedragen in €)	Uitgaven incl BTW	Inkomsten incl BTW
Lijkbezorging algemeen	23.304	1.691
Beheer begraafplaatsen	258.542	34
Begrafenissen	216.770	1.764
Totaal uitgaven en inkomsten	**498.616**	**3.489**
Door te berekenen netto uitgaven	**495.127**	
Opbrengst lijkbezorgingsrechten		**389.888**
Dekkingspercentage lijkbezorgingsrechten		**79%**

Kwijtschelding en belastingdruk

Kwijtschelding
Bij raadsbesluit van 19 december 2013 is de Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen vastgesteld. De uitvoering van deze regeling ligt bij Sabewa Zeeland.

In 2021 is voor een totaal bedrag van € 171.955 kwijtschelding verleend, waarvan € 158.970 betrekking heeft op 2021. Het betreft hier in totaal 545 verzoeken tot kwijtschelding waarvan er 318 volledig zijn toegekend.

Belastingdruk
Lokale lastendruk
Voor de lokale lastendruk wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Coelo-Atlas lokale lasten
Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) van de Rijksuniversiteit Groningen brengt jaarlijks de Atlas van de lokale lasten uit. Dit is een jaarlijks overzicht van de heffingen van gemeenten, provincies en waterschappen. Voor alle

gemeenten brengen zij voor de OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing uitgebreid in kaart: de heffingssystematiek, tarieven en kwijtschelding. Ook is onderzocht welke gemeenten de hoogste en laagste woonlasten hebben.

In de Atlas lokale lasten 2021 stond Sluis op de 139e plaats (van de 370) van goedkoopste gemeenten in Nederland met € 796 woonlasten voor meerpersoonshuishoudens eigenaren. In de gemeente Tilburg waren de woonlasten met € 598 het laagst. De woonlasten in de duurste gemeente Bloemendaal bedroegen € 1.517. De gemiddelde woonlasten in Nederland lagen op € 811.

De gemiddelde woonlasten voor meerpersoonshuishoudens huurders was in 2021 € 411. De woonlasten hiervoor waren het laagst in Nijmegen met € 38 en het hoogst in Zwijndrecht met € 666. In Sluis was de hoogte van deze lasten € 559 en daarmee kwam Sluis op de 330e plaats te staan.

Het verschil in de lasten voor eigenaren en huurders wordt verklaard door de OZB belasting.

Paragraaf Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de gemeente is het vermogen om incidentele financiële risico's op te kunnen vangen en daarmee de gemeentelijke structurele taken te kunnen voortzetten. We bepalen het weerstandsvermogen door de relatie te leggen tussen de weerstandscapaciteit (de middelen die beschikbaar zijn om niet begrote kosten te dekken) en de risico's die we als gemeente lopen en waarvoor op onze balans geen voorzieningen zijn getroffen. Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de gemeentelijke begroting is.

De conclusie betreffende het weerstandsvermogen van de gemeente is dat er voldoende vermogen is om de risico's af te dekken.

Risicomanagement

De gemeente heeft te maken met onder andere toenemende complexiteit en nieuwe taken. Dit vraagt iets van bestuur en organisatie. Om deze reden is het belangrijk dat de gemeente beter leert omgaan met de onzekerheden die op ons pad komen en dat daarin bewuste keuzes gemaakt worden.

Risico gestuurd werken is gebaseerd op variatie, op het durven maken van keuzes, op uitnodigen in plaats van afdwingen, op ontwikkelen in plaats van voorschrijven en op constante interactie en dialoog.

Door risicomanagement doelgericht te maken wordt het duidelijk dat het een bijdrage levert aan het realiseren van doelen. De risico's worden volledig en eenduidig beschreven en het omgaan met risico's wordt volgens een vooraf bepaalde processtap uitgevoerd.

In de begroting is per speerpunt gekeken naar de kritische succesfactoren die we nodig hebben om de doelstelling te bereiken, daarna zijn de risico’s in beeld gebracht.

De risicoscore van een bepaald risico wordt bepaald door kans en impact met elkaar te vermenigvuldigen (risicoscore = score kans x score impact). Maximaal kan een risico 25 punten scoren, wanneer sprake is van een zeer hoge kans van optreden in combinatie met zeer hoge impact.

Risicoprofiel

In de begroting 2021 werd het maximale effect van de aanwezige risico’s becijferd op ongeveer € 13.531.000. Dit resulteerde in een benodigde weerstandscapaciteit van € 15.352.000.

In het verslagjaar hebben zich in relatie tot het risicoprofiel ontwikkelingen voorgedaan met als gevolg dat het totaal van de risico’s € 14.593.249 bedraagt. Dit houdt in dat de risico’s gestegen zijn met een totaal van € 1.062.249.

Wij achten deze weerstandscapaciteit van € 17.022.000 ruim voldoende gelet op de aanwezige risico's.

De belangrijkste wijzigingen in de aanwezige risico’s worden hierna beschreven.

Klasse	Risicoscore (kans x impact)	Begroting 2021	Jaarrekening 2021	Verschil
1. Zeer laag	1 t/m 2	762.500	667.500	-95.000
2. Laag	3 t/m 6	5.486.500	10.845.749	5.359.249
3. Gemiddeld	7 t/m 13	2.980.000	1.080.000	-1.900.000
4. Hoog	14 t/m 18	2.000.000	2.000.000	0
5. Zeer hoog	19 t/m 25	2.302.000	0	-2.302.000
Totaal		**13.531.000**	**14.593.249**	**1.062.249**

Bijgestelde risico's gedurende 2021 ten opzichte van de begroting 2021

Zeer laag
Pilot verplichte verhuur Cadzand. Dit risico ad € 500.000 is verplaatst van de klasse zeer laag naar de klasse gemiddeld.

Participatiewet: Meer mensen komen in aanmerking voor een uitkering terwijl er onvoldoende budget is. Het risico komt voort ui de onzekerheid over het volume van de uitkeringen. Dit risico ad € 50.000 is opgenomen in de klasse zeer laag.

Wmo: door invoering van abonnementstarief Wmo is de financiële drempel verlaagd waardoor meer mensen een Wmo voorziening aanvragen. Op basis van de werkelijke uitgaven 2021 is het risico verlaagd van € 100.000 naar € 50.000. Het percentage dat het risico zich voordoet is verlaagd van 10% naar 5%.

Beschermd wonen: Vanaf 2021 is het beschermd wonen/maatschappelijke opvang gedecentraliseerd naar de gemeenten. In 2023 komt er een nieuwe financiële verdeling over de gemeenten en een zogeheten woonplaatsbeginsel. De Zeeuwse gemeenten hebben gezamenlijke afspraken gemaakt waardoor het risico ad € 100.000 zeer beperkt is.

Laag
Participatie werk: Werkgevers kunnen onvoldoende overtuigd worden om mensen met een arbeidsbeperking aan te nemen, waardoor meer mensen een uitkering moeten aanvragen. Door COVID-19 zijn het aantal vacatures gedaald. Het risico is verhoogd van € 125.000 naar € 200.000.

Datalek: door onzorgvuldig handelen binnen de organisatie kan een datalek optreden wat tot gevolg heeft dat de Autoriteit Persoonsgegevens een boete kan uitdelen. In het informatiebeveiligingsbeleid staan de kaders en verantwoordelijkheden die binnen de organisatie gevolgd moeten worden op het gebied van informatiebeveiliging. Het versnelde thuiswerken heeft ook op dit punt aandacht gevraagd. Het risico is met € 600.000 verhoogd.

Organisatieontwikkeling cultuur: Zonder de juiste cultuur en de juiste houding en gedrag van medewerkers kan de strategie niet volledig tot waskom komen en is het moeilijk om verandering te realiseren. Het nieuwe risico ad € 45.000 is opgenomen in de klasse laag.

Managementletter: Het risico bestaat dat processen en interne beheersmaatregelen niet op een eenduidige wijze worden uitgevoerd of dat de aanwezige procesbeschrijvingen niet meer aansluiten met de huidige situatie. Dit risico ad € 170.000 wordt toegevoegd.

Bedrijfscontinuïteit: Of het nu door een technische oorzaak komt (fouten in hard- en software) of door een niet technische oorzaak (een faillissement van een dienstverlener, een pandemie,

een brand, een vlooienplaag, een overstroming, enzovoort). Het kan voorkomen dat het werk niet kan doorgaan zoals dat normaal gaat. Deze risico's vinden een oorzaak in de digitale wereld of ze manifesteren zich uiteindelijk in het feit dat een computersysteem niet werkt. Dit risico ad € 500.000 is toegevoegd.

Integriteit van gegevens is niet gewaarborgd: We vertrouwen erop dat de persoon die inlogt in een systeem ook degene is aan wie de gemeente toestemming heeft gegeven om dat te doen en dat deze persoon op dat moment ook een gegronde reden heeft om in te loggen. Om technische (een hack) en niet-technische (een medewerker met kwade bedoelingen) redenen kan het zijn dat iemand werk uitvoert dat niet de bedoeling is. Een kwaadwillende kan in zo'n geval gegevens wijzigen, wissen of toevoegen. Dit risico ad € 800.000 wordt toegevoegd.

Vertrouwelijke gegevens: Een e-mail aan een verkeerd mailadres, een foutje in de toegangsrechten van een gedeelde map (menselijke fouten) of een onontdekt lek in een systeem (technische fouten) of een ongedicht lek in een systeem (een combinatie van menselijke en technische fouten) kunnen ertoe leiden dat vertrouwelijke informatie onbedoeld onder ogen van ongeautoriseerde personen komt. De gemeente werkt met legio vertrouwelijke gegevens over inwoners, maar ook over de eigen bedrijfsvoering: denk aan aanbestedingen, plannen, memo's, salarissen. Dit risico ad € 100.000 wordt toegevoegd.

Masterplan Nieuwvliet-Bad: Indien er onvoldoende middelen beschikbaar zijn voor cofinanciering moet deze "eigen bijdrage" elders gevonden worden. Een nieuw risico ad € 236.000 wordt toegevoegd.

Het recht op subsidie vervalt als de deelprojecten niet zijn opgeleverd voor 31 december 2022. Het nieuwe risico ad € 2.075.000 is toegevoegd in de klasse laag.

Procedures: Door wijzigingen in het personeelsbeleid zijn niet alle procedures en beleidsregels bekend waardoor de integrale samenwerking in het geding zou kunnen komen. Sinds 2021 worden er cursussen gehouden voor het nieuwe personeel waarin procedures, beleidsregels en integrale samenwerking besproken wordt. Het bestaande risico ad € 1.000.000 wordt verlaagd naar € 60.000 waardoor dit risico verplaatst is van hoog naar laag.

Niet gesprongen explosieven: Bij geplande projecten waarbij grondwerken zijn gemoeid is het mogelijk dat niet gesprongen conventionele explosieven gevonden worden waardoor het werk wordt stil gelegd totdat de explosieven verwijderd zijn. Alle kosten tot het onschadelijk maken van de explosieven kunnen gedeclareerd worden bij de overheid. Het risico ad € 60.000 komt te vervallen.

Parkeernormen: Het opleggen van parkeer(capaciteit)normen bij (bouw)projecten wordt toegepast zonder boven hangend parkeernormenbeleid. Hierdoor bestaat het risico dat door toedoen van deze ontwikkelingen bij projecten een groei van parkeerders ontstaat, die afgewenteld worden op de openbare ruimte. Het paraplu bestemmingsplan parkeernormen is vastgesteld waardoor dit risico ad € 100.000 afgevoerd kan worden.

Ruimte scheppende maatregelen: Deze ruimte scheppende maatregelen (naast die van het sociaal domein) zijn in het verleden opgevoerd en maken nu geen deel meer uit van de begroting. Het risico ad € 192.000 komt te vervallen.

Informatiebeveiliging: Informatiebeveiligingsincident zoals Ransomware aanval of DDOS. Een (informatie)beveiligingsincident is een enkele of serie van ongewenste of onverwachte gebeurtenissen die een significante kans hebben op het veroorzaken van een ramp, het compromitteren van de bedrijfsprocessen en een bedreiging vormen ten aanzien van de beveiliging. Afgelopen jaar is de kans verder toegenomen op dergelijke aanvallen, dit komt

door de toenemende professionalisering van cybercriminelen. Het nieuwe risico ad € 1.000.000 is opgenomen in de klasse laag.

Gemiddeld
In Cadzand is een Pilot verplichte verhuur opgestart en evaluatie hiervan vindt plaats in 2022. Afhankelijk van de uitkomst van de evaluatie kan dit gevolgen hebben voor de mogelijkheid om te ontwikkelen in Cadzand-Bad. Dit risico ad € 500.000 is opgenomen in klasse gemiddeld en is afkomstig van de klasse zeer laag.

Bouw en woningtoezicht: door het langdurig niet kunnen invullen van een vacature toezicht bouwen staat de controle van bouwprojecten onder druk. In overleg met het bevoegd gezag worden er prioriteiten binnen handhaving vastgesteld. Dit risico ad € 250.000 is verschoven naar de klasse gemiddeld.

Grondexploitatie: De exploitatieopzetten worden ieder jaar herzien en vastgesteld door de raad. De vraag naar bedrijventerreinen neemt toe. Daarnaast heeft de gemeente diverse maatregelen getroffen om de toekomstige afzet van de bedrijventerreinen te vergroten. De verkoop van de gronden op de bedrijventerreinen loopt op dit moment goed. Er is geen reden om aan te nemen dat dit de komende tijd zal stagneren. Het risico ad € 500.000 kan afgevoerd worden.

Taakstelling Sociaal domein: Het realiseren van de taakstelling Sociaal Domein is een essentieel onderdeel van de begroting en de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. Alle taakstellingen zijn verwerkt in een begrotingswijziging en er is een nauwe sturing op de scenario's met als doel de gehele taakstelling in 2022 ingevuld te hebben. Er wordt nog een risico ad € 250.000 opgenomen.

Gemeentefonds: met ingang van 01-01-2022 gaat de herverdeling van het gemeentefonds van kracht. Op basis van de onderzoeken die momenteel lopen naar een rechtvaardigere verdeling van het gemeentefonds blijkt dat onze gemeente een voordeel zal hebben in plaats van een nadeel. Het bestaande risico ad € 1.400.000 komt te vervallen. Gezien de grilligheid die elke nieuwe berekening met zich meebrengt blijven wij dit risico monitoren.

Hoog
Investeringsfonds Cadzand: Het investeringsfonds Cadzand heeft niet genoeg middelen om de openbare ruimte in te richten waardoor de gemeente een bijdrage moet leveren. Door de enorme prijsstijgingen van de laatste jaren is het risico verhoogd van € 500.000 naar € 1.000.000. Hierdoor is het risico verplaatst van klasse gemiddeld naar klasse hoog.

Zeer hoog
Pensioenen: de verplichting die de gemeente heeft uit hoofde van pensioenen van (vml.) bestuurders wordt jaarlijks actuarieel herrekend. Deze berekening kan slechts eenmaal per jaar worden uitgevoerd op basis van de actuele disconteringsvoet die het ministerie eind december van het lopende jaar vaststelt. Daardoor is de omvang van de noodzakelijke bijstorting ten laste van het resultaat van het boekjaar vooraf niet bekend. Uit de jaarlijkse opgave van Pro-ambt blijkt dat er in 2021 een vrijval kan plaatsvinden van de voorziening wethouders pensioenen. In 2021 is er geen risico meer, maar in 2022 wordt deze weer opnieuw van kracht. Het risico 2021 ad € 600.000 komt te vervallen.

Weerstandscapaciteit

Bedragen x € 1.000	Incidenteel
Eigen vermogen per 31 december 2021:	
- algemene reserve	9.494
- reserve grondexploitatie	984
- reserve sociaal domein	2.430
- reserve explosievenruiming	284
- egalisatiereserve bodemsanering	279
Onvoorzien	0
Onbenutte inkomstenbronnen	3.552
Totaal	**17.022**

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de gemeente is het vermogen om financiële risico's op te kunnen vangen en daarmee de gemeentelijke structurele taken te kunnen voortzetten. We bepalen het weerstandsvermogen door de relatie te leggen tussen de weerstandscapaciteit (de middelen die beschikbaar zijn om niet begrote kosten te dekken) en de risico's die we als gemeente lopen en waarvoor op de balans geen voorziening is getroffen.

Wij achten deze weerstandscapaciteit van € 17.022.000 voldoende gelet op de aanwezige risico's en het hiermee gekwantificeerde bedrag van € 14.593.249.

Financiële kengetallen

De Adviescommissie vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) heeft in 2014 zeven uitgangspunten opgesteld, waarbij de rode draad de versterking van de horizontale verantwoording is. Voor de uitwerking van de adviezen is een stuurgroep ingesteld bestaande uit vertegenwoordigers van onder meer de ministeries van BZK en Financiën, de VNG, het IPO en de commissie BBV. Een eerste resultaat is inmiddels vastgesteld. Het betreft de invoering van een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen.

Bedragen x € 1.000		Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
1A	Netto schuldquote	68%	95%	59%
1B	Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	68%	95%	59%
2	Solvabiliteitsratio	24%	22%	28%
3	Grondexploitatie	2%	4%	1%
4	Structurele exploitatieruimte	5%	0%	5%
5	Belastingcapaciteit	101%	104%	101%

Beschouwing kengetallen in relatie tot de financiële positie
De netto schuldquote (kengetal 1A en 1B) heeft een dalend verloop door de aflossing op de langlopende leningen. In tegenstelling tot de begroting is in 2021 geen lang geld aangetrokken, zie hiervoor de paragraaf financiering. De behoefte aan vreemd vermogen voor financiering van vaste activa is relatief hoog maar de verplichtingen (rente en aflossing) leggen geen ongewenst hoge druk op de financiële positie. Daarbij is het renterisico (door schommelingen in de renteontwikkeling) beperkt doordat voor de aangetrokken leningen met een lange looptijd een vaste rente geldt gedurende de gehele looptijd. De gemeente Sluis blijft dan ook ruimschoots onder de zogenaamde renterisiconorm.

De solvabiliteitsratio (kengetal 2) de reservepositie is niet ongunstig wat onder andere mag blijken uit de verhouding tussen de risicopositie en het weerstandsvermogen.

Kengetal 3 betreffende de verhouding tussen boekwaarden grondexploitatie en het begrotingstotaal exclusief mutaties reserves laat zien dat de middelen die vastliggen in de grondvoorraden relatief gezien beperkt blijven.

Kengetal 4 betreffende structurele exploitatieruimte laat zien dat de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten gedurende 2021. Hoewel de structurele exploitatieruimte beperkt is, wordt deze gecompenseerd door een vrij gunstige reservepositie. Op basis hiervan achten wij het risico relatief beperkt dat onverwachte tegenvallers, ook als die structureel extra lasten meebrengen, tot ernstige verstoring van het begrotingsevenwicht zullen leiden.

Het kengetal 5 betreffende de gemeentelijke lasten per huishouden laat zien dat wij redelijk in de pas lopen met het landelijk gemiddelde. Van belang is wel hierbij op te merken dat in dit kengetal niet de tarieven betrokken zijn voor forensenbelasting en toeristenbelasting. Uiteraard zijn dit geen heffingen die ten laste van onze eigen inwoners komen. De impact van de tariefbepaling van deze heffingen voor onze financiële positie is evenwel van aanzienlijk belang.

Paragraaf kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen zijn als volgt gerubriceerd:
- Wegen
- Rioleringen
- Bermsloten en beschoeiingen
- Openbare Verlichting
- Groen
- Civiele kunstwerken
- Speelterreinen
- Gebouwen

Beleids- en beheerplannen

Voor het onderhoud zijn door de raad verschillende beleids- en beheerplannen vastgesteld. In onderstaande tabel zijn de beheerplannen weergegeven met vermelding van de programma's en de duur van het plan.

Kapitaalgoederen	Programma	Beleids-/beheerplan	Duur plan
Wegen	Ruimtelijk beheer	Beheerplan wegen	2017-2026
Rioleringen	Ruimtelijk beheer	VGRP	2020-2024
Bermen en beschoeiingen	Ruimtelijk beheer	VGRP	2020-2024
Openbare verlichting	Ruimtelijk beheer	Beleids- en beheerplan openbare verlichting	2013-2022
Groen	Ruimtelijk beheer	Beheerplan groen	2022-2031
Civiele kunstwerken	Ruimtelijk beheer	Beheerplan groen	2022-2031
Speelterreinen	Ruimtelijk beheer	Beheerplan speelterreinen	2022-2031
Gebouwen	Diverse	Beheerplan Gebouwen	2013-2020

Wegen
Uit de inspecties van de afgelopen jaren bleek dat de achterstand in onderhoud langzaam opliep van 12% (2013) naar 16% (2017). In het nieuwe beheerplan wegen is een strategie vastgesteld die er toe moest leiden dat het areaal niet verder degradeert. Naast duurzame rehabilitatie (vervanging weg inclusief fundering) wordt er meer ingezet op kleinschalig onderhoud. Bovendien is er per 1 januari 2018 naast de wegbeheerder een bestaande vacature van een medewerker voor wegenbeheer ingevuld, daar waar in de voorgaande jaren gebruik gemaakt werd van inhuurkrachten.

Deze maatregelen hebben effect gesorteerd want in 2019 bleek dat de achterstand in onderhoud gereduceerd is tot 11%. Dit ondanks het gebrek aan capaciteit bij de aannemer.
Eind 2020 is een nieuwe inspectie uitgevoerd waaruit blijkt dat het achterstallig onderhoud 12% bedraagt. De achterstand is iets groter geworden, omdat het beschikbare budget voor onderhoud aan de wegen niet volledig is gebruikt. Nieuwe civieltechnische werken (investeringen) hebben extra capaciteit van ons gevraagd wat ten koste is gegaan van voorbereiding voor het uitvoeren van onderhoud aan de wegen. In 2022 wordt een nieuwe weginspectie uitgevoerd en het wegenbeheerplan geactualiseerd.

Kengetallen:	
Asfaltverharding	606.426 m²

Elementenverharding	1.174.236 m²
Overig (beton-, half verharding)	67.647 m²

Rioleringen
Vanuit het Gemeentelijk Rioleringsplan is in 2021 invulling gegeven aan:

Rioolreiniging en inspectie:
- In samenwerking met de gemeenten Hulst en Terneuzen is in 2021 een nieuw bestek opgesteld voor de periode 2022 t/m 2025;
- In 2021 is het riool gereinigd en geïnspecteerd in de kernen Oostburg / Waterlandkerkje / Eede;
- Tevens is onderzoek gedaan naar onbekende rioleringen in de kernen Breskens / Schoondijke en de duikers van het Waterschap in Schoondijke en Eede. Afgelopen jaren zijn er steeds meer hele oude rioolstrengen in kaart gebracht waarvan het bestaan niet bekend was en zorgen voor uitbreiding van het areaal aan riolering.

In voorbereiding vervanging riool en herinrichtingswerkzaamheden:
- Aardenburg en Oostburg: Bestekvoorbereiding relinen diverse straten;
- Breskens: Dr. Broodmanstraat/Weijkmanlaan – Opstellen en uitwerken ontwerp gescheiden riolering en afkoppelen dakoppervlak;
- Breskens: Oude Rijksweg Uitwerken plan saneren huishoudelijke lozingen op oppervlaktewater en vervangen riool;
- Cadzand: Boulevard de Wielingen voorbereiding vervanging riool nabij Hotel de Branding;
- Hoofdplaat: Uitwerken functioneel ontwerp hemelwaterriool Westlangeweg / Molenweg e.o. oplossen wateroverlast;
- IJzendijke: Minnepoortstraat – Mauritsstraat bestekvoorbereiding vervangen riool / oplossen wateroverlast;
- Schoondijke: In beeld brengen (in slechte staat verkerende) duiker Waterschap, zoeken naar oplossing wateroverlast omgeving van der Slikkestraat / Landbouwstraat;
- St. Anna ter Muiden: vervanging riolering diverse straten – bestekvoorbereiding;
- Retranchement: Prins Mauritsstraat functioneel ontwerp ligt gereed.

In 2021 uitgevoerd:
- Cadzand: Boulevard de Wielingen Duinplein fase 2;
- Breskens: Oude Rijksweg 32 – 50 riool door achtertuinen gerelined;
- Breskens: Boulevard 2 t/m 18 en Spuiplein 1A oud riool onderdoor en achter woningen gerelined;
- Breskens: aanleg HWA-riool achterzijde J.F. de Milianostraat;
- Hoofdplaat: duiker bebouwde kom Koningin Julianastraat;
- Oostburg: Kloosterstraat – Raamstraat – Sint Eligiusplein – Oprit vervangen en aanpassen riool in combinatie met Centrumplan Oostburg;
- Retranchement: Noordstraat aanbrengen HWA-riool en afkoppelen;
- Schoondijke: vervangen riool Willemsweg – Lange Heerenstraat – Weststraat;
- Sluis: St. Annastraat Pasdam relinen deel bestaande riolering;
- Sluis: Industrieweg aanleg gescheiden riool en saneren foutaansluitingen.

In herinrichtingsprojecten die voortvloeien vanuit wegbeheer wordt zoveel mogelijk samengewerkt door maatregelen van afkoppelen en vervangen huis-aansluitleidingen. In 2021 is de omgeving Castor/Orion Oostburg uitgevoerd. Tevens de Burgemeester Gratamastraat / Weststraat Oostburg.

Renovatie IBA's: totaal 9 stuks

Gemalen en Drukriolering:
- Molenstraat Retranchement aanleg drukriool aanleg was nog niet geheel gereed in 2021;
- Het gemaal Industrieweg Sluis is vernieuwd.

Overgenomen riool in beheer verkregen:
- Bestemmingsplan Roode Polder de straten Steigerschuit, Poon van Woongoed Zeeuws-Vlaanderen;
- Havengebied Breskens riool Van der Poel fase 1 (Omgeving Pharos);
- IJzendijke Groote Jonkvrouw laatste fase Kruithuisstraat van Van der Poel.

Kengetallen:	
Vrij verval rioolleiding	259,4 km
Riool persleiding	136,9 km
Installatie Behandeling Afvalwater (IBA)	65 st
Gemalen (druk riolering)	491 st
Gemalen (hoofdriolering)	73 st
Kolken	11.300 st
Pompen	641 st
Randvoorzieningen	2 st

Bermsloten en beschoeiingen
Normaal jaarlijks maaiwerk van sloten is uitgevoerd. Naast maaiwerk is in samenwerking met waterschap Scheldestromen de onderhoudstoestand van verschillende duikers in Schoondijke in beeld gebracht. Over het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden zijn afspraken gemaakt in de destijds opgesteld in de overeenkomst Beheer Oppervlaktewater Bebouwd gebied.

Komende periode gaan we in samenspraak met waterschap Scheldestromen de staat van oeverbescherming in bebouwd gebied in beeld brengen incl. de vervangings-onderhoudsopgave voor de komende jaren.

Kengetallen:	
Oppervlaktewater	11 ha
Oever	43 km

Openbare Verlichting
Het beleids- en beheerplan openbare verlichting 2013-2022 is op 27 september 2012 vastgesteld. Doel is om aan de hand van diverse uitgangspunten zoals verkeersveiligheid, sociale veiligheid, leefbaarheid, energieverbruik en milieu, het beleid en beheer ten aanzien van de openbare verlichting in de gemeente Sluis vast te stellen. De toe te passen verlichtingskwaliteit is gebaseerd op de Richtlijn Openbare Verlichting 2011.

In verband met energiebesparing en de verbeterde lichtopbrengsten van de LED armaturen worden oude, energie-onvriendelijke installatieonderdelen jaarlijks gedeeltelijk vervangen. De hogere kapitaallasten kunnen worden opgevangen binnen de totale exploitatiekosten, omdat door het vervangen van de verouderde verlichting de gemiddelde energie- en onderhoudskosten per lichtpunt dalen. In alle gevallen wordt LED toegepast bij nieuwbouw en vervanging.

Het beheer en onderhoud van de openbare verlichting wordt door 11 Zeeuwse gemeenten, waterschap Scheldestromen, provincie Zeeland en havenbedrijf North Sea Port gezamenlijk aanbesteed. Een gezamenlijk beheerbureau behartigt onze belangen.

Vanwege een geschil met de aannemer is er in 2020 minder werk uitgevoerd dan gepland. De aannemer heeft het contract voortijdig beëindigd. In 2020 zijn de afwikkelingen van het oude contract behandeld en zijn de voorbereiding voor een nieuwe aanbesteding gestart.

In 2021 is door het beheerbureau, namens alle beheerders, een nieuw contract afgesloten voor het beheer en onderhoud van de openbare verlichting. Deze keer is Zeeland verdeeld over drie percelen en krijgt elk perceel een afzonderlijke aannemer, omdat is gebleken dat één aannemer voor geheel Zeeland niet werkbaar is. Gemeente Sluis valt in perceel 1 en Nijkamp is wederom onze aannemer geworden.

Kengetallen:	
Lichtmasten	6.267
Conventionele armaturen	3.753
Conventionele lampen	4.133
LED armaturen	2.668
Abri's gemeente Sluis	21
Abri's Clear Channel	9

Groenvoorzieningen
In 2021 is het gemeentelijk Groenbeheerplan vastgesteld voor de periode 2022-2032. Het Groenbeheerplan geeft inzicht in het totaal areaal groenelementen inclusief straatmeubilair en op welk niveau dit onderhouden moet worden. Het vormt de basis voor het opstellen van de jaarrond onderhoudsbestekken en de daarbij behorende kwaliteitscontrole. Het kwaliteitsniveau is volgens de landelijke richtlijnen van de CROW vastgesteld op niveau B.

In 2022 zijn de onderhoudsplannen omgezet naar opdrachten, waarvan de wekelijkse controle op het behalen van afspraken en bijsturen van de werkschema's/werkomschrijvingen door medewerkers van de gemeente is uitgevoerd. Voor een groot deel van het areaal in de regio Oostburg, geven we voor het tweede jaar op rij met een aangepaste hoeveelheid medewerkers uitvoering aan de nieuwe dienstverleningsovereenkomst (DVO Groen) met Dethon. In 2022 komt er een aangepaste opzet van de onkruidbestrijding op verhardingen. De uitgangspunten volgens de DVO Groen zullen hier als basis voor dienen. De beleidsmonitoring is uitbesteed aan een onafhankelijke partij die drie keer per jaar onze buitenruimte controleert (inclusief de kustlijn).

Naast de gebruikelijke integrale rioolprojecten en wegenonderhoud zullen we uitvoering geven aan de renovatieplannen voor het zuidelijke deel van de wallen in Sluis en de Markt in Retranchement. Vanwege de flora en fauna zullen de wallen in fases moeten worden uitgevoerd.

Kengetallen:	
Bomen (incl sportvelden/scholen)	14.468 st
Straatmeubilair (afvalbakken, banken, fietsenrekken, bloembakken)	2.665 st
Hagen	30.877 m1
Blokhagen	27.294 m2

Bosplantsoen	345.403 m2
Bos	82.595 m2
Grassen	1.748.384 m2
Sierheesters	102.905 m2
Rozen	1.383 m2
Halfverhardingen	91.021 m2
Zwarte grond (incl begraafplaatsen)	51.865 m2
In gebruik genomen grond	37.188 m2
Waterpartijen/vijvers	14 st

Civiele kunstwerken
Jaarlijks wordt onderhoud aan bruggen, trappen en steigers/vlonderdekken uitgevoerd om de veiligheid te waarborgen.

Kengetallen:	
Bruggen en steigers	29 st
Trappen	30 st
Tunnel(coupure)	1 st

Speelterreinen
In 2021 is een nieuw beleidsplan en een nieuw beheerplan Speelvoorzieningen vastgesteld. Begin 2022 is gestart met uitvoering te geven aan de nieuwe beleidsregels. De voornaamste zaken hierbij zijn:
- Het geclusterd inkopen van speeltoestellen;
- Het door burgerparticipatie samenstellen van de nieuwe lijst speeltoestellen en speellocaties.

Jaarlijks worden meerdere inspecties uitgevoerd op de speelvoorzieningen en vindt er periodiek onderhoud plaats om veilig gebruik door de kinderen te waarborgen.

Kengetallen:	
Speelterreinen	63 st
Speeltoestellen	381 st

Gebouwen
Het onderhoud van gebouwen wordt uitgevoerd op basis van het beheerplan gebouwen. In 2021 zijn de voorbereidingen getroffen voor een nieuw gebouwenbeheerplan. Er is een werkgroep gestart met het inventariseren van onderhoudskosten, duurzaamheidsinvesteringen, kosten voor het toegankelijk maken voor mindervaliden, bezettingsgraad, opbrengsten, exploitatiekosten en boekwaarden. Dit zal realiseren in een geactualiseerd plan voor het gemeentelijk vastgoed in 2022.

Kengetallen:	
Gebouwen	98

Paragraaf Verbonden Partijen

De gemeente heeft bestuurlijke en financiële belangen in gemeenschappelijke regelingen, samenwerkingsverbanden, stichtingen en verenigingen. Deze instellingen (verbonden partijen) voeren beleid uit voor de deelnemende gemeenten. Dit beleid kan in principe ook door de gemeente in eigen beheer worden uitgevoerd. In het algemeen geldt dat voor gemeenschappelijke regelingen en dergelijke wordt gekozen indien de gemeente dit niet alleen dan wel niet doeltreffend of doelmatig kan uitvoeren of wettelijk wordt opgelegd (VRZ en RUD). De gemeente mandateert als het ware de verbonden partijen, maar blijft wel de eindverantwoordelijkheid houden voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Het Besluit Begroting en Verantwoording geeft aan dat in deze paragraaf tenminste aandacht moet worden geschonken aan de visie, welke onze gemeente heeft op de verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in het programmaplan. Per partij is sprake van een financieel en bestuurlijk belang.

Per 8 december 2021 nemen wij deel in GBE Aqua. Vanaf 2022 zal voor het eerst een jaarverslag opgemaakt worden over het verlengde boekjaar 2022 (vanaf 08-12-2021).

Deelname in publiekrechtelijke rechtspersonen (WGR)	**Vertegenwoordiging in vennootschappen (BV/NV)/ Stichtingen en Verenigingen**
1. Veiligheidsregio Zeeland	7. Dethon
2. Sabewa Zeeland	8. PZEM N.V.
3. Openbaar Lichaam Afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ)	9. NV Economische Impuls Zeeland
4. Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland	10. Holding Zeeuwse Visveiling B.V.
5. SWV Collectief Vervoer Zeeuwsch-Vlaanderen	11. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
6. Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Zeeland	12. Vereniging van Nederlandse Gemeenten
	13. Vereniging Zeeuwse Gemeenten

Veiligheidsregio Zeeland

Verband	
Naam	Veiligheidsregio Zeeland
Website	www.vrzeeland.nl
Vestigingsplaats	Middelburg
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud	
Doelstelling en Visie	De VRZ heeft doelstellingen en prioriteiten vastgelegd in haar Beleidsplan 2016 – 2019. Dit beleidsplan is tot stand gekomen met medewerking van de medewerkers VRZ, bestuurders, gemeenteraadsleden en onze netwerkpartners. Het beleidsplan is thematisch ingedeeld en gaat in op de risico's die voorkomen binnen de grenzen van onze veiligheidsregio. Hierbij is er onder ander aandacht voor: Nucleaire veiligheid, waterveiligheid en maritieme hulpverlening, transportrisico's, chemische industrie, Maatwerk in brandweerzorg, samenleving, zelfredzaamheid en samenredzaamheid, vergrijzing en zorg.
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Middelburg, Vlissingen, Goes, Terneuzen, Schouwen-Duiveland, Tholen, Noord-Beveland, Borsele, Reimerswaal, Hulst, Kapelle en Tholen.
Vertegenwoordiging	Algemeen bestuur
Portefeuillehouder	Burgemeester mr. M.M.D. Vermue

Financiële positie	
Bijdrage gemeente Sluis	€ 2.367.430
Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 4.708.553
Eigen Vermogen 31-12-2021	€ 4.309.962
Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 34.125.916
Vreemd Vermogen 31-12-2021	€ 33.525.975
Bedrijfsresultaat 2021	€ 755.012

Relatie met programmabegroting	
Programma	4 - Bestuur en veiligheid

Openbaar Lichaam afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ)

Verband		
	Naam	Openbaar lichaam afvalstoffenverwijdering Zeeland
	Website	www.olazzeeland.nl
	Vestigingsplaats	Nieuwdorp
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud		
	Doelstelling en Visie	Het doel van de Gemeenschappelijke regeling afvalstoffenverwijdering Zeeland (O.L.A.Z.) is de behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers op het gebied van afvalstoffenverwijdering.
Bestuurlijke relatie		
	Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen.
	Vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Wethouder C.L. Liefting
Financiële positie		
	Bijdrage gemeente Sluis	€ 1.490.024
	Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 428.940
	Eigen Vermogen 31-12-2021	€ 481.940
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 10.541.377
	Vreemd Vermogen 31-12-2021	€ 9.341.458
	Bedrijfsresultaat 2021	€ 53.000
Relatie met programmabegroting		
	Programma	1 - Ruimte en beheer

Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Zeeland

Verband		
	Naam	GGD Zeeland
	Website	www.ggdzeeland.nl
	Vestigingsplaats	Goes
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud		
	Doelstelling en Visie	Het openbaar lichaam is ingesteld met als doel behartigen van de gezamenlijke belangen van de deelnemers met bovenstaande wet- en regelgeving. Gerefereerd wordt aan de Wet publieke gezondheid, de Wet veiligheidsregio's en de Wet op de lijkbezorging.
Bestuurlijke relatie		
	Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen
	Vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Wethouder C.L. Liefting
Financiële positie		
	Bijdrage gemeente Sluis	€ 900.020
	Eigen Vermogen 31-12-2020	€ -1.289.047
	Eigen Vermogen 31-12-2021	€ 1.419.584
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 25.170.985
	Vreemd Vermogen 31-12-2021	€ 23.407.356
	Bedrijfsresultaat 2021	€ -3.737.762
Relatie met programmabegroting		
	Programma	3 - Sociaal domein

Dethon

Verband		
	Naam	Dethon
	Website	www.dethon.nl
	Vestigingsplaats	Terneuzen
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud		
	Doelstelling en Visie	De Dethon voert voor de gemeente de taken op grond van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) uit. Daarnaast is in de deze gemeenschappelijke regeling het WSP (werkservicepunt) opgenomen dat voorziet in het verbinden van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Via deze gemeenschappelijke regeling worden verschillende re-integratieprojecten gerealiseerd.
Bestuurlijke relatie		
	Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Hulst en Terneuzen.
	Vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
	Portefeuillehouder	Wethouder C.L. Liefting
Financiële positie		
	Bijdrage gemeente Sluis	€ 345.803
	Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 1.486.734
	Eigen Vermogen 31-12-2021	€ 1.486.733
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 12.358.628
	Vreemd Vermogen 31-12-2021	€ 12.348.306
	Bedrijfsresultaat 2021	€ -
Relatie met programmabegroting		
	Programma	3 - Sociaal domein

SWV Collectief Vervoer Zeeuwsch-Vlaanderen

Verband		
	Naam	SWV collectief vervoer Zeeuwsch-Vlaanderen
	Website	-
	Vestigingsplaats	Terneuzen
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud		
Bestuurlijke relatie		
	Deelnemers	Naast gemeente Sluis: de gemeenten Hulst en Terneuzen
	Vertegenwoordiging	Dagelijks Bestuur
	Portefeuillehouder	Wethouder C.L. Liefting
Financiële positie		
	Bijdrage gemeente Sluis	€ 1.314.951
	Eigen Vermogen 31-12-2020	€ -
	Eigen Vermogen 31-12-2021	€ -
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 475.809
	Vreemd Vermogen 31-12-2021	€ 596.908
	Bedrijfsresultaat 2021	€ -
Relatie met programmabegroting		
	Programma	3 - Sociaal domein

Sabewa

Verband		
	Naam	Sabewa Zeeland
	Website	www.sabewazeeland.nl
	Vestigingsplaats	Terneuzen
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud		
	Doelstelling en Visie	Het beogen dat de werkzaamheden op een zodanige schaal worden georganiseerd dat hierdoor minder sprake is van kwetsbaarheid, dat de kwaliteit gehandhaafd of mogelijk verbeterd wordt en efficiëncyvoordeel wordt behaald.
Bestuurlijke relatie		
	Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Reimerswaal, Terneuzen, Tholen en Waterschap scheldestromen
	Vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Wethouder J. Werkman
Financiële positie		
	Bijdrage gemeente Sluis	€ 668.975
	Eigen Vermogen 31-12-2020	€ -28.940
	Eigen Vermogen 31-12-2021	€ 330.477
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 4.930.852
	Vreemd Vermogen 31-12-2021	€ 4.930.582
	Bedrijfsresultaat 2021	€ 236.827
Relatie met programmabegroting		
	Programma	5 - Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland

Verband		
	Naam	Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland
	Website	www.rud-zeeland.nl
	Vestigingsplaats	Terneuzen
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud		
	Doelstelling en Visie	Samen werken aan een schone en veilige werk- en leefomgeving door middel van klantvriendelijk, professioneel, doelmatig en conform vastgestelde kwaliteitseisen en dienstverleningsnormen.
Bestuurlijke relatie		
	Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen, de provincie Zeeland en waterschap Scheldestromen.
	Vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Wethouder C.L. Liefting
Financiële positie		
	Bijdrage gemeente Sluis	€ 682.400
	Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 1.596.642
	Eigen Vermogen 31-12-2021	€ 2.368.580
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 1.752.250
	Vreemd Vermogen 31-12-2021	€ 2.598.095
	Bedrijfsresultaat 2020	€ 888.831
Relatie met programmabegroting		
	Programma	1 - Ruimte en beheer

PZEM

Verband		
	Naam	PZEM NV
	Website	www.pzem.nl
	Vestigingsplaats	Middelburg
	Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Inhoud		
	Doelstelling en Visie	PZEM richt zich op productie, handel en levering van energieproducten en -diensten op de zakelijke markt.
Bestuurlijke relatie		
	Deelnemers	Provincies Zeeland, Noord-Brobant en Zuid-Holland. Gemeenten: Sluis, Terneuzen, Hulst, Vlissingen, Middelburg, Veere, Borsele, Goes, Kapelle, Reimerswaal, Noord-Beveland, Tholen, Schouwen-Duiveland, Woensdrecht, Bergen op Zoom en Goeree-Overflakkee.
	Vertegenwoordiging	Algemene vergadering aandeelhouders
	Portefeuillehouder	Wethouder J. Werkman
Financiële positie		
	Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 1.376.990.000
	Eigen Vermogen 31-12-2021	€ 1.650.908.000
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 13.700.000
	Vreemd Vermogen 31-12-2021	€ 6.174.000
	Bedrijfsresultaat 2020	€ 235.065.000
Relatie met programmabegroting		
	Programma	2 - Economie

NV Economische Impuls Zeeland

Verband		
	Naam	NV Economische Impuls Zeeland
	Website	www.impulszeeland.nl
	Vestigingsplaats	Middelburg
	Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Inhoud		
	Doelstelling en Visie	NV Economische Impuls Zeeland (Impuls) werkt samen met ondernemers aan een innovatief en economisch gezond Zeeland. Dit doet ze onder andere door ondernemers hulp te bieden bij het vestigen van bedrijven en door verschillende projecten te ondersteunen.
Bestuurlijke relatie		
	Deelnemers	ABN AMRO, Dow Benelux BV, gemeente Borsele, gemeente Goes, gemeente Hulst, gemeente Kapelle, gemeente Middelburg, gemeente Noord-Beveland, gemeente Reimerswaal, gemeente Schouwen-Duiveland, gemeente Sluis, gemeente Terneuzen, gemeente Tholen, gemeente Veere, gemeente Vlissingen, Kamer van Koophandel voor Zuidwest-Nederland, Provincie Zeeland en Rabobank.
	Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
	Portefeuillehouder	Wethouder J. Werkman
Financiële positie		
	Bijdrage gemeente Sluis 23.120 inwoners x 1,047	€ 29.404
	Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 4.872.542
	Eigen Vermogen 31-12-2021	€ 8.158.794
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 3.388.803
	Vreemd Vermogen 31-12-2021	€ 3.411.877
	Bedrijfsresultaat 2021	€ 141.552
Relatie met programmabegroting		
	Programma	2 - Economie

Holding Zeeuwse Visveiling B.V.

Verband		
	Naam	Holding Zeeuwse Visveiling B.V.
	Website	www.zeeuwsevisveilingen.nl
	Vestigingsplaats	Vlissingen
	Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Inhoud		
	Doelstelling en Visie	Per 1 januari 2005 is de Zeeuwse Visveiling B.V. opgericht. Deze Holding bezit de aandelen van de Zeeuwse Visveiling Breskens NV en de aandelen van de Zeeuwse Visveiling Vlissingen BV, die hierdoor per dezelfde datum zijn gefuseerd. Doel van de fusie was het neerzetten van een sterke visveilingorganisatie in Zeeland om de marktpositie te versterken, de kosten te reduceren, de service aan de vissers en vishandel te continueren en beter op toekomstige ontwikkelingen in te spelen. De gemeenten Sluis en Vlissingen bezitten aandelen in de Holding Zeeuwse Visveiling BV. De verhouding is hierbij 35:65.
Bestuurlijke relatie		
	Deelnemers	Naast de gemeente Sluis, de gemeente Vlissingen.
	Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
	Portefeuillehouder	Wethouder J. Werkman
Financiële positie		
	Totale begroting (exploitatie)	N.V.T.
	Bijdrage Gemeente Sluis	Mogelijk verlies van de veiling te Breskens komt voor rekening van de gemeente Sluis als reserve van de Visveilig niet toereikend is. De gemeente Sluis is niet verantwoordelijk voor het verlies van de Visveiling Vlissingen BV.
	Bijdrage gemeente Sluis	€ -
	Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 5.176.108
	Eigen Vermogen 31-12-2021	nnb
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 54.990
	Vreemd Vermogen 31-12-2021	nnb
	Bedrijfsresultaat 2021	nnb
Relatie met programmabegroting		
	Programma	2 - Economie

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Verband		
	Naam	N.V. Bank Nederlandse gemeenten
	Website	www.bng.nl
	Vestigingsplaats	Den Haag
	Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Bestuurlijke relatie		
	Deelnemers	Nederlandse gemeenten
	Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
	Portefeuillehouder	Wethouder J. Werkman
Financiële positie		
	Dividend gemeente Sluis (2021)	€ 23.119,00
	Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 5.097.000.000
	Eigen Vermogen 31-12-2021	€ 5.062.000.000
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 155.262.000.000
	Vreemd Vermogen 31-12-2021	€ 143.995.000.000
	Bedrijfsresultaat 2021	€ 236.000.000
Relatie met programmabegroting		
	Programma	5 - Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Verband	
Naam	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Website	www.vng.nl
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Vereniging
Inhoud	
Doelstelling en Visie	1. De Vereniging heeft ten doel haar leden collectief en individueel bij te staan bij de vervulling van hun bestuurstaken. 2. De Vereniging heeft voorts tot doel voor de leden of groepen van leden afspraken te maken met andere overheden over het arbeidsvoorwaardenbeleid in de overheidssector. 3. De Vereniging heeft tevens ten doel het behartigen van de belangen van haar leden welke samenhangen met de door hen uitgevoerde bestuurs- en beheerstaken alsook de met deze taken samenhangende: a. voorwaarden, tarieven en prijzen voor (onder andere energie gerelateerde) producten en diensten, alsmede; b. de overige aan het gebruik van hierboven genoemde producten gerelateerde kosten en voorwaarden.
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Naast Sluis: Alle Nederlandse gemeenten.
Vertegenwoordiging	Lidmaatschap en stemrecht.
Portefeuillehouder	Burgemeester mr. M.M.D. Vermue
Financiële positie	
Contributie 2021	€ 46.265
Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 62.377.000
Eigen Vermogen 31-12-2021	€ 63.912.000
Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 74.248.000
Vreemd Vermogen 31-12-2021	€ 79.894.000
Bedrijfsresultaat 2021	€ -53.000
Relatie met programmabegroting	
Programma	4 - Bestuur en veiligheid

Vereniging Zeeuwse Gemeenten

Verband		
	Naam	Vereniging Zeeuwse gemeenten
	Website	www.vng.nl/vzg
	Vestigingsplaats	Vlissingen
	Rechtsvorm	Vereniging
Inhoud		
	Doelstelling en Visie	Het behartigen van belangen die aan haar leden gemeenschappelijk eigen zijn.
	Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen.
Bestuurlijke relatie		
	Vertegenwoordiging	Bestuurslid
	Portefeuillehouder	Burgemeester mr. M.M.D. Vermue
Financiële positie		
	Contributie 2021	€ 13.452
	Eigen Vermogen 31-12-2020	
	Eigen Vermogen 31-12-2021	€ 24.109
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	
	Vreemd Vermogen 31-12-2021	
	Bedrijfsresultaat 2021	€ -23.498
Relatie met programmabegroting		
	Programma	4 - Bestuur en veiligheid

Paragraaf Financiering

De paragraaf financiering behandelt de treasuryfunctie van de gemeente. In deze paragraaf komt het risicobeheer van de financieringsportefeuille aan de orde en wordt inzicht geboden in de ontwikkeling van de financieringsportefeuille van de gemeente. De treasuryfunctie heeft als doel tegen gunstige condities en tegen zo laag mogelijke kosten te voorzien in de benodigde financieringsmiddelen en daarbij risico's zoveel mogelijk uit te sluiten.

De gemeente beschikt in relatie tot het investeringsniveau in beperkte mate over eigen financieringsmiddelen. De treasury-activiteiten richten zich dan ook vooral op het zo effectief en doelmatig mogelijk aantrekken en inzetten van vreemd vermogen. Door het doorlopend bijhouden van een liquiditeitsplanning en het volgen van ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt, wordt ingezet op het afsluiten van geldleningen op het meest gunstige moment en tegen de meest gunstige voorwaarden.

Het beleid voor de treasuryfunctie is vastgelegd in het Treasurystatuut dat op 13 april 2021 geactualiseerd is.
De belangrijkste punten zijn:
- Om de interne liquiditeitsrisico’s te bepalen wordt een liquiditeitenplanning opgesteld voor zowel de korte (één jaar) als de langere termijn (meerjarig);
- Het aantrekken van leningen geschiedt door een offerte aan te vragen bij tenminste twee financiële instellingen;
- Dat bij het aangaan van een langlopende geldlening gekeken zal worden welke investeringen er uitgevoerd moeten worden waarbij dan voornamelijk gekeken wordt naar de afschrijvingstermijn van deze investeringen. De looptijd van de langlopende geldlening wordt hierop bepaald.

Risico's op beheer en verstrekte gelden

Risicobeheer
De kasgeldlimiet is het maximumbedrag aan leningen en kredieten met een looptijd van minder dan 1 jaar dat de gemeente op mag nemen. De minister heeft dat op 8,5% van het begrotingstotaal vastgesteld. Voor Sluis was dit in 2021 € 6,4 miljoen. In 2021 is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van het kort geld gezien de interessante rentecondities (negatieve rente).

In 2021 is de kasgeldlimiet alleen in het 4e kwartaal overschreden.

De gemeenten lopen renterisico op het moment dat nieuwe leningen moeten worden aangetrokken of als een renteherziening van toepassing is. Om het renterisico te beheersen is in de Wet fido de renterisiconorm geformuleerd.

De renterisiconorm is door de minister vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. De gemeente Sluis is in 2021 onder de norm gebleven, de gemeente heeft geen geldleningen afgesloten met een renteherziening. In 2021 heeft de gemeente geen langlopende geldlening afgesloten.

Kredietrisico op verstrekte gelden
Leningen en garanties worden slechts verstrekt uit hoofde van “de publieke taak” en aan door uw gemeenteraad goedgekeurde derde partijen.

Aan uitgezette langlopende geldleningen stond op 31 december 2021 een bedrag uit van € 1.361.000. Het bedrag aan uitgezette gelden per 31 december 2021 heeft betrekking op

verstrekte leningen aan verenigingen en stichtingen binnen onze gemeente en het stimuleringsfonds volkshuisvesting .

Het totale bezit aan aandelen N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Vismijn, en Delta Nutsbedrijven bedraagt € 300.877 (waardering tegen verkrijgingsprijs).

De conclusie is dat wij nauwelijks kredietrisico's lopen op de vaste uitzettingen. De uitgezette gelden hebben in alle gevallen een voorzichtig karakter en zijn niet gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatige risico's.

Mutaties in leningenportefeuille

	Bedragen x € 1.000	2021
	Saldo per 1 januari 2021	56.287
	Vermeerderingen	0
	Verminderingen (aflossingen)	5.155
	Saldo per 31 december 2021	**51.132**

Het is gebruikelijk dat gemeenten het principe van totaal financiering hanteren, dat wil zeggen dat een lening niet direct gekoppeld wordt aan één bepaalde investering. Het gaat om de totaliteit van de financieringsbehoefte. Dus op jaarbasis wordt bepaald hoeveel nodig is en vervolgens wordt dit in een totaalbedrag aangetrokken.

Voor de financiering in 2021 hebben we de kasgeldlimiet zoveel mogelijk benut. Dat betekent dat we de financieringsbehoefte met kort geld hebben ingevuld. In 2021 hebben we geen langlopende geldlening afgesloten.

In 2021 was er op diverse momenten een tekort aan liquide middelen. Hiervoor trokken we kortlopende geldleningen aan. De rentepercentages voor deze kortlopende leningen waren negatief. We ontvingen hiervoor rente.

Liquiditeitenplanning

Liquiditeitenplanning
Op basis van een zo nauwkeurig mogelijke voorspelling van de in- en uitgaande geldstromen kan de organisatie tijdig actie ondernemen om tekorten aan te vullen en overschotten uit te zetten.

Rekeningstructuur
Een goede bankrekeningstructuur bevordert effectief saldobeheer. Een dergelijke structuur bestaat uit een beperkt aantal rekeningen en een beperkt aantal bankrelaties.

Per 1 januari 2018 is het huisbankierschap ondergebracht bij de ING. Tevens heeft de gemeente een rekening bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Tenminste eenmaal per jaar worden er contacten onderhouden met de betreffende bankinstellingen. De kredietlimiet is het maximale debetsaldo op een rekening-courant bij een financiële instelling. Gemeente Sluis heeft een kredietlimiet van € 1.000.000 bij de BNG en € 1.000.000 bij de ING.

Renteschema

In onderstaand renteschema treft u het resultaat op het taakveld Treasury aan. In de jaarrekening zijn de rentekosten van zowel kort als lang geld verdeeld over de grondexploitatie en de overige taakvelden.

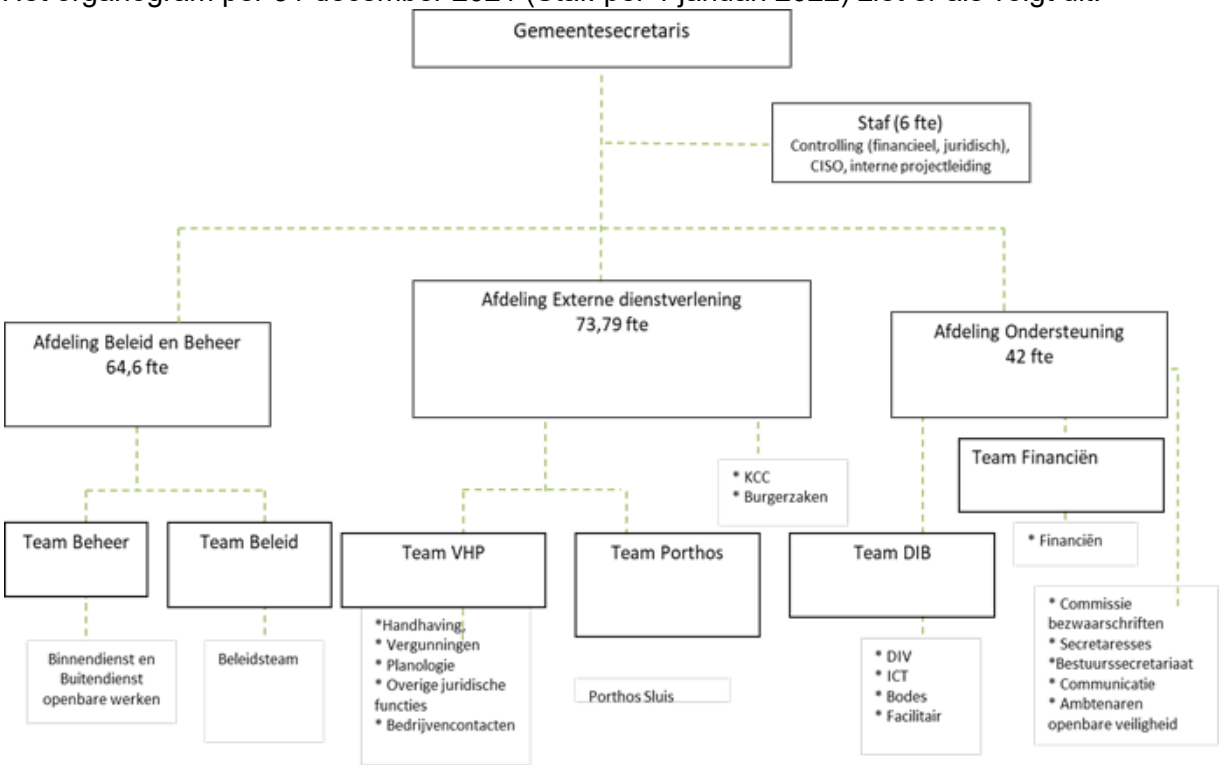
	Bedragen x € 1.000	**Begroting 2021**	**Rekening 2021**
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.662	1.517
b.	De externe rentebaten	15	15
	Totaal door te rekenen externe rente	**1.647**	**1.502**
c.	Rente die aan grondexploitatie moet worden doorberekend	66	33
	Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0
	Saldo door te rekenen externe rente	**1.581**	**1.469**
d1.	Rente over eigen vermogen	0	0
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0	0
	De aan taakvelden toe te rekenen rente	**1.581**	**1.469**
e.	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	1.581	1.469
f.	**Renteresultaat op het taakveld treasury**	**0**	**0**

Paragraaf Bedrijfsvoering

In deze paragraaf kijken we terug op de ontwikkelingen in 2021 op het gebied van de bedrijfsvoering, personeel en organisatie. Het tweede jaar waarin het coronavirus een grote impact had op de werkzaamheden en arbeidsomstandigheden. Conform de richtlijnen van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) lichten we in deze paragraaf ook de overhead toe.

Organogram en formatie

Het organogram per 31 december 2021 (Staf: per 1 januari 2022) ziet er als volgt uit:

De vaste formatie in 2021 bedroeg 186,39 fte. Ten opzichte van 2020 is dit een plus van 2,39 fte die voortkomt uit de vaststelling van het beleidsplan Sociaal Domein (raadsbesluit 29 oktober 2020). Deze plus is toegevoegd aan de afdeling Externe Dienstverlening, team Porthos. De tijdelijke formatie van 2,7 fte bij dit team is per gelijke datum vervallen.
De structuur van de organisatie is in 2021 niet gewijzigd. Wel zijn de voorbereidingen getroffen voor 2 punten uit het routeplan rechtmatigheidsverantwoording (informatieve raadsbijeenkomst 20 mei 2021). In dit plan staan de stappen die gemeenteraad, college en organisatie in de periode 2021-2024 moeten zetten om aan de wetswijziging rechtmatigheid te kunnen voldoen. Deze 2 punten waren:

a) Het inrichten van een nieuwe functie concerncontroller.

b) De formalisering van bestaande staf-functies (waaronder financieel control, juridisch control, informatiebeveiliging) om de onafhankelijke rol te borgen.

Beide punten zijn overeenkomstig opgepakt en budgettair-neutraal uitgevoerd. De nieuwe functie concerncontroller is gerealiseerd binnen de bestaande formatie, door omvorming van een vacature als gevolg van pensionering. De werving is voorbereid en in gang gezet (functie is per 1 mei 2022 ingevuld). Per 1 januari 2022 is de staf geformaliseerd en wordt deze zichtbaar in het organogram.

De personeelslasten voor 2021 (inclusief uitbreiding sociaal domein) bedroegen € 14.178.000. De vaste formatie is binnen dit budget bekostigd. In 2021 is een incidentele overschrijding te zien van € 356.000 op de post inhuur derden. Bij het betreffende onderdeel in deze paragraaf lichten wij dit toe.

Organisatieontwikkeling

Sluis Opgeschut is de naam van het ontwikkelingsproces om te komen tot een toekomstbestendige en wendbare organisatie, die aansluit bij de vragen van onze klanten. Dit proces is in 2017 geïnitieerd, na afronding van een meerjarige bezuiniging op personeel en organisatie (2015 t/m 2017, € 850.000 structureel). Sluis Opgeschut verbindt Strategie (doelen, bedrijfsprocessen en beheersing) en Cultuur (houding, gedrag en samenwerking).

Voor de uitvoering van het programma is een meerjarige planning opgesteld. Net als in 2020 werd deze planning in 2021 doorkruist door de gevolgen van het coronavirus. Het grootste deel van het jaar is gewerkt in omstandigheden met minimale fysieke bemensing, 1,5 meter afstand en extra hygiënische voorzorgsmaatregelen in het gemeentehuis, op de werkplaatsen en bij huisbezoeken.

- Reguliere bedrijfsvoering
  Onze focus lag op het zo goed mogelijk continueren van onze dienstverlening. We hebben daarbij voortgeborduurd op de corona-werkstructuur die we in 2020 hebben opgebouwd. Denk daarbij aan het faciliteren van de thuiswerkplek, versnelde digitalisering (inclusief beschikbaar stellen laptops), het inzetten van nieuwe werkvormen en het aanpassen van processen. Dit alles heeft in 2021 opnieuw veel creativiteit en flexibiliteit van onze organisatie gevraagd.

- Crisis- en coronataken
  Op gemeentelijk en Zeeuws niveau hebben wij onze crisistaken uitgevoerd. Tot 1 juli 2021 waren dit de (opgedragen) zaken die horen bij GRIP4. Na de landelijke afschaling kwam er ruimte om per gemeente op maat verder te gaan. Onze focus heeft gelegen op communicatie, inrichting openbare ruimte, het faciliteren van een sneltestlocatie in Oostburg en de uitvoering van rijksregelingen (zoals TOZO, TONK, Bbz) en andere compensatiemogelijkheden (zoals sport, cultuur, coronatoegangsbewijs). Daarnaast is ondersteuning geleverd aan de Taskforce Marketing en Promotie. Via de COVID-rapportages bent u hiervan op de hoogte gehouden.

De combinatie van reguliere bedrijfsvoering, inzet in de crisisorganisaties, nieuwe wettelijke taken en het algehele ambitieniveau vroeg veel van onze organisatie. Dit zowel wat de hoeveelheid werk betreft als de arbeidsomstandigheden. Door samen met ons management steeds te prioriteren, is getracht de balans tussen werkvoorraad en menskracht zo acceptabel mogelijk te houden. Dit neemt niet weg dat de werkbelasting in 2021 opnieuw bovenmatig hoog was en er veel ’s avonds en in de weekenden is gewerkt. We zien dit ook terug in het medewerkersonderzoek (zie hierna). Wij hebben dank en waardering uitgesproken aan onze mensen voor de betrokkenheid, inzet en flexibiliteit.

Medewerkersonderzoek

Onderdeel van Sluis Opgeschut is het jaarlijks houden van een medewerkersonderzoek. In 2020 hebben wij specifieke corona-meting gedaan, gericht op het werken in coronatijd. In 2021 is een reguliere meting gedaan. Daarin is bevraagd op thema’s als Bevlogenheid, Betrokkenheid, Werkdruk, Persoonlijke ontwikkeling, Waardering, Werkplezier, Prestaties, Loopbaanondersteuning, Sociale Veiligheid, Ongewenste omgangsvormen en Herstelbehoefte.

Trotspunten die naar voren komen zijn onder meer: collegialiteit, samenwerking, klantgerichtheid en betrokkenheid. Zorgen zijn er over de werkvoorraad en de herstelbehoefte. Per team en cluster zijn er verdiepende gesprekken geweest waarbij kansen en aandachtspunten zijn benoemd die vanuit de groepen zelf opvolging krijgen.

Organisatiebreed zijn de volgende rode draden te zien:

- Werkvoorraad (balans taken-menskracht/organisatie);
- Herstelbehoefte;
- Het vasthouden (en vergroten) van de verbinding tussen clusters en teams.

Samen met het management hebben wij stappen gezet met als doel meer rust en focus in de werkvoorraden en het verlagen van de herstelbehoefte. Voorbeelden daarvan zijn het meer projectmatig werken (vooraf randvoorwaarden bepalen) en het verder verstevigen van het bestuurlijk-ambtelijk samenspel (afweging ambitie versus ambtelijke capaciteit). Eind 2021 is een effectmeting voorbereid (uitkomsten in 2022) om te zien of de ingezette acties in de clusters, teams en organisatiebreed het effect brengen wat beoogd wordt.

Basis voor 2022

De coronajaren 2020 en 2021 zijn een organisatieontwikkeling op zich te noemen. Het lerend vermogen en de kwaliteiten van onze organisatie zijn daarbij flink uitgedaagd geweest. We hebben steeds gezegd dat we het goede en de ontwikkelkansen uit deze jaren willen behouden. Dit is de basis geweest voor de 4 speerpunten in de paragraaf Bedrijfsvoering voor de begroting 2022:

1. Organisatieontwikkeling (herijking op basis van coronajaren)
2. Toekomstbestendig en flexibel werken
3. Arbeidsmarktcommunicatie
4. Kansen in Bedrijfsvoering, Dienstverlening en Communicatie.

Uitstroom, doorstroom en instroom

In 2021 hebben 9 medewerkers afscheid genomen wegens (vervroegde) pensionering. In 3 situaties is een tijdelijk contract niet omgezet in een vast contract. We hebben van 7 medewerkers afscheid genomen wegens het aanvaarden van een baan bij een andere overheid en van 4 medewerkers wegens overige redenen (waaronder ziekte, persoonlijke omstandigheden).

In 2021 waren 111 medewerkers langer dan 6 jaar in dienst. Er is een interne doorstroom geweest van 6 personen. Dit zijn mensen die binnen de organisatie van werk veranderd zijn. We hebben 12 stageplaatsen vervuld en de nog openstaande 4e traineeplaats ingevuld. Er zijn 28 personen in dienst gekomen.

Het beeld sluit aan bij de landelijke in- en uitstroomcijfers van gemeenten dat de personeelsmonitor gemeenten (A&O fonds) en de VNG laten zien voor gemeenten tussen 20.000 en 50.000 inwoners. Daarbij worden twee landelijke trends genoemd waarmee gemeenten te maken hebben:

1. Uitstroom wegens pensionering is aanhoudend hoog;
2. Het wordt steeds lastiger om mensen jarenlang vast te houden.

Beide punten zijn onderlegger geweest voor speerpunten 3 (Arbeidsmarktcommunicatie) en 2 (Toekomstbestendig en flexibel werken) in de begroting 2022. Wat dit laatste betreft, zijn in

2021 samen met onze medezeggenschap de voorbereidingen gestart om in 2022 te komen tot een regeling die hybride werken mogelijk maakt (deels thuis, deels op de werkplek).

Arbeidsmarktcommunicatie

Voor het openstellen van vacatures is het geldende Afwegingskader vacatures gebruikt. Dit kader houdt in dat per vacature beoordeeld wordt of en hoe deze in te vullen. De opties daarbij zijn: 1 op 1 invullen, invullen in hetzelfde werkveld maar met een geactualiseerd takenpakket (bijvoorbeeld als gevolg van nieuwe taken), niet invullen en capaciteit elders in de organisatie inzetten, niet invullen en capaciteit achter de hand houden om waar nodig flexibel te kunnen inzetten.

Evenals in 2020 hebben wij in 2021 te maken gehad met schaarste op de arbeidsmarkt. Met name op het gebied van Ruimtelijke ordening, Planologie en Toezicht is het lastig gebleken om mensen te vinden. Ook dit komt overeen met het landelijke beeld. In 2021 hebben we voor werving en selectie gewerkt met een mix van social media, inzet van gespecialiseerde bureaus en banenmarkten (zoals Rootzz Zeeuws-Vlaanderen, HZ University of Applied Sciences). Daarnaast steunen we initiatieven die regionaal, provinciaal en/of grensoverschrijdend worden voorzien om Zeeland en Zeeuws-Vlaanderen te promoten als aantrekkelijk werkgebied. De ervaringen uit 2021 zetten we voort in 2022 via het speerpunt Arbeidsmarktcommunicatie.

Inhuur derden

De afgelopen jaren bedroeg de post Inhuur derden € 142.000. Ten opzichte van het totale personeelsbudget is dit circa 1%. De praktijk laat zien dat over de afgelopen jaren gemiddeld rond de 10% inhuur plaatsvindt (landelijk: 17%) met uiteenlopende aanleidingen en doelen. Zo huren we in bij grote projecten, bij ziekte, daar waar vacatures niet vervuld raken of voor het tijdelijk opvangen van extra taken. We zoeken daarbij steeds naar een zo passend mogelijke dekking, zoals projectbudget, vacatureruimte en de reserve Bedrijfsvoering. De feitelijke post Inhuur derden is daarmee zo veel mogelijk afgeschermd voor onontkoombare situaties.

In 2021 laat de post Inhuur derden een incidentele overschrijding zien van € 356.000. Een belangrijke reden hiervoor is de schaarste op de arbeidsmarkt waardoor we langer dan gemiddeld op vacatures hebben ingehuurd. Een andere belangrijke reden is de inzet van extra menskracht voor de opvolging van (wettelijke) taken op het gebied van COVID-19.

We zien de afgelopen jaren dat het verschil tussen de begroting en de werkelijke kosten flink steeds meer uit elkaar begint te lopen. Daarom is de post Inhuur derden tegen het licht gehouden in het kader van Realistisch begroten. Op basis daarvan hebben wij u bij de begroting 2022 (raadsbesluit 11 november 2021) voorgesteld de post te verhogen van 1% naar 5%. In 2022 wordt het bedrag van de post daarmee € 542.000.

Opleidingsbudget

In de begroting 2021 was een opleidingsbudget opgenomen van € 345.000. Dit budget is ingezet voor opleidingen in het kader van vakbekwaamheid en persoonlijke ontwikkeling. Als gevolg van corona is een aantal geplande opleidingen (nog) niet doorgegaan of uitgevoerd in een afgeslankte digitale vorm. Er is daardoor over 2021 een incidenteel voordeel ontstaan van € 150.000.

Ziekteverzuim

Net als voorgaande jaren heeft het ziekteverzuim ook in 2021 continu aandacht gehad. Samen met de Arbo Unie volgen wij (potentieel) verzuim nauwlettend op. Over 2021 is het verzuimpercentage 4,48% (2020: 5,35%) waarvan 3,54% langdurig verzuim van 42 dagen of langer. De meldingsfrequentie is 0,69 (2020: 0,8). Deze cijfers zijn lager dan het landelijk gemiddelde van 5,8% voor verzuim en 1,06 voor de meldingsfrequentie. De dalende lijn komt overeen met onze doelstelling in het plan van aanpak uit 2017 om het beïnvloedbaar verzuim (toen 9,3%) stapsgewijs terug te brengen. Dit plan is destijds opgesteld in nauwe samenspraak met de OR en de Arbo Unie.

Huisvesting en interne veiligheid

Bij de fysieke huisvesting lag ook in 2021 de focus op het coronaproof houden van het gemeentehuis en de werkplaatsen. Dit onder meer door het borgen van de 1,5 meter, looproutes, kuchschermen en extra hygiënische maatregelen. Ook is er extra aandacht geweest voor ventilatie, luchtvochtigheid en andere klimatologische omstandigheden.

In afwachting van de uitkomst van de verkenning Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen is de verduurzaming van de buitenzijde van het gemeentehuis (waaronder isolatie spouwmuren, vervangen glas en aanpassen plat dak) in 2020 on hold gezet. Op basis van het masterplan wordt in 2022 nader bezien hoe hiermee om te gaan. In de onderhoudsreserve gemeentelijke gebouwen is hiervoor € 303.000 beschikbaar.

In december hebben wij het plan vastgesteld voor de verduurzaming van de gemeentelijke organisatie 2021-2030. Dit krijgt in 2022 verdere uitvoering en omvat maatregelen om de ecologische voetafdruk te verkleinen. Hieronder vallen bijvoorbeeld verlichting, verwarming, inkoop en aanbesteding, bewustwording en voorlichting.

Ook in coronatijd zijn ons BHV-team, interventieteam (inzet bij agressie-incidenten), onze ARBO-coördinator, coördinator interne veiligheid en preventiemedewerkers paraat geweest. Zij dragen bij aan het veilig houden van onze werkomstandigheden. Dit onder meer via de Risico Inventarisaties & Evaluaties (RI&E's) van het gemeentehuis en de werkplaatsen, het inregelen van processen en protocollen en andere veiligheidsmaatregelen.

In 2021 is daarnaast een Collegiaal Opvang Team (COT) ingericht. Onze medewerkers kunnen geconfronteerd worden met (agressie)incidenten of andere situaties die veel impact hebben. Wij vinden het van belang dat er daarna opvang en zorg plaatsvindt. Het COT, dat uit eigen (hiertoe opgeleide) mensen bestaat, draagt daar zorg voor.

Privacy & Informatiebeveiliging

Als gemeente werken we veel met privacygevoelige informatie. Informatiebeveiliging en beheersmaatregelen om risico's te beperken, zijn dan ook belangrijk. Wij hebben dit geborgd in ons Strategisch beleid Informatiebeveiliging, het Privacy beleidsplan en de bijhorende uitvoerings- en controleplannen. In de uitvoering moeten wij voldoen aan de eisen van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De jaarlijks audit ENSIA maakt daar deel van uit. De uitkomsten daarvan moeten wij rapporteren aan de gemeenteraad (horizontale verantwoording) en verschillende ministeries (verticale verantwoording). In 2021 is dit overeenkomstig gebeurd per brief van 25 juni 2021 die behandeld is in samenhang met de stukken uit de Planning & Controlcyclus.

Naast de formele verantwoordingen hebben wij in 2021 extra aandacht besteed aan bewustwording in de organisatie. Dit mede als gevolg van voorbeelden in het land waar cybercriminelen veel schade hebben aangericht.

Daarnaast is het bewustwordingsprogramma voor 2022 voorbereid. Onze Chief Information & Security Officer (CISO) heet daarin de leidende rol. Hij werkt hierin nauw samen met de Privacy Officer (PO) en de Functionaris gegevensbescherming (FG). Samenwerking op dit punt vindt eveneens plaats met de andere Zeeuwse gemeenten en de Gemeenschappelijke Regelingen.

Overhead

Een verplicht onderdeel van de begroting als gevolg van de nieuwe begrotingsvoorschriften is het overzicht Overhead. Hierbij wordt de volgende definitie van overhead gehanteerd (conform Vensters voor Bedrijfsvoering: “Overhead is het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Tot de overhead horen alle functies die dit doel dienen. De overheadfuncties staan derhalve niet rechtstreeks ten dienste van de (externe) klant.”

Het overzicht Overhead voor 2021 ziet er als volgt uit:

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo
Bedrijfsvoering	66	-	-66
Representatie	21	1	-20
Archiefbewaarplaatsen	66	0	-66
Overhead	1.374	-	-1.374
ICT	1.421	1	-1.420
DIV/archief	245	-	-245
Facilitaire Zaken	246	-	-246
Financien	952	1	-951
Huisvesting Oostburg	1.083	40	-1.043
P en O	1.174	28	-1.146
Secretaresses	458	-	-458
Team budgetten	147	3	-144
Communicatie/promotie	418	-	-418
Organisatieontwikkelingen	170	0	-170
Juridische advisering	294	23	-271
Bezwaarschriften	152	-	-152
Klachtencommissie	2	-	-2
Griffier en ambtelijke ondersteuning Raad	152	-	-152
	8.442	**96**	**-8.345**

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding
In de paragraaf grondbeleid wordt een beknopte toelichting gegeven op het gevoerde grondbeleid in 2021.

Volgens artikel 16 BBV bevat de paragraaf grondbeleid ten minste de volgende onderwerpen:
1. Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
2. Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
3. Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
4. Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
5. De beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

De wijze waarop vorm wordt gegeven aan deze onderwerpen in de paragraaf grondbeleid is vormvrij. De paragraaf grondbeleid heeft een samenvattend karakter maar is wel zelfstandig leesbaar.

1. Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van doelstellingen van de programma's

Op 25 februari 2021 heeft de raad het herziene visiedocument Krachtig Verbonden (hierna: het visiedocument) vastgesteld. De doelstellingen van het ruimtelijk beleid en de gekozen ontwikkelingsrichting van het ruimtegebruik in relatie tot de doelstellingen in de verschillende programma's (zoals wonen, voorzieningen, recreatie, economie, landschap, verkeer en sociaal domein) zijn hierin neergelegd. In het visiedocument is tevens de basis opgenomen voor de gemeentelijke bevoegdheden met betrekking tot verevening van bovenplanse kosten en bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen.

Op 23 september 2021 heeft de raad de herziene Nota Grondbeleid 2021 vastgesteld waarin de beleidskeuzes zijn gemaakt voor het grondbeleid. In de herziene Nota is nadrukkelijker de koppeling gelegd tussen de ruimtelijke beleidsuitgangspunten zoals benoemd in het Visiedocument en het te voeren grondbeleid. Ook het vereveningsprincipe en de inzet ervan is nader uitgewerkt.

Voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen gelden landelijke en provinciale beleidskaders. Doelstelling van het beleid is het aanbieden van voldoende kwalitatief hoogwaardige bedrijventerreinen. Er mag geen sprake zijn van structureel overaanbod. Waar mogelijk en verantwoord kan kleinschalige uitbreiding van de bedrijventerreinen plaatsvinden. Het provinciale beleid staat voor een kleinschalig terrein een eenmalige uitbreiding toe tot een maximum van 20% van het bestaande oppervlak, mits er sprake is van een landschappelijke of stedenbouwkundige afronding en mits regionaal afgestemd. Deze regionale afstemming vindt plaats in het Regionaal Bedrijventerreinenprogramma Zeeuws-Vlaanderen. Dit programma is in 2021 door de gemeenten Hulst, Sluis en Terneuzen herzien en aangeboden aan Gedeputeerde Staten van Zeeland ter vaststelling.

2. De wijze waarop het grondbeleid wordt uitgevoerd

Bij de uitwerking van de verschillende ruimtelijke plannen dient onderscheid te worden gemaakt tussen actief grondbeleid, passief (faciliterend) grondbeleid of een tussenvorm waarbij sprake is van een samenwerking met private partijen. In de Nota Grondbeleid 2015-2020 was de keuze gemaakt voor het hoofdzakelijk voeren van faciliterend op passief grondbeleid. In de herziene Nota Grondbeleid is de keuze gemaakt voor situationeel

grondbeleid. Situationeel grondbeleid houdt in dat de gemeente per ontwikkeling (op projectniveau) beoordeelt of zij een actieve of faciliterende rol gaat vervullen.

De gemeente heeft thans 4 actieve gemeentelijke grondexploitaties, namelijk de uitbreidingsgedeeltes van de 4 gemeentelijke bedrijventerreinen.

Daarnaast heeft de gemeente verschillende gronden in eigendom die in het verleden om strategische redenen zijn aangekocht. Deze gronden maken met ingang van 1 januari 2016 deel uit van de materiële vaste activa.

De gronden van de voormalige Euregiotuinen in Oostburg en het daaraan aansluitende perceel (totaaloppervlakte ca 13 ha) zijn in het verleden aangekocht. Voor deze locatie wordt thans door derden een concreet plan ontwikkeld. Het betreft hier volledig passief grondbeleid. In januari 2021 is de planologische procedure (voorontwerp bestemmingsplan) opgestart ten behoeve van de realisatie van het plan. Na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan, zullen de gronden in eigendom worden overgedragen. Deze gronden zijn opgenomen onder de voorraden als handelsgoederen.

Tot slot heeft de gemeente meerdere gronden in eigendom die vrijgekomen zijn na het vervallen van een functie. Voor deze gronden is een herinvulling aan de orde. Ook hiervoor geldt dat sprake is van passief grondbeleid daar deze herinvulling door derden wordt gerealiseerd. Het gaat hierbij veelal om 1 locatie in eigendom van de gemeente die haar functie heeft verloren, bv. een voormalige gemeentewerkplaats. De gronden die vrijgekomen zijn na de realisatie van het multifunctioneel centrum De Korre in Breskens liggen op meerdere locaties. Het gaat om de locaties van de voormalige openbare basisschool OBS (J.H. van Dalestraat), voormalige christelijke basisschool CBS (Europastraat), de peuterspeelzaal (J.F. de Millianostraat) en het voormalige dorpshuis De Uitkomst (Langeweg). Voor de locatie De Uitkomst is in 2019 een verkoopovereenkomst gesloten ten behoeve van de realisatie van een woning. Voor de overige locaties liggen er nog geen concrete afspraken omtrent een herinvulling.

3. Een actuele prognose van de te verwachten resultaten

De prognose in de paragraaf grondbeleid heeft als doel informatie te geven over welke invloed het grondbeleid heeft op de financiële positie van de gemeente, zowel voor het begrotingsjaar als voor de komende jaren. Het gaat dus met name om de prognose van de uitkomsten van de actieve grondexploitaties, onderverdeeld naar winstgevende en verliesgevende complexen.

Op 27 januari 2022 zijn de herziene exploitatieopzetten van de bedrijventerreinen met ingang van 1 januari 2022 vastgesteld. De financiële consequenties hiervan zijn verwerkt in deze jaarstukken 2021 en vindt u samenvattend terug in onderstaande tabel.

In 2021 is de interesse in percelen op de bedrijventerreinen fors toegenomen; er is meer bedrijventerrein verkocht dan vooraf geraamd. Deze zeer gunstige ontwikkeling leidt ertoe dat we voor de terreinen Technopark en Deltahoek hebben besloten om een deel van de eerder uit exploitatie genomen terreinen, opnieuw in exploitatie te nemen.

Bedrijventerreinen met exploitatieopzet

Bedrijventerreinen met exploitatieopzet

Naam van het plan	Verkocht 2021 in m²	Nog te verkopen voorraad grond per 31-12-2021 in m²	Looptijd plan t/m (jaartal)	Boekwaarde 31-12-2021 (afgerond) €
De Vlaschaard, Eede	1.985	0	2022	-70.534
Stampershoek 5e fase, Oostburg	1.438	21.826	2026	1.156.876
Technopark 2e fase, Schoondijke	2.770	0	2022	-296.951
Deltahoek (uitbreiding), Breskens	8.234	12.406	2025	215.108
Totalen:	**14.427**	**34.232**		**1.004.499**

Gehanteerde parameters

In de notitie Grondbeleid in de begroting en jaarstukken 2019 (hierna: de notitie) van de Commissie BBV staat aangegeven dat de toegerekende rente aan grondexploitaties moet worden gebaseerd op de daadwerkelijk betaalde rente over het vreemd vermogen. Bij de herziene grondexploitaties wordt het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente gehanteerd, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen. De rentetoerekening vindt plaats op basis van de bruto-boekwaarden van de grondexploitaties (dus zonder rekening te houden met eventuele verliesvoorzieningen) van de bouwgronden in exploitatie (BIE's). Ook over grondexploitaties waarbij de verantwoorde baten hoger zijn dan de lasten, waardoor de boekwaarde van een BIE negatief is, wordt rente (in dit geval een baat) toegerekend.

De rente bij de verlieslatende grondexploitaties wordt niet geactiveerd. Dit wordt alleen gedaan bij de winstgevende grondexploitaties zijnde Vlaschaard III + Deltahoek Uitbreiding. Bij deze exploitaties is gerekend met een rentepercentage van 1% als renteparameter voor zowel de kosten als voor de opbrengsten in de periode t/m 2025 en 2% vanaf 2026.

Als inflatiepercentage is rekening gehouden met een kostenstijging van 4% in 2022, 3% in 2023 en 2024 en 2% vanaf 2025 (geen opbrengstenstijging want de verkoopprijs van de gronden wordt niet jaarlijks geïndexeerd).

Bedrijventerrein Vlaschaard III

In 2021 is het laatste perceel van 1.985 m² verkocht. De laatste werkzaamheden op het bedrijventerrein kunnen in 2022 worden uitgevoerd zodat deze exploitatie eind 2022 kan worden afgesloten. Dit betekent een aanpassing van de looptijd ten opzichte van de door u in mei 2021 vastgestelde grondexploitatie. De einddatum van de looptijd wordt dan aangepast van 31-12-2023 naar 31-12-2022.

De herziene exploitatieopzet laat een positief exploitatiesaldo zien per 31-12-2022 van € 97.663,-.

Bedrijventerrein Deltahoek Uitbreiding

In 2021 is 8.234 m² verkocht en is 9.329 m² in optie uitgegeven. Het resterende gedeelte van 3.077 m² (achterste gedeelte van het terrein) kan thans nog niet worden uitgegeven omdat dit perceel niet kan worden ontsloten. Deze extra ontsluiting wordt in 2022 gerealiseerd.

.
De voor dit terrein vastgestelde grondprijs bedraagt € 80/m². In 2019 is besloten om kwantumkorting toe te passen op dit terrein tot € 70/m², afhankelijk van de grootte van de kavels.

Bij de herziening in 2017 is besloten om 36.811 m² uit exploitatie te nemen. Daarvan wordt 19.986 m² ingezet voor de realisatie van een zonnepark. Bij de laatste herziening van deze grondexploitatie is het resterende gedeelte ad 16.825 m² opnieuw in exploitatie genomen. De financiële gevolgen van deze toevoeging van extra terrein worden verwerkt in de jaarrekening 2022.

De herziene exploitatieopzet voor het bestaande terrein laat een positief exploitatiesaldo per 31-12-2025 zien van € 236.224,-.

Bedrijventerrein Stampershoek 5e Fase
Het totaal aan uit te geven bedrijventerrein bedroeg oorspronkelijk 52.015 m². Bij raadsbesluit van 25 januari 2018 is dit teruggebracht naar 49.721 m² ten gevolge van het besluit om op een deel van het terrein (gelegen naast de brandweerkazerne) een extra ontsluiting te realiseren.In de exploitatie is sinds 2018 rekening gehouden met een gefaseerde aanleg van deze extra ontsluiting. Mocht een bedrijf interesse hebben in aankoop van een groot perceel direct aansluitend aan het perceel van de brandweerkazerne, dan zou van de aanleg van fase 2 kunnen worden afgezien zodat deze kosten worden uitgespaard. In 2020 is de uitvoering van fase 1 voor het grootste gedeelte gerealiseerd. De aanleg van de 2e fase was voorzien voor 2022 maar in 2021 heeft zich alsnog een gegadigde gemeld voor het gehele perceel zodat fase 2 niet meer hoeft te worden aangelegd.

Bij de herziening van de grondexploitaties in 2019 is besloten om een afwijkende vraagprijs van € 55/m² te hanteren voor onregelmatig gevormde percelen. Voor het overige blijven de vraagprijzen gehanteerd (variërend van € 80 tot € 90/m²) waarbij voor het geheel als ondergrens de prijs van € 70/m² is opgenomen. Ook is besloten tot de mogelijkheid van uitgifte in erfpacht.

In 2021 is 1.438 m² verkocht. Tevens is 1.555 m² grond in erfpacht uitgegeven. Deze grond is uit exploitatie genomen. Per 31-12-2021 resteert nog 21.826 m² aan te verkopen grond waarvan 17.048 m² in optie uitgegeven.

De herziene exploitatieopzet laat op einddatum een verlies zien van € 827.862. Aan deze exploitatie is dan ook geen rente toegerekend. Vorig jaar liet de exploitatie nog een verlies zien op einddatum van € 1.155.780,-. Er is dus sprake van een fors lager verlies hoewel er toch sprake is van extra kosten die bij de vorige herziening van de exploitatie niet waren voorzien. Het gaat dan om de extra kosten voor de aanpassing van het aquaflow systeem en het aanbrengen van een (IT-)riool.

De reeds gevormde voorziening ad € 1.155.780,- kan met € 327.918,- worden verlaagd. Dit is verwerkt in de jaarstukken 2021.

Bedrijventerrein Technopark 2e fase
Het laatste perceel op dit terrein is in 2021 verkocht.

Bij raadsbesluit van 29 mei 2019 zijn gronden uit exploitatie genomen ter grootte van 5.275 m². Bij de laatste herziening van deze grondexploitatie is het perceel van 5.275 m² opnieuw in exploitatie genomen. De financiële gevolgen van deze toevoeging van extra terrein worden verwerkt in de jaarrekening 2022.

De herziene exploitatieopzet laat een negatief exploitatiesaldo per 31-12-2022 zien van € 245.829,-. Dit is een fors hoger verliesbedrag dan in de vorige herziening (was toen € 95.303,-). We hebben hier met name te maken met een forse toename van de kosten voor de aanpassing van het aquaflow systeem en het aanbrengen van een (IT-)riool.

De reeds gevormde voorziening ad € 95.303,- moet derhalve met € 150.526,- worden verhoogd. Dit is verwerkt in de jaarstukken 2021.

De financiële gevolgen van de herziene exploitatieopzetten
De BBV regels bepalen dat verliezen moeten worden genomen op het moment dat ze inzichtelijk zijn. Echter, ook winst dient te worden genomen indien aan een aantal voorwaarden wordt voldaan.

Naam exploitatie	Voorziening januari 2020	Voorziening januari 2021	- Dotatie / + vrijval voorziening	Tussentijdse winstneming
Vlaschaard III (winstgevend)				70.000
Stampershoek 5e fase	1.155.780	827.862	-327.918	
Technopark 2e fase	95.303	245.829	150.526	
Deltahoek Uitbreiding (winstgevend)				135.000
Totaal	**1.251.083**	**1.073.691**	**-177.392**	**205.000**

Verwerking hiervan heeft plaatsgevonden in de jaarstukken 2021.

4. Onderbouwing en uitgangspunten bij (tussentijdse) winstneming

De herziene exploitatieopzetten laten twee winstgevende exploitaties zien, namelijk Vlaschaard III en Deltahoek Uitbreiding.

Bij de herziening in 2019 heeft de raad besloten om op de grondexploitatie Vlasschaard III € 230.000 tussentijdse winst te nemen. Dit bedrag is in de jaarrekening 2018 verwerkt. In 2020 is opnieuw tussentijdse winst genomen ter hoogte van € 60.000, verwerkt in de jaarrekening 2019. Gezien de hoogte van het exploitatiesaldo en de beperkte risico's is in 2021 opnieuw winst genomen ter hoogte van € 70.000,-. Voor de winstneming geldt de percentage of completion methode (POC). Hiermee wordt bedoeld dat voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie de winst op basis van de eindwaarde kan worden genomen.

Ook op de exploitatie Deltahoek Uitbreiding is in 2021 winst genomen ter hoogte van € 135.000,-.

5. Beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's

Aan het uitvoeren van grondbeleid zijn risico's verbonden. Deze risico's worden beheerst door middel van risicomanagement. Onderdeel hiervan is, naast het voorkomen en beperken van risico's, ook het vormen van reserves (weerstandscapaciteit) om de nadelen van het eventueel voordoen van risico's te kunnen opvangen. De gemeente Sluis beschikt over een reserve grondexploitatie die in het verleden is gevormd op basis van winsten die zijn gerealiseerd ten behoeve van het opvangen van risico's in de toekomst. In de bepaling van het

weerstandsvermogen wordt rekening gehouden met risico's in de grondexploitatie. Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit wordt met de reserve grondexploitatie rekening gehouden. De reserve grondexploitatie heeft per 31 december 2021 een omvang van € 984.000.

Paragraaf Covid-19

COVID-19

Net als in 2020 was ook 2021 een jaar dat volledig in het teken stond van het COVID-19 virus. Hierdoor waren overheden genoodzaakt tot zware maatregelen: niet noodzakelijke reizen naar het buitenland werden verboden, scholen waren gesloten, werknemers werden gevraagd zoveel als mogelijk thuis te werken en bepaalde beroepsgroepen mochten hun werkzaamheden in het geheel niet uitvoeren. Dit alles had zeer grote gevolgen voor de mondiale economie. Zo ook voor de gemeentelijke financiën.

De gemeente Sluis, haar ondernemers en haar burgers zijn voor een groot deel afhankelijk van het toerisme. Ook 2021 kende perioden waarin winkels en horeca verplicht gesloten waren. Met name voor de inkomsten op parkeerbelastingen heeft dit gevolgen gehad voor onze gemeente. Minder buitenland-toerisme heeft echter positieve gevolgen gehad voor het toerisme in eigen land. Ook in ons West Zeeuws-Vlaamse land. Dit zien we terug in de inkomsten toeristenbelasting die in 2021 fors hoger zijn dan aanvankelijk in de begroting opgenomen.

Naast de gederfde inkomsten kregen gemeenten te maken met meer uitgaven als gevolg van de pandemie. Uitgaven die te maken hadden met een 1,5 meter samenleving maar ook compensatieregelingen zoals bijvoorbeeld kwijtschelding van huur en precariobelasting voor ondernemers, sport en cultuur.

Rijkscompensaties - meerkosten

Voor gederfde inkomsten en hogere uitgaven als gevolg van COVID-19 hebben gemeenten compensaties ontvangen van het Rijk. In onderstaande tabel ziet u een overzicht van COVID-19 compensaties. Een deel van de compensaties is ontvangen in 2021 maar ook zijn compensaties die in 2020 ontvangen zijn, (gedeeltelijk) overgeheveld naar 2021. Daarnaast zijn in de tabel de uitgaven/kostenposten opgenomen als gevolg van de pandemie in 2021.

Overzicht Rijkscompensaties - meerkosten 2021 a.g.v. COVID-19

Rijkscompensatie (overgeheveld vanuit 2020)	**Overgeheveld/ beschikbaar 2021**	**Totaal Realisatie Meerkosten/ Minderopbrengsten**	**Budget resterend 2021 (compensatie bedrag -/- totaal realisatie)**	**Opmerking**
COVID-19: Voorschoolse voorziening peuters (DU)	€ 13.397	€ 9.436	€ 3.961	
COVID-19: Inhaalzorg en meerkosten Jeugdzorg	€ 5.953	€ 5.953	€ 0	
COVID-19: Inhaalzorg en meerkosten WMO 2015	€ 3.424	€ 3.424	€ 0	
COVID-19: Buurt- en dorpshuizen	€ 16.481	€ 16.114	€ 367	
COVID-19: Vrijwilligersorganisaties jeugd	€ 7.791	€ 421	€ 7.370	
COVID-19: Toezicht en handhaving (compensatie corona)	€ 24.841	€ 11.807	€ 13.034	
COVID-19: Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep (DU)	€ 17.347	€ 4.179	€ 13.168	
COVID-19: Extra kosten verkiezingen 2020 en 2021 ivm Covid-19 (DU)	€ 52.407	€ 52.407	€ 0	
COVID-19: Lokale culturele voorzieningen junibrief	€ 66.002	€ 12.826	€ 53.177	
COVID-19: Lokale culturele voorzieningen sept.circ.	€ 67.178	€ 0	€ 67.178	
Subtotaal	**€ 274.821**	**€ 116.566**	**€ 158.255**	

Budget COVID-19 (resultaatsbestemming, overgeheveld vanuit 2020)	**Overgeheveld/ beschikbaar 2021**	**Totaal Realisatie Meerkosten/ Minderopbrengsten**	**Budget resterend 2021 (compensatie bedrag -/- totaal realisatie)**	**Opmerking**
B&W - 1,5m openbare ruimte; kosten t/m juni 2020	€ 153.989	€ 0	€ 153.989	
B&W - 1,5m openbare ruimte; kosten vanaf juli 2020	€ 54.390	€ 8.970	€ 45.420	
B&W - onvoorzien	€ 22.552	€ 764	€ 21.788	
B&W - sport	€ 40.000	€ 8.571	€ 31.429	
B&W - cultuur	€ 40.000	€ 29.490	€ 10.510	
Subtotaal	**€ 310.931**	**€ 47.795**	**€ 263.136**	
Rijkscompensatie	**Beschikbaar 2021**	**Totaal Realisatie Meerkosten/ Minderopbrengsten**	**Budget resterend 2021 (compensatie bedrag -/- totaal realisatie)**	**Opmerking**
COVID-19: Lagere apparaatskosten (opschalingskorting) 2021	€ 214.303	€ 216.013	-€ 1.710	
COVID-19: Aanvullend pakket re-integratiekosten 2020 Dec.circ.	€ 18.860	€ 0	€ 18.860	
COVID-19: Aanvullend pakket re-integratiekosten 2021 Dec.circ.	€ 43.377	€ 0	€ 43.377	
COVID-19: Impuls re-integratie 2021 Dec.circ.	€ 23.163	€ 0	€ 23.163	

COVID-19: Gemeentelijk schuldenbeleid 2020 Dec.circ.	€ 14.499	€ 0	€ 14.499	
COVID-19: Gemeentelijk schuldenbeleid 2021 Dec.circ.	€ 29.641	€ 0	€ 29.641	
COVID-19: Bijzondere bijstand 2020 Dec.circ.	€ 4.953	€ 0	€ 4.953	
COVID-19: Bijzondere bijstand 2021 Dec.circ.	€ 10.125	€ 0	€ 10.125	
COVID-19: Continuïteit van zorg 2020 Dec.circ.	€ 31.127	€ 0	€ 31.127	Reeds gerealiseerd in 2020 € 24.901. Compensatie in 2021.
COVID-19: Compensatie quarantainekosten 2020 Dec.circ.	€ 3.680	€ 0	€ 3.680	
COVID-19: Cultuurmiddelen 2021 Dec.circ.	€ 170.044	€ 143.874	€ 26.170	
COVID-19: Extra kosten verkiezingen 2021 Dec.circ.	€ 33.881	€ 7.593	€ 26.288	
COVID -19: Perspectief jeugd en jongeren 2020 Maartbrief	€ 19.467	€ 19.467	€ 0	
COVID -19: Perspectief jeugd en jongeren 2021 Maartbrief	€ 17.943	€ 17.943	€ 0	
COVID-19: Jongerenwerk Maartbrief	€ 13.039	€ 0	€ 13.039	
COVID-19: Mentale ondersteuning 2021 Maartbrief	€ 10.984	€ 0	€ 10.984	

COVID-19: Activiteiten en ontmoetingen Maartbrief	€ 7.302	€ 0	€ 7.302	
COVID-19: Afvalverwerking Maartbrief	€ 50.914	€ 39.008	€ 11.906	
COVID-19: Bestrijden eenzaamheid ouderen 2021 Maartbrief	€ 69.903	€ 69.903	€ 0	
COVID-19: Extra begeleiding kwetsbare groepen Maartbrief	€ 56.227	€ 0	€ 56.227	
COVID-19: Mutaties voorschoolse voorziening peuters Maartbrief	€ 8.232	€ 0	€ 8.232	
COVID-19: Lokale culturele voorzieningen Meicirc. (indicatief bedrag) / Sept.circ definitief	€ 55.797	€ 0	€ 55.797	
COVID-19:Buurt- en dorpshuizen Meicirc. (indicatief bedrag) / Sept.circ definitief	€ 9.852	€ 0	€ 9.852	
Tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties Q4-2020	€ 7.778	€ 7.778	€ 0	
Heroriëntatie zelfstandigen 2021	€ 11.374	€ 0	€ 11.374	
Jeugd aan Zet 2021	€ 10.000	€ 0	€ 10.000	
Subtotaal	**€ 946.465**	**€ 521.579**	**€ 424.886**	
Totaal	**€ 1.532.217,00**	**€ 685.940,59**	**€ 846.276,41**	

In de decembercirculaire 2021 zijn aanvullend drie compensaties beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn aan het einde van het jaar ontvangen en op dat moment zijn er geen bestedingsmogelijkheden meer in het lopende jaar 2021. Conform advies van de commissie BBV wordt de financiële compensatie uit het in december 2021 aangekondigde aanvullende pakket verwerkt in de jaarstukken 2022.

Overzicht Rijkscompensaties COVID-19 uit decembercirculaire 2021

Bedragen in Euro's	
COVID-19: Continuïteit van zorg: meerkosten Jeugd - dec.circ 2021	€ 21.328
COVID-19: Continuïteit van zorg: meerkosten WMO - dec.circ 2021	€ 32.009
COVID-19: Lokaal cultuuraanbod - dec.circ. 2021	€ 46.406

In 2020 hebben gemeenten voorschotten ontvangen voor de inkomstenderving als gevolg van COVID-19 in het jaar 2020. In de decembercirculaire 2021 heeft een definitieve afrekening plaatsgevonden en hebben wij aanvullend € 414.000 ontvangen over het jaar 2020. Dit bedrag was niet opgenomen in de begroting 2021 en valt rechtstreeks ten gunste van het rekeningresultaat 2021.

Regelingen voor ondernemers

TOZO

De gemeente fungeerde als uitgifteloket voor de landelijke regeling tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO). Hiervoor ontving de gemeente een volledige vergoeding vanuit het Rijk. Dit om zowel de uitkeringen als de uitvoeringskosten te bekostigen. Verantwoording van de TOZO-regeling vindt plaats via de SiSa.

Tozo3, 4 en 5 Levensonderhoud en Lening Bedrijfskapitaal

	Tozo 3	Tozo 4	Tozo 5	Totaal	Uitbetaald Bedrag 2021	Baten 2021	Dossiervergoeding
Aantal besluiten aanvragen Levensonderhoud	141	111	18	**270**	€ 1.067.044	€ 22.612	€ 121.500
Aantal besluiten aanvragen Bedrijfskapitaal	13	2	-	**15**	€ 97.943	€ 21.766	€ 12.000
Totaal	154	113	18	**285**	**€ 1.164.987**	**€ 44.378**	**€ 133.500**
Beschikking Ministerie					€ 1.513.744		

TONK

Ook voor de TONK (Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten) fungeerde de gemeente als uitgifteloket. Voor de uitvoering van de TONK ontvingen gemeenten via de algemene uitkering een rijksbijdrage. Voor Sluis bedroeg deze € 247.502. De TONK-regeling is een openeinde-regeling. Er vindt geen verrekening met gemeenten plaats op basis van daadwerkelijke uitgaven.

	TONK	Uitbetaald Bedrag 2021
Aantal toekenningen	41	€ 176.800
Beschikking Ministerie		€ 247.502

Bbz instroom

Per 1 oktober 2021 zijn de TOZO- en TONK-regeling gestopt. Het Rijk is echter doorgegaan met een verkapte voortzetting van de Tozo onder het Bbz (Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004). De Bbz is tijdelijk, tot 1 januari 2022, op een aantal punten vereenvoudigd om zelfstandig ondernemers die dat nodig hebben inkomensondersteuning te bieden.

BBZ instroom a.g.v. COVID-19

Aantal cliënten	Uitbetaald Bedrag 2021
4	€ 11.114

Ondanks restricties als gevolg van COVID-19 is 2021 een goed jaar geweest voor de inkomsten uit toeristenbelasting. Deze zijn namelijk € 230.000 hoger dan begroot. De opbrengsten uit parkeerbelastingen zijn daarentegen achtergebleven; € 344.000 lager dan begroot. Dit als gevolg van verplichte sluitingen voor horeca en winkeliers wat een directe impact heeft op het aantal dagjestoeristen in de kern Sluis. Ook de opbrengsten uit precario- en reclamebelasting zijn door COVID-19 lager dan begroot. Het gaat hier om € 84.000 aan gederfde inkomsten precariobelasting en € 131.000 aan gederfde inkomsten reclamebelasting. Om ondernemers tegemoet te komen in de lasten als gevolg van COVID-19 zijn de tarieven van de reclamebelasting 2021 en van de precariobelasting voor terrassen en uitstallingen 2021 beide op nul gezet.

In 2020 hebben wij diverse compensaties ontvangen van het Rijk voor gederfde inkomsten als gevolg van COVID-19. Deze zijn in 2021 niet beschikbaar gesteld. Hoewel hier geen rekening mee gehouden wordt, volgt wellicht nog een afrekening in 2022.

Gederfde inkomsten a.g.v. COVID-19

Bedragen x € 1.000	Primair begroot 2021	Begrotings-wijziging	Totaal begroot 2021	Realisatie 2021	Afwijking begroot - realisatie 2021
Toeristenbelasting	4.685	0	4.685	4.915	230
Parkeerbelasting	1.891	22	1.913	1.569	-344
Precariobelasting	231	0	231	147	-84
Reclamebelasting	131	-132	-1	-8	-7

Openstaande en overlopende vorderingen
Er zijn geen overige openstaande vorderingen en overlopende vorderingen die direct gerelateerd kunnen worden aan COVID-19.

Algemeen pardon subsidies
Als gevolg van COVID-19 konden veel activiteiten bij verenigingen en stichtingen niet uitgevoerd worden. Activiteiten waarvoor de gemeente een subsidie had verleend. Op basis van de Algemene Subsidieverordening zouden deze subsidies teruggevorderd moeten worden. Dit is echter onwenselijk. In de vergadering van 25 mei 2022 heeft de raad ingestemd om geen subsidieverantwoording te eisen van gesubsidieerde instellingen voor zover:
a) de verleende subsidie betrekking heeft op de jaren 2020 en 2021; en
b) subsidie per jaar lager is dan € 50.000.

COVID-19 rapportages
Evenals in 2020 hebben wij ook in 2021 periodiek een rapportage uitgebracht met hierin een update van de financiële gevolgen van COVID-19 voor onze gemeente. Voor een uitgebreide toelichting op de financiële impact van COVID-19 in 2021 verwijzen wij u naar de COVID-19 rapportages uit 2021.

Jaarrekening

Overzicht van baten en lasten

In de onderstaande tabel is het totaaloverzicht opgenomen ingedeeld in de programma's uit de programmabegroting. De bedragen worden nader toegelicht in de financiële analyses in de jaarrekening.

PG	Omschrijving	Begroting 2021 primitief			Begroting 2021 na wijz.			Realisatie 2021			Afwijking
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	tov begr na wz
1	Ruimte en beheer	32.777	13.954	18.823	34.487	15.426	19.062	32.980	17.171	15.809	3.253
2	Economie	2.988	1.521	1.467	2.611	879	1.732	2.132	1.328	804	927
3	Sociaal domein	24.489	5.104	19.384	28.401	5.724	22.676	29.833	7.089	22.744	-67
4	Bestuur en veiligheid	2.649	564	2.085	2.790	564	2.225	4.799	1.239	3.560	-1.335
5	Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	1.456	53.594	-52.138	1.618	53.504	-51.886	997	58.141	-57.144	5.258
	- Overhead	9.040	27	9.014	9.114	27	9.088	9.618	185	9.433	-345
	- Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0	-23	0	-23	23
	- Onvoorzien	0	0	0	50	0	50	0	0	0	50
	Totaal saldo baten en lasten	**73.449**	**74.764**	**-1.316**	**79.071**	**76.124**	**2.947**	**80.336**	**85.153**	**-4.817**	**7.764**
		403	878	-475	1.292	5.556	-4.263	3.916	5.297	-1.381	-2.882
	Gerealiseerd resultaat	**73.852**	**75.642**	**-1.790**	**80.364**	**81.680**	**-1.316**	**84.252**	**90.450**	**-6.198**	**4.882**

Post Onvoorzien

In de begroting is rekening gehouden met een bedrag van € 50.000 voor onvoorziene uitgaven. Alle mutaties in de post onvoorziene uitgaven zijn vastgelegd in begrotingswijzigingen. In 2021 zijn er geen bestedingen geweest ten laste van de post onvoorzien. Het volledige bedrag van € 50.000 komt ten gunste van het rekeningresultaat 2021.

Verschillenanalyse

De totstandkoming van het rekeningresultaat is als volgt:

Begroot saldo (na de laatste begrotingswijziging 2021)	1.316
Werkelijk saldo (= rekeningsaldo)	6.198
Verschil	4.882
Rekeningresultaat 2021 bestaat uit twee onderdelen:	
- grondexploitatie	356
- overheidsactiviteiten	5.842

Samengevat is het resultaat (saldo's) op de volgende manier verdeeld over de programma's

PG	Omschrijving	begroot	werkelijk	verschil
1	Ruimte en beheer	-19.062	-15.809	3.253
2	Economie	-1.732	-804	927
3	Sociaal domein	-22.676	-22.744	-67
4	Bestuur en veiligheid	-2.225	-3.560	-1.335
5	Algemene dekkingsmiddelen	51.886	57.144	5.258
	Vennootschapsbelasting	-	23	23
	Overhead	-9.088	-9.433	-345
	Onvoorzien	-50	-	50
	Saldo van baten en lasten	**-2.947**	**4.817**	**7.764**
		-	-	-
	Mutaties reserve	4.263	1.381	-2.882
	Gerealiseerd resultaat	**1.316**	**6.198**	**4.882**

Voordat er wordt ingegaan op de afwijkingen die specifiek gekoppeld zijn aan de programma's, komen hieronder eerst enkele onderdelen aan de orde die qua toelichting programma-overschrijdend zijn.

Personeelslasten
In de verschillenanalyse zijn per programma de voor- en nadelen op personeel en organisatie benoemd. Deze mutaties hebben diverse achtergronden, zoals het verleggen van prioriteiten binnen of tussen programma's en het benodigd zijn van meer- of minderwerk ten opzichte van de begroting. Zoals verwoord in de paragraaf Bedrijfsvoering is de vaste formatie bekostigd binnen het geraamde personeelsbudget. In 2021 laat de post Inhuur derden een incidentele overschrijding zien van € 356.000. Een belangrijke reden hiervoor is de schaarste op de

arbeidsmarkt waardoor we langer dan gemiddeld op vacatures hebben ingehuurd. Een andere belangrijke reden is de inzet van extra menskracht voor de opvolging van (wettelijke) taken op het gebied van COVID-19.

Afschrijvingen
Conform de bepalingen in de financiële verordening wordt er begonnen met afschrijving van investeringskredieten zodra deze in gebruik zijn genomen. In bijlage 4 is een overzicht met investeringsuitgaven opgenomen. Daaruit is af te leiden welke investeringen wel of niet in gebruik zijn genomen (zodra er een bedrag voor afschrijving is opgenomen is de investering in gebruik). De uitvoering van de investeringen blijft achter bij de begroting. Dit is in 2021 nog versterkt doordat het moeilijker was om opdrachten voor infrastructurele werken in de markt te zetten. Dit heeft geleid tot een lagere afschrijving van € 418.000. De meeste investeringen hebben betrekking op de openbare ruimte en zijn gekoppeld aan programma 1.

Covid
Vanuit het Rijk zijn er in 2020 (overgeheveld naar 2021) en 2021 veel middelen beschikbaar gekomen voor compensatie van de gevolgen van Covid-19. Een aanzienlijk deel hiervan is nog niet besteed. Hierop is reeds nader ingegaan in de paragraaf Covid-19.

Programma 1 - Ruimte en beheer

Resultaat x € 1.000	3.253

Specificatie saldo	voordeel	nadeel
personeelslasten	691	
gebouwen		46
afschrijving	417	
rente	99	
beheerplan wegen	1.356	
bodemsanering	44	
duurzaamheid	35	
bestemmingsplannen		20
groen	219	
Havengebied Breskens	35	
Opbrengst parkeerbelasting		275
Leges bouwvergunningen	455	
verkoop gronden	155	
MFC Breskens *		145
RUD Zeeland	105	
Groen (exl. Beheerplan)	73	
SPUK sportakkoord	74	
Openbare verlichting	90	
Riool		190
Afval		89
Stranden *	154	
MFC Aardenburg	65	
overig		49

Subtotaal	**4.067**	**814**
Per saldo (voor bestemming)	**3.253**	

* deze afwijkingen hebben een structureel karakter en zullen in de 1e of 2e bestuursrapportage 2022 nader geanalyseerd worden

Beheerplan Wegen
De uitvoering van het beheerplan wegen heeft in 2021 vertraging opgelopen. Dit met name door gebrek aan capaciteit bij de aannemers als gevolg van Covid-19. Daarnaast zijn er een aantal uitgaven voor onderhoud aangepast naar investeringsuitgaven (effect € 766.000). Hierdoor is er in totaal € 1.356.000 minder verantwoord dan voorzien. Dit bedrag wordt verrekend met de egalisatiereserve wegen

Bodemsanering
Van het budget bodemsanering van € 51.000 is in 2021 € 44.000 onbenut gebleven. Dit wordt toegevoegd aan de egalisatiereserve bodemsanering. De besteding van het budget is afhankelijk van het zich daadwerkelijk aandienen van situaties waarin de gemeente moet overgaan tot bodemsanering en is dus moeilijk vooraf in te schatten. Dit betreft doorgaans incidenten.

Duurzaamheid
Van het budget duurzaamheid is € 35.000 onbenut gebleven. Dit wordt toegevoegd aan de egalisatiereserve duurzaamheid. Met name door bijdragen van derden was er dit jaar meer budget beschikbaar.

Bestemmingsplannen
In 2021 is er € 20.000 meer besteed aan bestemmingsplannen dan begroot. Dit wordt verrekend met de egalisatiereserve bestemmingsplannen.

Groen
Evenals bij het beheerplan wegen heeft ook hier het probleem gespeeld van een markt waarbij aannemers onvoldoende hebben kunnen voldoen aan de vraag. Hierdoor is er een restantbudget van € 219.000, hetgeen is toegevoegd aan de egalisatiereserve groen.

Havengebied Breskens
De raming voor het beheer van het Havengebied Breskens is gebaseerd op de vastgestelde exploitatieopzet. Per saldo zijn de uitgaven € 35.000 lager uitgevallen, welke wordt gecompenseerd door een lagere onttrekking uit de egalisatiereserve Havengebied Breskens.

Opbrengst parkeerbelasting
De opbrengst van de parkeerbelastingen (incl. naheffingsaanslagen) is € 275.000 lager dan geraamd. Met name de perioden waarin de coronapandemie heerste, zijn hierop van invloed geweest. Zie ook paragraaf Lokale heffingen.

Leges bouwvergunningen
De leges bouwvergunningen zijn dit jaar € 455.000 hoger uitgekomen dan geraamd. Met name de grote projecten aan de kust hebben hiertoe bijgedragen.

Verkoop gronden
Er is dit jaar voor € 155.000 aan gronden verkocht. De opbrengst is (per definitie) incidenteel en wordt niet op voorhand geraamd.

MFC Breskens
De beheervergoeding was niet geraamd (zie ook 1e bestuursrapportage 2022). Daarnaast zijn er meerkosten gemaakt voor de exploitatie van het gebouw (met name schoonmaak en onderhoud). In totaal is er een nadeel van € 145.000.

RUD Zeeland
In 2021 is er voor het eerst voor de producten met kengetallen afgerekend op werkelijk aantal afgenomen producten en de daarbij ingezette uren. Op basis van de begrote deelnemersbijdrage door de RUD heeft de gemeente Sluis € 75.000 retour ontvangen. Dit komt met name doordat het aantal aanvragen omgevingsvergunning milieu en meldingen Activiteitenbesluit in werkelijkheid lager was dan vooraf geraamd. Dat betekent dat de extra reservering in de begroting van € 30.000 voor de verwachte overschrijding van de deelnemersbijdrage niet hoefde te worden ingezet. Tezamen een voordeel van € 105.000.

Groen (excl. beheerplan)
Niet alle onderdelen van het groenonderhoud vallen onder de noemer beheerplan. Bij deze budgetten zijn aan de ene kant de kosten voor de aanschaf van materialen hoger uitgevallen, terwijl aan de andere kant het voorziene budget voor onderhoud aan recreatieve voorzieningen in Waterdunen (zie kadernota 2019-2022, jaarlijks budget € 125.000) nog onbenut is gebleven door een latere oplevering van het gebied. Per saldo levert dit een voordeel op van € 73.000.

SPUK Sportakkoord
We ontvangen van het Rijk een specifieke uitkering in het kader van het sportakkoord. Deze wordt toegekend op aanvraag. In 2021 is een bedrag van € 74.000 ontvangen. Dit betreft een compensatie achteraf voor de kostprijsverhogende btw op sportinfrastructuur.

Openbare verlichting
Ook hier geldt weer dat er onvoldoende opdrachten in de markt gezet zijn geweest, vanwege capaciteitsproblemen bij aannemers. Dit levert een voordeel op van € 90.000.

Riool
Vanwege de eerder geschetste problemen in de markt, zijn ook bij de uitvoering van het GRP achterstanden ontstaan. De budgetten zijn dan ook niet volledig benut. Doordat er in berekening voor de kostendekking (zie paragraaf Lokale heffingen) btw/overhead-% wordt toegekend, betekenen lagere lasten ten opzichte van de begroting, dat er minder btw/overhead kan worden toegerekend. Hierdoor is de verrekening met de voorziening rioolheffing per saldo nadeliger. Dit levert een nadeel op van € 190.000.

Afval
De toevoeging aan de voorziening afvalstoffenheffing is hoger dan geraamd. Dit levert een nadeel op van € 89.000.

Stranden
Ten opzichte van de begroting is er € 154.000 aan staangeld strandpaviljoens binnengekomen. Dit is het gevolg van de afgesproken tariefverhoging die de afgelopen jaren stapsgewijs zijn doorgevoerd.

MFC Aardenburg
Er was een budget van € 65.000 beschikbaar voor bijkomende kosten voor de realisatie van het MFC Aardenburg (buiten de investering). Er was in 2021 geen noodzaak om hiervan gebruik te maken.

Programma 2 - Economie

Resultaat x € 1.000 927

Specificatie saldo	voordeel	nadeel
personeelslasten	264	
gebouwen	5	
afschrijving		1
rente	28	
resultaat GREX	356	
Toerisme/recreatie	170	
Covid	170	
overig		65
Subtotaal	**993**	**66**
Per saldo	**927**	

Resultaat GREX

In de raad van januari 2022 zijn de exploitatie-opzetten GREX bijgesteld. Conform dat voorstel zijn er bij enkele plannen voorzieningen verlaagd en rente toegevoegd. Dit heeft geleid tot volgende resultaten:

- Vlaschaard € 70.000
- Deltahoek € 135.000
- Stampershoek 5e fase: € 302.907
- Technopark: € 151.809 -/-

Totaal: € 356.099

Dit positieve resultaat zal bij de resultaatbestemming worden toegevoegd aan de reserve grondexploitatie.

Toerisme/recreatie

Na de opheffing van de VVV Zeeland, is er in 2021 sprake geweest van een tussenjaar. Daardoor is er minder subsidie tbv toerisme/promotie besteed. Daarnaast was er budget beschikbaar voor de uitvoering van de visie streekpromotie/gastheerschap. Een deel van dit budget zal pas in 2022 worden uitgegeven. In totaal ontstaat er een voordeel van € 174.000.

Programma 3 - Sociaal domein

Resultaat x € 1.000 -67

Specificatie saldo	Voordeel	nadeel
personeelslasten		465
gebouwen	20	
afschrijving		
rente		
Covid	165	
Jeugdzorg	488	
Taakstelling sociaal domein		915
WMO-begeleiding *		520
Inburgering	97	
Re-integratie	140	
PGB's *	225	
BUIG	128	
TOZO	109	
Bibliotheek	300	
overig	161	
Subtotaal	**1.833**	**1.900**
Per saldo		67

* deze afwijkingen hebben een structureel karakter en zullen in de 1e of 2e bestuursrapportage 2022 nader geanalyseerd worden

Jeugdzorg

De kosten voor de Jeugdzorg zijn in 2021 flink gestegen. Bij de 5e begrotingswijziging 2021 van de GGD (onderdeel Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland) bleek dit op te lopen tot ca. € 5,5 miljoen, waarbij het inmiddels duidelijk is dat het rekeningresultaat nog ruim € 0,5 miljoen hoger zal zijn. Dit rekeningresultaat zal verwerkt worden in 2022, conform de Zeeuwse afspraken. In 2021 is het resultaat van 2020 (€ 488.000) verwerkt. Deze uitgaaf is dubbel in onze begroting opgenomen, waardoor er nu een voordeel ontstaat.

Taakstelling Sociaal Domein

Met de implementatie van de scenario's is in 2021 de taakstelling van € 1.650.000 gedeeltelijk ingevuld met € 735.000. Met de vaststelling van de begroting 2022 heeft de gemeenteraad via een amendement besloten om de taakstelling sociaal domein vanaf 2022 te verlagen naar € 1,1 miljoen structureel. De commissie is hierover op 19 april 2022 geïnformeerd middels de 3e en 4e kwartaalrapportage 2021 indicatoren sociaal domein. Per saldo resteert er dus een nadeel van € 915.000. De belangrijkste realisaties in 2021 zijn:

- Onderwijsachterstandenbeleid: € 535.000
- Participatiewet: € 150.000
- Overige: € 50.000

Totaal: € 735.000

WMO-begeleiding

Het gebruik van de regelingen binnen de WMO-begeleiding nemen verder toe. Er is een extra uitgaaf gerealiseerd van € 520.000.

Inburgering
Doordat de wet Inburgering later wordt ingevoerd, zijn de beschikbare budgetten niet benut. Hierdoor is een voordeel van € 97.000 ontstaan.

Re-integratie
Mede door de coronamaatregelen was er minder gelegenheid om mensen te begeleiden in re-integratietrajecten. Hierdoor zijn er ook minder kosten gemaakt (€ 140.000).

PGB's
In lijn met 2020 is ook in 2021 de uitbetaalde PGB's aanzienlijk lager dan begroot. Er is een voordeel gerealiseerd van € 225.000.

BUIG
Er is een voordeel van € 128.000 ontstaan die met name het gevolg is van een gedeeltelijke vrijval van de voorziening dubieuze debiteuren.

TOZO
De ontvangen rijksbijdrage bestaat voor een deel uit dossiervergoedingen. Doordat de TOZO-regeling grotendeels is uitgevoerd door eigen personeel, zijn hiervoor geen extra kosten gemaakt. Hierdoor ontstaat er een voordeel van € 109.000.

Bibliotheekmiddelen
In september 2021 heeft de raad € 300.000 beschikbaar gesteld ten behoeve van een bibliotheekvoorziening in IJzendijke. Echter, omdat deze middelen worden ingezet ter dekking van de exploitatielasten in de jaren 2022, 2023 en 2024, dienen we deze telkens voor € 100.000 in de desbetreffende jaren te verantwoorden. Hierdoor ontstaat er in 2021 een voordeel van € 300.000. Via de resultaatbestemming zal worden voorgesteld dit bedrag beschikbaar te houden ter dekking van de lasten in 2022, 2023 en 2024.

Programma 4 - Bestuur en veiligheid

Resultaat x € 1.000 -1.335

Specificatie saldo	voordeel	nadeel
personeelslasten		393
gebouwen		0
afschrijving		4
rente	0	0
vz wethouderspensioenen	186	
verkiezingen		50
bodembelastingkaart explosieven	150	
bommenregeling		847
openbare orde en veiligheid		103
bestuurlijke samenwerking		48
leges burgerzaken		94
overig		132
Subtotaal	**336**	**1.671**
Per saldo		**1.335**

Voorziening wethouderspensioenen
Op basis van de wettelijke rekenrente (wordt bekendgemaakt in december) en bijstelling van diverse uitgangspunten (vb gemiddelde levensverwachting) wordt er jaarlijks een berekening gemaakt van het benodigde bedrag voor de wethouderspensioenen. Hiervoor is € 61.000 beschikbaar in de begroting, maar de (positieve) bijstelling in 2021 bedraagt € 125.000. Een voordeel derhalve van € 186.000.

Verkiezingen
Voor de organisatie van de landelijke verkiezingen in 2021 zijn diverse maatregelen genomen om deze tijdens de coronaperiode veilig te laten verlopen. Dit heeft per saldo € 50.000 extra gekost.

Bodembelastingkaart conventionele explosieven
In 2021 heeft prioriteit gelegen bij de opvolging van (wettelijke) taken op het gebied van COVID-19 en op bomruimingen in diverse kernen. Als gevolg daarvan is de productie van de Bodembelastingkaart conventionele explosieven verplaatst naar 2022.

Bommenregeling
De circulaires van het gemeentefonds zijn in 2021 gedurende het jaar niet verwerkt in de begroting. Doordat de rijksbijdrage voor de bommenregeling bekend wordt gemaakt in de meicirculaire waren ook de uitgaven van € 847.000 (conform het raadsbesluit van 25 februari 2021) niet begroot. Per saldo heeft dit dus geen gevolgen voor het rekeningresultaat.

Openbare orde en veiligheid
Door de focus op Covid-19 zijn de kosten voor openbare orde en veiligheid in 2021 hoger geweest dan geraamd. Dit levert een nadeel op van € 103.000.

Bestuurlijke samenwerking
De bijdragen ten behoeve van bestuurlijke samenwerking zijn in 2021 € 48.000 hoger dan geraamd.

Leges burgerzaken
De opbrengsten leges burgerzaken zijn € 94.000 lager uitgekomen dan geraamd. Dit is veroorzaakt door minder betaalde huwelijken en minder paspoortaanvragen vanuit het buitenland (vanwege Corona).

Programma 5 - Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien

Resultaat x € 1.000 4.987

Specificatie saldo	voordeel	nadeel
personeelslasten		451
gebouwen		2
afschrijving	4	
rente		152
Ozb *	405	
algemene uitkering	3.336	
Belastingen *	776	
rentelasten	140	
heffing / invordering		236
stelpost voorzieningen	555	
covid	513	
overig	99	
Subtotaal	**5.828**	**841**
Per saldo	**4.987**	

* deze afwijkingen hebben een (deels) structureel karakter en zullen in de 1e of 2e bestuursrapportage 2022 nader geanalyseerd worden

Rente
Op dit programma ontstaat een nadeel op de rentelasten van € 152.000. Dit wordt volledig gecompenseerd door voordelen op de rentelasten op de overige programma's. Dit wordt veroorzaakt doordat de rentelasten in 2021 naar beneden zijn bijgesteld. Dit vindt centraal plaats op programma 5, waarbij pas bij het opstellen van de jaarrekening de verdeling plaatsvindt over de verschillende programma's.

Ozb
De onroerendezaakbelastingen hebben per saldo € 405.000 meer opgebracht dan begroot. Een daling is zichtbaar voor de opbrengsten niet-woningen, € 118.000. Bij de woningen zijn meeropbrengsten gerealiseerd, € 523.000. Het aantal niet-woningen is in 2021 gedaald ten opzichte van 2020. Bij het aantal woningen zien we een stijging. Verder is de WOZ-waarde in onze gemeente 7,8% gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar. In de begroting is rekening gehouden met een stijging van 6,0%. Deze extra stijging van 1,8% geeft eveneens een positief effect op de opbrengsten Onroerendezaakbelastingen. Tenslotte is de begroting 2021 gebaseerd op de begroting 2020, terwijl de realisatie 2020 hoger was.

Algemene uitkering
De algemene uitkering komt € 3,3 miljoen hoger uit dan geraamd. Dit komt door enkele afrekeningen/nacalculaties uit voorgaande jaren en door diverse decentralisatie- en integratie-uitkeringen waarvan de IU Participatie met € 2,1 miljoen de grootste is.

Belastingen
De belangrijkste afwijkingen van de opbrengsten van de belastingen zijn:
- forensenbelasting € 781.000 voordeel
- toeristenbelasting € 230.000 voordeel
- precariobelasting € 84.000 nadeel
Totaal € 927.000 voordeel
Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Rentelasten
De rentelasten op geldleningen > 1 jaar waren € 140.000 lager dan begroot. In de begroting 2021 is rekening gehouden met een nieuw af te sluiten lening van € 7.000.000. Hiervan is geen gebruik gemaakt, er zijn geen langlopende leningen afgesloten in 2021. Gezien de interessante rentecondities (negatieve rente) is in 2021 zoveel mogelijk gebruik gemaakt van financieren met kortlopend geld (<1 jaar).

Heffing/invordering
De heffing/invordering van gemeentelijke belastingen heeft hogere lasten met zich meegebracht dan begroot. Enerzijds wordt dit veroorzaakt door een hogere bijdrage aan Sabewa, anderzijds door kosten als gevolg van het project Gebruiksoppervlakte.

Stelpost voorzieningen
In de begroting zijn diverse stelposten vanuit de kadernota, taakmutaties vanuit de algemene uitkering, etc. opgenomen. Hieraan is nog geen invulling gegeven.

Mutaties reserve

Mutaties reserve

Resultaat x € 1.000 -2.882

Specificatie saldo	voordeel	nadeel
Onttrekkingen		258
Toevoegingen		2.625
Subtotaal	**0**	**2.882**
Per saldo		**2.882**

Er wordt onderscheid gemaakt tussen onttrekkingen en toevoegingen aan reserves.

Toevoegingen aan reserves:

PG	Omschrijving reserve	voordeel	nadeel
	Algemene reserve		289
	Egalisatiereserve Algemene uitkering		648
	Egalisatiereserve bodemsanering		44
	Egalisatiereserve duurzaamheid		35

	Egalisatiereserve wegen		1.365
	Egalisatiereserve groen		220
	Egalisatiereserve archeologisch onderzoek		33
	Totalen	**0**	**2.625**
	Per saldo		**2.625**

Onttrekkingen aan reserves:

PG	Omschrijving reserve	voordeel	nadeel
	Algemene reserve	75	
	Egalisatiereserve Algemene Uitkering		297
	Egalisatiereserve Kapitaallasten		42
	Egalisatiereserve Havengebied Breskens		36
	Egalisatiereserve bestemmingsplannen	71	
	Reserve recratievisie 2.0		29
	Totalen	**146**	**404**
	Per saldo		**258**

Overzicht van incidentele baten en lasten

Met dit overzicht wordt beoogd duidelijkheid te geven omtrent de aard van de baten en lasten. De indicatie van de incidentele baten en lasten geeft informatie die relevant is voor het beoordelen van de financiële positie en de meerjarenraming. Onder incidenteel wordt verstaan baten en lasten die zich niet langer dan drie jaar voordoen. De incidentele baten en lasten staan los van bovenstaande verschillenanalyse.

	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	lasten	baten
A	**Totaal baten en lasten**	**84.252**	**90.450**
	Incidentele baten en lasten:		
	Meerkosten Covid-19 (zie paragraaf Covid-19) en compensatie Rijk	946	686
	Uitbetaling kapitaal pensioenplan vm wethouder en toevoeging aan voorziening wethouderspensioenen	607	607
	Vrijval vz wethouderspensioenen		125
	Resultaat GREX		356
	Verkoop gronden (niet GREX)		156
	Verkoop snippergroen (illegaal grondgebruik)	169	234
	TOZO-regeling	1.070	1.229
	TONK-regeling (rijksbijdrage via algemene uitkering)	177	107
	Masterplan Nieuwvliet subsidies en bijdragen, toegevoegd aan voorziening stimulering recreatieve sector	1.816	1.816
	Bommenregeling (vergoeding via Algemene Uitkering)	847	847
	Transitieplan voortgezet onderwijs	188	
	Totaal programma's	**5.820**	**6.163**
	Mutaties reserves		
	Egalisatiereserve wegen	1.356	
	Egalisatiereserve bodemsanering	44	
	Egalisatiereserve duurzaamheid	35	
	Egalisatiereserve bestemmingsplannen		72
	Egalisatiereserve groen	220	
	Algemene reserve naar egal.res Archeologie	151	151
	Egalisatiereserve Archeologie (niet besteed budget)	32	
	Voordeel parkeren 2.0 naar algemene reserve	138	
	Overheveling van div reserves en exploitatie naar egal.res. Kap.lasten	310	285
	diverse reserves - overhevelingen uit 2020		2.013
	Reserve demografische ontwikkeling	82	
	Egalisatiereserve algemene uitkering	787	501
	Reserve onderhoud gebouwen - achterstallig onderhoud		35

	diverse reserves - overheveling budgetten naar 2022	746	
	Reserve recreatievisie 2.0 - pilot toeristisch vervoer		29
	Reserve sociaal domein - tekorten jeugd		1.677
	Totaal reserves	**3.901**	**4.763**
B	**Totaal incidentele baten en lasten**	**9.721**	**10.926**
C	**Totaal structurele baten en lasten (A-B)**	**74.531**	**79.524**

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	**Onttrekking**	**Toevoeging**
Totaal structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves		
Egalisatiereserve kapitaallasten	226	
Reserve infrastructuur - beheerplan wegen	16	
Reserve infrastructuur - winkelcentrum Sluis	6	
Reserve infrastructuur - herinrichting Oostburg		15
Egalisatiereserve Havengebied Breskens	285	
Totaal:	**533**	**15**

Presentatie van het structureel rekeningsaldo (bedragen x € 1.000)	
Saldo baten en lasten	4.818
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.380
Rekeningsaldo na bestemming	**6.198**
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	1.205
Structureel rekeningsaldo	**4.993**

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

De WNT is van toepassing op de gemeente Sluis. Het voor de gemeente Sluis toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000. Dit is het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. **Bezoldiging topfunctionarissen**

Dit betreft leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling. In Sluis gaat het uitsluitend om leidinggevende functionarissen met dienstbetrekking.

2021		
Bedragen x €	**SI de Kievit- Minnaert**	**PTG Claeijs**
Functiegegevens	gemeentesecretaris	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	[01/01] - [31/12]	[01/01] - [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	107.816	100.707
Beloningen betaalbaar op termijn	20.416	18.881
subtotaal	*128.232*	*119.588*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	128.232	119.588
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2020		
Bedragen x €	**SI de Kievit- Minnaert**	**PTG Claeijs**
Functiegegevens	gemeentesecretaris	griffier

Aanvang en einde functievervulling in 2020	[01/01] - [31/12]	[01/01] - [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	106.668	99.453
Beloningen betaalbaar op termijn	19.244	17.814
subtotaal	*125.912*	*117.267*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	125.912	117.267

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Begrotingsrechtmatigheid

De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de kadernota rechtmatigheid die door de Commissie BBV is uitgebracht. Een belangrijke inhoudelijke aanvulling betreft de vaststelling, dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Essentieel is dat de raad nadere regels kan stellen wanneer kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (1), kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid (2) en kostenoverschrijdingen bij open-einde regelingen (3) moeten meewegen bij het oordeel van de accountant. In die gevallen dat de raad geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat deze kostenoverschrijdingen door de accountant niet bij de beslissing of al dan niet een goedkeurende controleverklaring kan worden gegeven, wordt betrokken. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen.

In totaal is € 80,4 miljoen aan lasten begroot (na wijziging). De werkelijke lasten bedragen € 84,4 miljoen. Per saldo betekent dit € 3,9 miljoen meer lasten dan geraamd. Aan baten is een bedrag van € 81,7 miljoen begroot (na wijziging), tegenover € 90,8 miljoen werkelijke baten. In totaal gaat het om een hogere realisatie aan baten van € 9,1 miljoen.

In het kader van de begrotingsrechtsmatigheid worden overschrijdingen van de begrote lasten per programma en van de investeringen in het hierna volgende overzicht nader toegelicht. Daarnaast kan worden opgemerkt dat aan alle mutaties in de reserves raadsbesluiten ten grondslag liggen.

Lastenoverschrijding programma	**Begrotingsafwijking**	**Onrechtmatig, telt niet mee**	**Onrechtmatig, telt wel mee**
€ 1.432.000	Programma 3: De overschrijding wordt met name verklaard door de taakstelling sociaal domein en toegenomen lasten voor WMO. Daarnaast zijn de personeelskosten ook hoger dan begroot.	X	
€ 2.010.000	Programma 4: Deze overschrijding wordt primair verklaard door de uitgaven voor de bommenregeling, die gedekt worden vanuit het gemeentefonds.	X	
€ 503.000	Overhead: De overschrijding wordt met name verklaard door toegenomen personeelskosten en kosten voor heffing en invordering.	X	
Lastenoverschrijding investeringen	**Begrotingsafwijking**	**Onrechtmatig, telt niet mee**	**Onrechtmatig, telt wel mee**

€ 2.000	Grond Springplaats niet-geëxplodeerde explosieven		X
€ 25.000	Reconstructie Willemsweg Schoondijke		X
€ 1.000	Reconstructie Lange Heerenstraat Schoondijke		X
€ 15.000	Voetpad Ringdijk-Zwartepolderweg		X
€ 16.000	Zonnepanelen sportcentrum Cadzand		X
€ 2.000	3e voetbalveld IJzendijke		X
€ 18.000	Renovatie IBA`s 2021		X
€ 17.000	Terreinvoorz. GW Oostburg/Aardenburg/Breskens		X

Balans

Balans per ultimo 2021

ACTIVA	2021	2020	PASSIVA	2021	2020
Vaste activa			***Vaste passiva***		
Immateriële vaste activa	**177.524**	**186.377**	**Eigen vermogen**	**35.194.954**	**30.377.557**
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	177.524	186.377	Algemene reserve	9.493.871	10.543.342
			Bestemmingsreserves	19.502.823	16.837.177
Materiele vaste activa	**101.146.486**	**97.970.884**	Gerealiseerd resultaat	6.198.260	2.997.039
Investeringen met een economisch nut	41.639.058	40.623.863			
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	45.886.895	45.018.865	**Voorzieningen**	**16.585.437**	**15.521.534**
Investeringen met een maatschappelijk nut	13.620.534	12.328.157	Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.394.719	4.129.128
			Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	12.190.718	11.392.406
Financiële vaste activa	**3.341.550**	**3.292.172**			
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	1.327.526	1.294.996	**Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer**	**51.131.645**	**56.286.725**
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	2.014.024	1.997.176	Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	51.131.645	56.286.725
Totaal	**104.665.560**	**101.449.434**	**Totaal**	**102.912.037**	**102.185.816**

Vlottende activa				***Vlottende passiva***		
Voorraden				**Netto-vlottende schulden**		
	1.459.277	**2.235.763**		**rentetypische looptijd korter dan één jaar**	**19.738.407**	**16.055.977**
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.004.062	1.732.902		Kasgeldleningen	10.500.000	8.000.000
Gereed product en handelsgoederen	455.215	502.861		Overige schulden	9.238.407	8.055.977
Uitzettingen rentetypische looptijd korter dan één jaar	**18.464.092**	**17.069.357**				
Vorderingen op openbare lichamen	14.676.324	12.493.803				
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	370.000	2.430.000		**Overlopende passiva**	**2.831.503**	**3.500.515**
Overige vorderingen	3.417.768	2.145.554		Vooruit ontvangen bedragen van het Rijk	191.906	123.649
				Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	2.639.597	3.376.866
Liquide middelen						
	260.895	**236.586**				
Kas-, banksaldi	260.895	236.586				
Overlopende activa	**632.122**	**751.169**				
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die tlv volgende jaren komen	632.122	751.169				
Totaal	**20.816.387**	**20.292.874**		**Totaal**	**22.569.910**	**19.556.492**
Totaal-generaal	**125.481.947**	**121.742.307**		**Totaal-generaal**	**125.481.947**	**121.742.307**

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen
De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld. De in de programmarekening opgenomen begrotingscijfers over 2021 zijn gebaseerd op de programmabegroting 2021 en 16 programmawijzigingen.

Waarderingsgrondslagen
Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag.

Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Duurzame waardevermindering van vaste activa wordt onafhankelijk van het resultaat in het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:
- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast;
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert;
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar zijn vast te stellen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar.

De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:
- De kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro;
- De kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie, dan wel worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat;
- Plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of — indien gedelegeerd — collegebesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:
- Er is sprake van een investering door een derde;
- De investering draagt bij aan de publieke taak;
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen;

- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Er wordt onderscheid gemaakt in investeringen met een economisch nut, investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investeringen met een economisch nut worden geactiveerd. Economisch nut geeft aan dat investeringen verhandelbaar zijn en/of dat ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.

Niet in exploitatie genomen gronden betreffen gronden waarvoor nog geen exploitatieopzet is vastgesteld en waarvoor ook geen stellig voornemen is om dit binnen een termijn van 10 jaar te doen. Tot en met 2015 verantwoordden we deze gronden onder de voorraden. Door gewijzigde regelgeving rubriceren we deze sinds 2016 onder de materiële vaste activa. De gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, of indien de waarde lager is tegen taxatiewaarde.

Financiële vaste activa
De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Voorraden
De voorraad bouwgrond is opgenomen tegen verkrijging- c.q. vervaardigingsprijs inclusief een renteopslag onder aftrek van subsidies en opbrengst van grondverkopen. Wanneer blijkt dat de boekwaarde niet kan worden gecompenseerd uit de te verwachten opbrengsten is een voorziening getroffen gebaseerd op nominale waarde en op de boekwaarde in mindering gebracht. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Met ingang van 1 januari 2016 is bij de bepaling rekening gehouden met de wijziging van de BBV-voorschriften waarbij de looptijd van een grondexploitatie is gemaximeerd op 10 jaar.

De tussentijdse winstneming is gebaseerd op de percentage-of-completion-methode. Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten en kosten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst genomen. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de verkrijging- c.q. vervaardigingsprijs in mindering gebracht. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

- Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat;
- De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;
- De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening getroffen en op de vorderingen in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald.

Liquide middelen en overlopende activa
Deze activa worden opgenomen tegen nominale waarde. Voor oninbaarheid is een voorziening getroffen en in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald.

Eigen vermogen
Het eigen vermogen is onderverdeeld in:

- Algemene reserves;
- Bestemmingsreserves;
- Gerealiseerd resultaat.

Alle mutaties in het eigen vermogen lopen via de exploitatie middels het onderdeel mutaties reserves. De algemene reserve kan door de gemeenteraad vrij worden aangewend voor zover hier nog geen bestemming aan is gegeven.

Naam reserve	Omschrijving
Algemene reserve	Reserve voor onvoorziene uitgaven, het afdekken van risico's o.a. uit grondexploitatie, schommelingen algemene uitkering Gemeentefonds, borgstellingen, verstrekte geldleningen, openeinde regelingen.
Grondexploitatie	Buffer voor het opvangen van risico's in het kader van de actieve grondexploitatie (d.w.z. complexen die de gemeente zelf exploiteert).
Infrastructuur	In stand houden van de gemeentelijke infrastructuur.
Explosievenruiming	Dekking van de kosten die voortvloeien uit het opsporen en het ruimen van niet gesprongen conventionele explosieven
Egalisatiereserve kapitaallasten investeringen	Dekking van (een deel van) de kapitaallasten van investeringen met een economisch nut waarvoor beslag op reservemiddelen is gelegd. Jaarlijks wordt aan deze egalisatiereserve een bedrag onttrokken gelijk aan de kapitaallasten.
Restauratie monumenten	Middelen voor de restauratie van monumenten.

Egalisatiereserve Bodemsanering	Egaliseren kosten bodemonderzoeken c.q. - saneringen.
Egalisatiereserve duurzaamheid	Egaliseren kosten duurzaamheid.
Egalisatiereserve bestemmingsplannen	Egaliseren kosten (inhaalslag) bestemmingsplannen.
Recreatievisie 2.0	Uitvoering van het activiteitenplan recreatie & toerisme 2.0
Bedrijfsvoering	Uitgaven ter verbetering van de bedrijfsvoering.
Sociaal Domein	Egalisatiereserve ten behoeve van de uitgaven in het kader van het sociaal domein.
Gemeentelijk onderwijs achterstandenbeleid	Bestrijden onderwijsachterstanden.
Onderhoud gebouwen Visveiling	Deze reserve kan worden ingezet als dekkingsmiddel voor de kapitaallasten en overige exploitatielasten van de nieuw te realiseren visserijexperience, met name in de eerste jaren.
Rekenkamercommissie	Uitvoeren onderzoeken door de rekenkamercommissie.
Onderhoud gebouwen	Groot onderhoud gebouwen.
Demografische ontwikkelingen	Inzetten voor uitvoering van het transformatieplan Aantrekkelijk wonen Oostburg.
Egalisatiereserve groen	Egalisatie kosten obv beheerplan groen.
Egalisatiereserve wegen	Egalisatie kosten obv beheerplan wegen.
Egalisatiereserve algemene uitkering Gemeentefonds	Verrekenen van de financiële uitkomsten van de circulaires van het Gemeentefonds gedurende het boekjaar. De stand van de algemene uitkering wordt vastgesteld op de meicirculaire voorafgaand aan het boekjaar.
Egalisatiereserve havengebied Breskens	Egalisatie kosten obv havengebied Breskens.

Gerealiseerde resultaat
In afwachting van de bestemming die de gemeenteraad geeft aan het rekeningsaldo van het lopend boekjaar, wordt dit apart op de balans verantwoord.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. Voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume (o.a. verlofuren) is geen voorziening gevormd.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:
- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand

begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven;
- Middelen verkregen van derden die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendingen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Naam voorziening	Omschrijving
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:	
Wethouderspensioenen	Wethouderspensioenen (gehanteerde rekenrente: 0,528%).
Wachtgelden wethouders	Wachtgelden voormalige wethouders.
Van derden verkregen middelen die specifiek moeten worden besteed:	
Afvalstoffenheffing	Opvangen van schommelingen in de tarieven van de afvalstoffenheffing.
Rioolheffing	Opvangen van schommelingen in de tarieven van de rioolheffing.
Stimuleren recreatieve sector	Het stimuleren van ontwikkelingen in de recreatieve sector. Stortingen en bestedingen gebaseerd op visiedocument Krachtig verbonden.
Rood voor groen	Inrichting recreatienatuur met recreatieve elementen. Stortingen en bestedingen gebaseerd op visiedocument Krachtig verbonden.
Aantrekkelijk Oostburg	Besteding provinciale middelen ihkv uitvoering masterplan Aantrekkelijk Oostburg.
Woningbouwontwikkeling	Ontwikkelingen conform visiedocument Krachtig verbonden
Waterberging	Voorkomen van ondoelmatige waterberging in bebouwd gebied.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Dit zijn schulden met een looptijd korter dan één jaar en zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva
Deze schulden zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Eigen bijdrage op grond van de Wmo

De eigen bijdragen voor de Wmo worden door het CAK bepaald. Daarmee heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeente Sluis geen zekerheid over de omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau door het ontbreken van inkomensgegevens op van het CAK ontvangen overzichten.

Grondslagen voor resultaatbepaling
De lasten en baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben en zijn ingedeeld naar programma's zoals deze door de raad zijn vastgesteld.

De afschrijving wordt berekend over de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs onder aftrek van de subsidies en bijdragen van derden en vindt plaats vanaf het jaar dat het actief in gebruik is genomen.

Voorzieningen worden via de rekening van baten en lasten gevoed. Stortingen in en onttrekkingen uit de reserves worden onder "algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien" gepresenteerd.

Verliezen worden genomen op het moment dat ze bekend zijn en de winsten op het moment dat ze worden gerealiseerd.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Verlofaanspraken worden toegerekend aan de periode van uitbetaling.

Toelichting balans

Vaste activa

Bijdragen in activa in eigendom van derden

	Boekwaarde 31-12-2020	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2021
Bijdrage in activa van derden	186.377	-	-	8.854	177.524
Totaal	**186.377**	**-**	**-**	**8.854**	**177.524**

Afschrijvingsperiode: 15 tot 25 jaar

Materiële vaste activa

Investeringen met een economisch nut

	Boekwaarde 31-12-2020	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2021
Bedrijfsgebouwen	29.410.429	2.652.436	177.645	1.402.959	30.482.261
Gronden en terreinen	1.768.369	234.184		866	2.001.686
Grond- weg- en waterbouwkundige werken economisch nut	2.899.863	564.691		323.533	3.141.021
Machines, apparatuur en installaties	3.734.425	93.775		430.230	3.397.970
Vervoermiddelen	1.186.764	151.535	587	199.354	1.138.357
Woonruimtes	675.039			58.487	616.552
Overige materiële vaste activa	1.451.835	6.147	5.451-	147.006	1.316.427
Gebouwen in verkoop	502.861-			47.645-	455.215-
Totaal	**40.623.863**	**3.702.768**	**172.782**	**2.514.790**	**41.639.058**

Het saldo van "Gebouwen in verkoop" wordt nader toegelicht onder de voorraden.

Afschrijvingstermijn*:	**jaren:**
Computerapplicaties	5
Bedrijfsgebouwen	15-40
Gronden en terreinen	geen
Investeringen met een economisch nut	5-80
Machines, apparatuur en installaties	5-15
Vervoermiddelen	8-10
Woonruimtes	25-40
Overige materiële vaste activa	1-40

*Gebaseerd op de financiële verordening

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

	Boekwaarde 31-12-2020	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2021
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	45.018.865	1.939.381	28.215	1.043.135	45.886.895
Totaal	**45.018.865**	**1.939.381**	**28.215**	**1.043.135**	**45.886.895**

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

	Boekwaarde 31-12-2020	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2021
Deelnemingen	1.294.996	32.530			1.327.526
Totaal	**1.294.996**	**32.530**	**-**	**-**	**1.327.526**

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

	Boekwaarde 31-12-2020	Investeringen	Desinvesteringen	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2021
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	1.386.409	359.386	204.279	154.509	1.387.007
BBZ debiteuren Sociale Zaken	610.767	16.249			627.016
Totaal	**1.997.176**	**375.636**	**204.279**	**154.509**	**2.014.024**

Vlottende activa
Voorraden

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Dit betreft:	
Netto-boekwaarde gronden bestemd voor woningbouw	-
Netto-boekwaarde gronden bestemd voor bedrijventerrein	1.004.062
	1.004.062

Woningbouw

Geen actieve plannen.

Bedrijventerreinen:

	Boekw. 31-12-2020	Vermeerde-ringen	Vermin-de-ringen	Voorziening	Winstname	Boekw. 31-12-2021
Vlaschaard III, Eede	5.643-	20.058	154.949	-	70.000	-70.534
Technopark fase 2, Schoondijke	19.238	537	166.200	150.526	-	-296.951
Deltahoek (uitbreiding)	642.005	24.579	586.635	-	135.000	214.949
Stampershoek fase 5, Oostburg	1.077.302	2.836	251.458	327.918-	-	1.156.598
	1.732.902	**48.010**	**1.159.242**	**177.392-**	**205.000**	**1.004.062**

	Uit te geven grond in m² 2021	Bruto boekw 31-12-2021	Voorziening	Netto boekw 31-12-2021	Uit te geven grond in m² 2020	Netto boekw 31-12-2020
Vlaschaard III, Eede	1.995	70.534-	-	70.534-	3.195	5.643-
Technopark fase 2, Schoondijke	2.700	51.122-	245.829	296.951-	6.260	19.238
Deltahoek (uitbreiding)	20.800	214.949	-	214.949	30.315	642.005
Stampershoek fase 5, Oostburg	22.806	1.984.460	827.862	1.156.598	26.041	1.077.302
	48.301	**2.077.753**	**1.073.691**	**1.004.062**	**65.811**	**1.732.902**

	Uit te geven grond in m² 2021	Bruto boekw 31-12-2021	Voorziening	Netto boekw 31-12-2021	Uit te geven grond in m² 2020	Netto boekw 31-12-2020
Onderhanden werk grondexploitatie	**48.301**	**2.077.753**	**1.073.691**	**1.004.062**	**65.811**	**1.732.902**

Gereed product en handelsgoederen

	Boekw. 31-12-2020	Vermeer-deringen	Bijdrage van derden	Des-investering	Boekw. 31-12-2021
Gereed product en handelsgoederen	502.861	-	-	47.645	455.215
	502.861	**-**	**-**	**47.645**	**455.215**

	Boekwaarde			Vraagprijs
Te koop gezet voor 01-01-2021				Vraagprijs
Voormalig werkplaats Groede	-			135.000
Voormalig basisschool Hoofdplaat	47.645			249.000
Voormalig dorpshuis Nieuwvliet, Dorpsstraat 37	-			198.000
Euregiotuinen Oostburg	455.215			
		502.861	+/+	582.000
Te koop gezet na 01-01-2021				
Nieuwstraat 35, Eede				139.000
Landbouwstraat 2, Schoondijke				
		-	+/+	
Verkocht in 2021				Verkoopprijs
Voormalig basisschool Hoofdplaat	47.645			249.000
		47.645	-/-	
		455.215		

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen

	2021	2020
Debiteuren openbare lichamen	4.894.324	4.454.157
Nog op te leggen Sabewa	5.426.984	4.104.404
Btw/btw compensatiefonds	4.795.009	4.469.430
Totaal Vorderingen op openbare lichamen	**15.116.317**	**13.027.991**
Voorziening voor oninbaarheid:		
Debiteuren openbare lichamen	439.993	534.188
Totaal Vorderingen op openbare lichamen (na aftrek voorziening voor oninbaarheid)	**14.676.324**	**12.493.803**

Uitzettingen in 's Rijks schatkist

	2021	2020		
Rijk	370.000	2.430.000		
	370.000	**2.430.000**		

Drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)

Kwartaal verslagjaar 2021	1	2	3	4
Drempelbedrag	**567**	**567**		
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	202	257		
Ruimte onder het drempelbedrag	365	310		
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-		

Drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)

Kwartaal verslagjaar 2021	1	2	3	4
Drempelbedrag			**1.513**	**1.513**
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen			133	105

Overige vorderingen

	2021	2020
Debiteuren Sociale Zaken	1.059.223	1.059.645
Debiteuren Algemeen	1.407.671	1.462.152
Overige vorderingen	1.995.641	786.588
Totaal Overige vorderingen	**4.462.534**	**3.308.385**
Voorziening voor oninbaarheid:		
Debiteuren Algemeen	225.000	134.407
Debiteuren Sociale Zaken	819.766	1.028.425
Totaal Overige vorderingen (na aftrek voorziening voor oninbaarheid)	**3.417.768**	**2.145.554**

Liquide Middelen

	2021	2020
Kas	1.159	415
Banken	223.075	236.981
Kruisposten	36.661	810-
	260.895	**236.586**

Overlopende activa

Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die tlv volgende jaren komen

		2021	2020
Vooruitbetaald		557.620	673.788
Overige		74.502	45.697
		632.122	**719.485**

Vaste passiva

Eigen Vermogen

	Boekw 31-12-2020	Toevoeging	Onttrekking	Resultaat bestemming vorig boekjaar	Vermind ter dekking van afschrijving	Boekw 31-12-2021
Algemene reserve	10.543.342	884.432	3.815.077	1.881.175	-	9.493.871
Totaal	**10.543.342**	**884.432**	**3.815.077**	**1.881.175**	**-**	**9.493.871**

Bestemmingsreserves

	Boekw 31-12-2020	Toevoeging	Onttrekking	Resultaat bestemming vorig boekjaar	Vermind ter dekking van afschrijving	Boekw 31-12-2021
Grondexploitatie	892.707	-	-	90.864	-	983.571
Infrastructuur	477.685	15.000	22.740	-	-	469.945
Explosievenruiming	283.582	-	-	-	-	283.582
Demografische ontwikkelingen/Krimpproblematiek	310.240	81.950	-	-	-	392.190
Restauratie monumenten	27.603	-	-	-	-	27.603
Rekenkamercommissie	15.448	-	-	-	-	15.448
Onderhoud gebouwen	1.371.490	-	35.000	-	-	1.336.490
Onderhoud gebouwen Visveiling	133.875	-	-	-	-	133.875

Gemeentelijk onderwijs achterstandenbeleid	-	-	-	-	-	-
Kapitaallasten	5.473.678	310.000	226.212	-	-	5.557.466
Bodemsanering	235.307	43.668	-	-	-	278.975
Bestemmingsplannen	253.848	-	71.732	-	-	182.117
Duurzaamheid	225.564	35.471	-	-	-	261.036
Bedrijfsvoering	675.512	-	-	125.000	-	800.512
Recreatievisie 2.0	156.791	-	35.000	-	-	121.791
Sociaal Domein	1.835.032	-	305.138	900.000	-	2.429.894
Egalisatiereserve wegen	833.833	1.355.559	-	-	-	2.189.392
Egalisatiereserve groen	160.746	219.804	-	-	-	380.549
Egalisatiereserve algemene uitkering gemeentefonds	2.147.062	787.000	501.349	-	-	2.432.713
Egalisatiereserve Havengebied Breskens	1.327.175	-	284.996	-	-	1.042.179
Egalisatiereserve archeologisch onderzoek	-	183.497	-	-	-	183.497
Totaal	**16.837.178**	**3.031.949**	**1.482.167**	**1.115.864**	**-**	**19.502.823**

Totale boekwaarde reserves	2021	2020
Algemene reserve	9.493.871	10.543.342
Bestemmingsreserves	19.502.823	16.837.178

Gerealiseerde resultaat	2021	2020
Overheidsactiviteiten	5.842.161	2.906.175
Grondexploitatie	356.099	90.864
	6.198.260	**2.997.039**

Voorzieningen

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

	Boekwaarde 31-12-2020	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2021
Wethouderspensioenen	4.058.882	607.139	146.314	124.988	4.394.719
Wachtgelden wethouders	70.246	-	47.571	22.675	-
	4.129.128	**607.139**	**193.885**	**147.663**	**4.394.719**

Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden

	Boekwaarde 31-12-2020	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2021
Herstructurering volkshuisvesting	450.825	-	-	-	450.825
Afvalstoffenheffing	1.248.362	198.930	-	-	1.447.292
Rioolheffing	5.224.472	333.531	-	-	5.558.003
Stimuleren recreatieve sector	1.534.938	550.000	303.806	-	1.781.131
Rood voor groen	982.072	37.400	23.978	-	995.494
Fonds Bedrijvenontwikkeling	-	10.000	-	-	10.000
Waterberging	25.000	6.150	-	-	31.150
Aantrekkelijk Oostburg	1.926.738	-	30.000	-	1.896.738
Begraafplaatsen	-	20.085	-	-	20.085
	11.392.406	**1.156.096**	**357.784**	**-**	**12.190.718**

	Boekwaarde 31-12-2020	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2021
Voorzieningen	15.521.534	1.763.235	551.669	147.663	16.585.437

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen

	2021	2020
Schuldrestant per 1-1	56.286.725	61.441.804
Opnames	-	-
Aflossingen	5.155.079	5.155.079
Schuldrestant per 31 december	**51.131.645**	**56.286.725**

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	2021	2020
Kasgeldlening	10.500.000	8.000.000
	10.500.000	**8.000.000**

Overige schulden

	2021	2020
Crediteuren	4.502.273	2.138.314
Sociaal Domein	178.193	744.364
Budgetbeheer rekening ING	165.951	113.520
Belastingen	1.173.420	1.406.321
Rente geldleningen	677.314	761.477
Overige	2.541.257	2.891.981
	9.238.407	**8.055.977**

Overlopende passiva

Vooruit ontvangen bijdragen van het Rijk

	2021	2020
Monumentensubsidie	191.906	123.649

Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen

	2021	2020
Overige	2.639.597	3.376.866
	2.639.597	**3.376.866**

	Aard/om-schrijving	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Woongoed Zeeuws-Vlaanderen	Woningbouw	41.704.000	100%	27.871.922	29.621.517
Woonzorg Nederland	Zorgcomplex	424.000	100%	424.000	424.000
		42.128.000		**28.295.922**	**30.045.517**

Kredietfaciliteit
Met ingang van 1 januari 2018 is de ING Bank de huisbankier van de gemeente Sluis. De gemeente heeft een kredietlimiet afgesloten bij de ING voor een bedrag van € 1.000.000. Het kredietlimiet bij de Bank voor Nederlandse Gemeenten bedraagt eveneens € 1.000.000.

Afgegeven borgtochtakte
Op 28 december 2021 heeft gemeente Sluis een borgtochtakte afgegeven aan de Rabobank Zeeuws Vlaanderen voor een financiering van € 88.400 aan de Coöperatie Beheer en Onderhoud Sportveld accommodaties in de gemeente Sluis (BOSS).

Gemeentegaranties eigen woningbezit
De risico's met betrekking tot de verleende gemeentegaranties voor eigen woningbezit zijn ondergebracht bij de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen.

Langlopende verplichtingen
De gemeente Sluis is voor in totaal 9.582.532 euro aan langlopende verplichtingen op jaarbasis aangegaan. De langlopende verplichtingen hebben betrekking op het onderhoud en beheer van de openbare ruimte en bijbehorende voorzieningen in de gemeente Sluis zoals onderhouden van bestrating, van openbare verlichting en groen. Maar ook op facilitaire zaken zoals telefonie, printer, hardware en schoonmaak. Het resterende bedrag ultimo 2021 aan openstaande langlopende verplichtingen bedraagt 5.336.473 euro.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen
Het aantal niet opgenomen verlofuren bedraagt per ultimo 2021 29.319 uur wat een waarde vertegenwoordigd van 872.861 euro.

Landbouwgronden
12,6 ha landbouwgrond is verpacht.

Verzekerde waarde
De gebouwen zijn verzekerd tegen brand- en stormschade voor 171.750.300 euro, dit is een verlaging ten opzicht van het jaar daarvoor. In 2021 zijn enkele gebouwen verkocht en zijn er nieuwe gebouwen opgevoerd.

Erfpacht
De gemeente heeft 179.263 m2 erfpacht uitgegeven en 162.001 m2 in erfpacht genomen.

Voorwaardelijke verplichting
In 2002 is er een geldleningsovereenkomst aangegaan met de Rabobank voor een bedrag van 449.243 euro ten behoeve van het Ledeltheater te Oostburg. In de voorwaarden is gesteld dat er geen rente en aflossing wordt betaald. Als aanvullende voorwaarde geldt dat het Ledeltheater dient te worden benut voor het realiseren van culturele activiteiten in de ruimste zin van het woord. Indien het theater aan deze activiteiten wordt onttrokken dient de lening te worden terugbetaald.

Euregiotuinen Oostburg
De gronden van de voormalige Euregiotuinen in Oostburg en het daaraan aansluitende perceel (totaaloppervlakte ca 13 ha) zijn in het verleden aangekocht. Dit is de enige locatie waar thans door derden een concreet plan voor wordt ontwikkeld. Het betreft hier volledig passief grondbeleid. Deze gronden zijn in de markt gezet in de vorm van een aanbod. Geïnteresseerden konden een beschrijving indienen van hun voorgenomen plan met een daaraan gekoppeld bod. De selectie en daarmee eveneens de verkoopprijs heeft plaats gevonden op basis van het ingediende aanbod (plan + bod). In 2018 is met de partij die het winnende bod à € 725.000 heeft uitgebracht een intentieovereenkomst gesloten. In 2020 zal de planologische procedure worden opgestart ten behoeve van de realisatie van dag- en

verblijfsrecreatie. Na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan, zullen de gronden in eigendom worden overgedragen. Deze gronden zijn opgenomen onder de voorraden als handelsgoederen.

Sisa lijst

Ministerie van Binnenlandse Zaken
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-2-2022								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering** **Juridische grondslag** **Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A7**	**Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving** Gemeenten	Besteding (jaar T-1, 15-31 december 2020) *Aard controle R* *Indicator: A7/01*	Besteding (jaar T, 1 januari-30 september 2021) *Aard controle R* *Indicator: A7/02*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A7/03*	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A7/04*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A7/05*	
			€ 0	€ 6.823	Ja	Nee		
JenV	**A12B**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen**	Naam veiligheidsregio	Besteding (jaar T)	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	

		Veiligheidsregio's	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/01*	*Aard controle R* *Indicator: A12B/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/05*	
			Veiligheidsregio Zeeland	€ 17.541	Ja	€ 17.541	Ja	
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/02*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/03*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B2/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			€ 0	17	17	€ 0	€ 0	
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/08*			
			Ja	Ja	Nee			
			Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T)	**Reeks 1** Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T)	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3)	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3)		

			Keuze werkelijke kosten *Aard controle D2* *Indicator: B2/09*	**Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/10*	**Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/12*		
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/14*				
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/20*
			€ 6.460	€ 6.460				
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) **Keuze normbedragen**	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) **Keuze normbedragen**				

			Aard controle R *Indicator: B2/21*	*Aard controle n.v.t* *Indicator: B2/22*			
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagen affaire**	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2) *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Berekening bedrag uitvoeringskosten *Aard controle R* *Indicator: C62/02*	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*	
			17	€ 2.550	€ 3.090	Nee	
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	
			€ 258.457	€ 48.992	€ 9.472	€ 241.996	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinfor	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinfor	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	

			matie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	**Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	matie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	**Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	
			1				
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/08*	
			1				

EZK	**F9**	**Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie**	Projectnaam/nummer *Aard controle R* *Indicator: F9/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F9/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/03*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/05*	
		1	TVW Zeeland	€ 25.000	€ 25.000	Ja		
		2						
		3						
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/06*					
			Ja					
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen	

							zelfstandigen (IOAZ)	zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R *Indicator: G2/01*	*Aard controle R* *Indicator: G2/02*	*Aard controle R* *Indicator: G2/03*	*Aard controle R* *Indicator: G2/04*	*Aard controle R* *Indicator: G2/05*	*Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 3.616.430	€ 119.756	€ 128.055	€ 0	€ 110.340	€ 1.020
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW)
			Aard controle R *Indicator: G2/07*	*Aard controle R* *Indicator: G2/08*	*Aard controle R* *Indicator: G2/09*	*Aard controle R* *Indicator: G2/10*	*Aard controle R* *Indicator: G2/11*	*Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 26.100	€ 100	€ 0	€ 303.824	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Aard controle D2 *Indicator: G2/13*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende**	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten

		zelfstandigen)_gemeentedeel 2021 **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	*Aard controle R* *Indicator: G3/01*	*Aard controle R* *Indicator: G3/02*	*Aard controle R* *Indicator: G3/03*	*Aard controle R* *Indicator: G3/04*	*Aard controle R* *Indicator: G3/05*	artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 7.300	€ 36.250	€ 5.337	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)

		gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	*Aard controle R* *Indicator: G4/02*	*Aard controle R* *Indicator: G4/03*	*Aard controle R* *Indicator: G4/04*	*Aard controle R* *Indicator: G4/05*	*Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 21.583	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 830.515	€ 72.786	€ 22.612	€ 183	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 233.919	€ 25.157	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 2.610	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	141	13	Ja		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	111	2	Ja		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	18	0	Ja		
				Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit	Levensonderhoud-Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit			

				kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/11*	dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo *Aard controle D2* *Indicator: G4/12*	kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*		
				€ 0	€ 0	0			
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/14*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing 4 *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/18*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel**		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T)	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met			

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	*Aard controle R* *Indicator: G12/01*	*Aard controle R* *Indicator: G12/02*	het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			
			€ 514	€ 0	1			
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 112.754	€ 83.005				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken *Aard controle R*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken *Aard controle R*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten *Aard controle R*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.*

				Indicator: H4/03	*Indicator: H4/04*	*Indicator: H4/05*	*Indicator: H4/06*	*Indicator: H4/07*	*Indicator: H4/08*
			1	1.1 - Onroerende zaken - Nieuwbouw	€ 5.960	€ 5.960	€ 0	€ 0	
			2	1.2 - Onroerende zaken - Renovatie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			3	1.3 - Onroerende zaken - Onderhoud	€ 67.729	€ 67.729	€ 0	€ 0	
			4	2.1 - Roerende zaken - Aankoop	€ 1	€ 0	€ 1	€ 0	
			5	2.2 - Roerende zaken - Dienstverlening derden	€ 4.957	€ 0	€ 4.957	€ 0	
			6	2.3 - Roerende zaken - Beheer en exploitatie	€ 4.358	€ 0	€ 4.358	€ 0	
			7	Overige kosten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			8						
			9						
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**		Beschikkingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)
						Gerealiseerd	**Gerealiseerd**	**Gerealiseerd**	**Gerealiseerd**
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*
				Indicator: H8/01	*Indicator: H8/02*	*Indicator: H8/03*	*Indicator: H8/04*	*Indicator: H8/05*	*Indicator: H8/06*
			1	1038447	€ 85.142	€ 0	€ 43.309	€ 0	€ 85.464
			2						
			3						
			4						
				Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				

				Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*			
				Indicator: H8/07	*Indicator: H8/08*			
			1	1038447	Nee			
			2					
			3					
			4					
LNV	**L5B**	**Regiodeals 3e tranche**		Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/beschikkingsnummer	Betreft pijler	Besteding per pijler (jaar T)	Cofinanciering per pijler (jaar T)
		SiSa tussen medeoverheden				Een pijler per regel		
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
				Indicator: L5B/01	*Indicator: L5B/02*	*Indicator: L5B/03*	*Indicator: L5B/04*	*Indicator: L5B/05*
			1	061714 Gemeente Sluis	153643	pijler 4: Arbeidsmarkt en scholing sterk verbonden	€ 0	€ 59.299
			2	061714 Gemeente Sluis	153643	pijler 3: Voorzieningen innovatief dichterbij	€ 19.798	€ 0
			3					
				Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator L5B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T)	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T)	Toelichting	
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	

				Indicator: L5B/06	*Indicator: L5B/07*	*Indicator: L5B/08*	*Indicator: L5B/09*		
			1	*061714 Gemeente Sluis*	€ 0	€ 90.986			
			2	*061714 Gemeente Sluis*	€ 19.798	€ 0			
			3						
				Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T)	Totale compensabele BTW (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*			
				Indicator: L5B/10	*Indicator: L5B/11*	*Indicator: L5B/12*			
				€ 0	€ 0	Nee			

Bijlagen

Begrippenlijst

Deze begrippenlijst geeft voor een aantal (nieuwe) begrippen, mede in relatie tot de nieuwe begrotingsopzet en het duale systeem, een omschrijving.

Kengetallen:	Omschrijving
Balans:	Onderdeel van de jaarrekening. De balans geeft een overzicht van de bezittingen, vreemd en eigen vermogen (activa en passiva) van de gemeente.
Baten en lasten (stelsel van):	Een begrotingssysteem van baten en lasten houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben.
Begroting:	Een begroting geeft aan welke beleidsvoornemens de gemeente heeft, hoeveel middelen daarmee zijn gemoeid en uit welke bronnen die middelen afkomstig zijn. Het Besluit begroting en verantwoording onderscheidt een beleidsbegroting en de financiële begroting.
Bestuurlijk belang:	Een bestuurlijk belang heeft een gemeente wanneer ze een zetel heeft in het bestuur van een derde rechtspersoon of als ze stemrecht heeft.
Categoriale indeling:	Een categoriale indeling is een indeling van baten en lasten naar soorten zoals salarissen, rente en belastingen. Het Besluit begroting en verantwoording 2019 stelt verplicht dat gemeenten de begroting converteren naar categorieën in een apart document. Dit document wordt naar de toezichthouder en CBS gezonden. De voorgeschreven categorieën worden niet meer bij de comptabiliteitsvoorschriften zelf bepaald, maar bij ministeriële regeling.
Collegeprogramma:	Het college geeft in een collegeprogramma de inhoudelijke invulling van belangrijke onderwerpen die in de zittingsperiode tot uitvoering moeten komen. Het gaat als regel om onderwerpen die naar het oordeel van het college politiek relevant zijn. Hierbij wordt een relatie gelegd naar de in het raadsprogramma vermelde prioriteiten.
Comptabiliteitsvoorschriften (BBV):	De comptabiliteitsvoorschriften zijn bij Koninklijk Besluit uitgevaardigde voorschriften voor de inrichting van begroting en de jaarrekening en het jaarverslag van de gemeente. Op dit moment geldt het Besluit begroting en verantwoording van 2019, inclusief wijzigingen.
Dualisme:	Een dualistisch stelsel kenmerkt zich doordat de posities en bevoegdheden ontvlecht zijn. De raad richt zich primair op de kaderstellende en controlerende functie, het college op de uitvoerende functie. De wethouders zijn geen lid van de raad.
Financieel belang:	Een financieel belang heeft een gemeente indien de middelen die zij ter beschikking stelt verloren gaan in geval van faillissement van de verbonden partij (een derde rechtspersoon) en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Financiële positie:	Onderdeel van de financiële begroting, tevens de tegenhanger van de balans. De financiële positie van een gemeente geeft de grootte en samenstelling van het vermogen aan in relatie tot de baten en lasten.
Jaarrekening:	De jaarrekening is de tegenhanger van de financiële begroting; de jaarrekening gaat in op de realisaties van het afgelopen begrotingsjaar. De jaarrekening is een onderdeel van de jaarstukken en bestaat uit: 1. de programmarekening en toelichting, 2. de balans en toelichting.
Jaarstukken:	De jaarstukken zijn onderverdeeld in het jaarverslag en de jaarrekening en is de tegenhanger van de begroting.
Jaarverslag:	Het jaarverslag is de tegenhanger van de beleidsbegroting en gaat met name in op de uitkomsten van de programma's over het afgelopen begrotingsjaar. Het jaarverslag is een onderdeel van de jaarstukken en bestaat uit: 1. de programmaverantwoording, 2. de paragrafen
Overzicht van baten en lasten:	Onderdeel van de financiële begroting dat een overzicht geeft van alle baten en lasten die in de programma's zijn opgenomen.
Paragrafen:	Een paragraaf geeft volgens het Besluit begroting en verantwoording een dwarsdoorsnede van de begroting op financiële aspecten. Het gaat dan om de beleidslijnen van beheersmatige aspecten die belangrijk zijn, financieel, politiek of anderszins. De paragrafen zijn onderdeel van zowel de beleidsbegroting als het jaarverslag.
Programma:	Een samenhangende verzameling van producten, activiteiten en geldmiddelen gericht op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten, waaraan idealiter indicatoren gekoppeld kunnen worden.
Programmabegroting:	Een programmabegroting is een typering voor de nieuwe beoogde begroting doordat de programma's in de begroting centraal staan. In het Besluit begroting en verantwoording wordt het woord programmabegroting niet gebruikt. Het kenmerk van de begroting volgens de nieuwe voorschriften is dat de begroting is onderverdeeld in programma's, daarom wordt er ook wel naar verwezen als programmabegroting. De gemeente is vrij in de keuze van de programma's en in het aantal.
Programmaplan:	Een programmaplan behandelt per programma expliciet de maatschappelijke effecten en de wijze waarop er naar gestreefd zal worden die effecten te verwezenlijken. Dit wordt gedaan aan de hand van de volgende drie vragen: Wat willen we? Wat gaan we ervoor doen? Wat gaat het kosten?
Programmarekening:	Onderdeel van de jaarrekening. De programmarekening geeft een overzicht van de gerealiseerde baten en lasten van het begrotingsjaar.

Programmaverantwoording:	Onderdeel van het jaarverslag. In de programmaverantwoording wordt per programma expliciet ingegaan op de beoogde maatschappelijke effecten en de wijze waarop getracht is deze effecten te verwezenlijken. De vragen: Wat wilden we? Wat hebben we ervoor gedaan? Wat heeft het gekost? zijn de centrale vragen die in dit deel beantwoord worden.
Raadsprogramma:	De raad geeft in een raadsprogramma een agendering van de onderwerpen die in de raadsperiode aan de orde moeten komen. Het gaat als regel met name om de onderwerpen die in de visie van de raad politiek relevant zijn. Het raadsprogramma is de basis voor de planning en control van de raad. In een dualistisch stelsel kunnen alle raadsfracties een raadsprogramma ondertekenen.
Risicomanagement:	Risicomanagement is het proces van identificeren en analyseren van risico's en vervolgens het ontwerpen en implementeren van maatregelen om de kans van optreden van de risico's te verminderen, oftewel om de schade, veroorzaakt door de risico's, te minimaliseren. Risicomanagement is een in hoge mate gestandaardiseerd proces dat in alle gevallen de stappen inventariseren, analyseren, maatregelen nemen, bewaken kent.
Taakvelden:	Het Besluit begroting en verantwoording laat de indeling van de begroting aan de gemeente vrij, maar stelt verplicht dat gemeenten de begroting converteren naar taakvelden in een apart document. Dit document wordt naar de toezichthouder en CBS gezonden. De voorgeschreven taakvelden zijn niet bij de comptabiliteitsvoorschriften bepaald, maar bij ministeriële regeling.
Verbonden partij:	Een verbonden partij is een derde rechtspersoon waarbij de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.
Weerstandscapaciteit:	De weerstandscapaciteit is het geheel van geldmiddelen (zoals de algemene reserve) waaruit tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden, zonder dat de begroting en het beleid (direct) aangepast behoeven te worden.
Weerstandsvermogen:	Het vermogen van de gemeente om niet structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde de taken te kunnen voortzetten.

Realisatie per taakveld

Taakveld		Lasten			Baten			Resultaat
Code	Naam	Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	Saldo
010-5	Mutaties reserves	1.292	3.916	-2.624	5.556	5.297	258	-2.882
011-5	Resultaat van rekeningen van baten en lasten	1.316	0	1.316	0	0	0	1.316
01-4	Bestuur	1.142	1.779	-637	0	755	-755	117
02-1	Burgerzaken	47	41	6	3	0	3	3
02-4	Burgerzaken	1.285	1.745	-460	523	450	73	-533
03-1	Beheer overige gebouwen en gronden	447	483	-36	77	57	19	-55
04-5	Overhead	9.114	9.618	-503	27	185	-158	-345
05-5	Treasury	35	38	-3	27	47	-20	17
061-5	OZB woningen	0	0	0	4.099	4.622	-523	523
062-5	OZB niet-woningen	0	0	0	2.429	2.310	118	-118
063-1	Parkeerbelasting	0	2	-2	2.229	1.955	273	-275
064-5	Belastingen overige	702	948	-246	413	304	109	-354
07-5	Algemene uitkering en overige uitkering gemeentefonds	0	0	0	39.402	42.712	-3.310	3.310
08-3	Overige baten en lasten	-1.655	0	-1.655	0	0	0	-1.655
08-5	Overige baten en lasten	931	12	920	0	0	0	920
09-5	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	-23	23	0	0	0	23
11-1	Crisisbeheersing en brandweer	2.535	2.551	-15	7	58	-51	36
12-1	Openbare orde en veiligheid	281	176	105	0	5	-5	110
12-4	Openbare orde en veiligheid	363	1.275	-912	41	34	7	-919
21-1	Verkeer en vervoer	7.489	5.569	1.920	220	294	-74	1.994
22-1	Parkeren	814	673	141	0	2	-2	143
24-1	Economische havens en waterwegen	329	297	32	0	12	-12	44
32-2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	835	882	-47	787	1.239	-451	404
33-2	Economische promotie	198	130	68	29	26	3	65
34-2	Economische promotie	987	730	258	55	38	17	240
34-5	Economische promotie	0	0	0	7.135	8.146	-1.011	1.011
42-1	Onderwijshuisvesting	693	682	11	95	74	21	-10

43-3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.195	1.683	512	514	614	-100	612
51-3	Sportbeleid en activering	191	44	147	3	0	3	144
52-1	Sportaccommodaties	1.634	1.617	18	227	272	-44	62
53-1	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	614	613	0	27	27	0	1
54-1	Musea	604	730	-126	33	8	25	-151
55-1	Cultureel erfgoed	483	352	132	3	18	-15	147
56-3	Media	911	718	192	0	0	0	192
57-1	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.048	4.780	268	445	742	-296	564
57-2	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	591	390	201	7	25	-17	218
61-1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.738	1.893	-155	630	596	34	-189
61-3	Samenkracht en burgerparticipatie	1.691	1.712	-21	0	5	-5	-16
62-3	Wijkteams	402	334	68	0	29	-29	97
63-3	Inkomensregelingen	6.337	7.303	-966	4.961	6.031	-1.070	104
64-3	Begeleide participatie	5.713	7.861	-2.148	0	42	-42	-2.105
65-3	Arbeidsparticipatie	680	414	266	8	56	-48	313
66-3	Woonvoorzieningen	1.061	1.120	-58	7	9	-1	-57
671-3	Maatwerkdienstverlening 18+	2.133	490	1.643	0	0	0	1.643
672-3	Maatwerkdienstverlening 18-	5.919	5.176	743	0	0	0	743
681-3	Geëscaleerde zorg 18+	228	0	228	190	227	-37	265
682-3	Geëscaleerde zorg 18-	1.619	1.944	-325	0	0	0	-325
71-3	Volksgezondheid	974	1.034	-60	40	76	-36	-23
72-1	Riolering	3.186	3.431	-245	4.833	4.863	-30	-215
73-1	Afval	3.259	3.322	-63	3.930	4.056	-126	63
74-1	Milieubeheer	1.145	996	148	10	53	-43	192
75-1	Begraafplaatsen en crematoria	384	356	27	360	393	-33	60
81-1	Ruimtelijke ordening	2.356	3.169	-813	1.408	2.323	-915	102
83-1	Wonen en bouwen	1.402	1.248	154	889	1.363	-474	628
Totaal programma's		**81.680**	**84.252**	**-2.572**	**81.680**	**90.450**	**-8.770**	**6.198**

Indicatoren

Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Vestigingen	per 1.000 inw 15-64jr	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	218,6	nb	nnb
Functiemenging	%	LISA	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	44%	nb	nnb
Fijn huishoudelijk restafval	kg per inwoner	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg)	nnb	190	nnb
Hernieuwbare elektriciteit	%	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	nnb	25	nnb
Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	CBS	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).	3,7	nb	3
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	CBS	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.	4,1	nb	4,7

Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.	695	710	719
Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	769	787	796
WOZ-waarde woningen	dzd euro	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.	225	228	240
Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	ABF - Systeem Woningvoorraad	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	7,7	nb	nnb
Demografische druk	%	CBS - Bevolkingsstatistiek	De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.	85,10%	85,70%	85,90%
Verwijzigingen Halt	aantal per 1.000 inwoners	Stichting Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.	21	nb	4,09
Jongeren met delict voor rechter	%	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	1%	nb	nnb
Niet-sporters	% (4-jaarlijks)	CBS / RIVM - Gezondheidsenquete	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	60,40%	60,90%	60,40%

Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Banen	per 1.000 inw 15-64jr	LISA	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	814,5	nb	650,9
Netto arbeidsparticipatie	%	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.	64,10%	63%	nnb
Bijstandsuitkeringen	per 1.000 inw 18jr eo	CBS - Participatie Wet	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners.	26	19,6	25
Lopende re-integratievoorzieningen	per 1.000 inw 15-65jr	CBS - Participatie Wet	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	nnb	nb	nnb
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 10.000 inw	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 180 deelnemende gemeenten.	81	80	81 eerste halfjaar 2021
werkloze jongeren	%	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).	2%	1,50%	nnb
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	2,1	2%	nnb
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.	4,8	5,50%	nnb
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.	nnb	11%	nnb
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	nnb	10,50%	10,60%

Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Jongeren met jeugdreclassering	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	nnb	0,50%	nnb
Jongeren met jeugdbescherming	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	1,10%	1,10%	nnb

Overzicht investeringsuitgaven

		STAND 1-1-2021					LOPENDJAAR 2021					ACTUELESTAND			
Activa-nummer	Omschrijving	Aanschaf waarde saldo	Afwaar dering	Afschr.	Boek waarde saldo	Krediet saldo	Vermeer dering	Vermin dering	Afschr.	Rente	Verleend krediet saldo	Aanschaf waarde saldo	Boek waarde saldo	Verleend krediet saldo	RESTANT
1600000	Grond Springplaats niet-geexplodeerde explosieven	0	0	0	0	0	102.009	0	0	0	0	102.009	102.009	0	-102.009
1600001	Inrichting Springplaats niet-geexplodeerde explosieven	0	0	0	0	0	0	0	0	0	49.500	0	0	49.500	49.500
2100045	Herinrichting Schouwburgstraat / Callenfelsstraat	1.995	0	0	1.995	432.005	0	0	0	28	215.005	1.995	1.995	647.010	215.005
2100049	Verkeersmaatregelen Ijzendijke na recon. N61	632.429	0	130.772	501.656	2.488.661	0	0	25.297	6.973	923.821	632.429	476.359	3.412.482	923.821
2100073	Aanpassen bushaltes	263.926	0	162.796	101.129	548.624	3.250	-5.451	17.824	1.406	72.440	272.627	92.006	621.064	63.739
2100104	Vervanging openbare verlichting 2020 (masten)	129.281	0	1.803	127.478	155.658	44.533	0	3.616	1.772	26.377	173.814	168.395	182.035	-18.156
2100105	Vervanging openbare verlichting 2020 (armaturen)	14.114	0	706	13.409	529.975	0	0	706	186	515.861	14.114	12.703	1.045.836	515.861
2100106	Omvormen halfverharding 2020	18.696	0	436	18.260	113.350	0	0	748	254	94.654	18.696	17.512	208.004	94.654
2100109	Omvormen halfverharding 2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0	83.395	0	0	83.395	83.395
2100110	Vervanging openbare verlichting 2021 (armaturen)	0	0	0	0	0	6.970	0	191	0	108.335	6.970	6.780	108.335	101.365
2100111	Vervanging openbare verlichting 2021 (masten)	0	0	0	0	0	47.801	0	672	0	126.200	47.801	47.129	126.200	78.399
2100112	Aanleg parkeerterrein 60 pl Retranchement	59.111	0	260	58.851	39.604	4.950	25.000	1.846	818	-17.111	39.061	36.954	22.493	2.939
2100114	Reconstructie Willemsweg Schoondijke	0	0	0	0	365.000	390.442	0	6.958	0	365.000	390.442	383.484	730.000	-25.442
2100115	Reconstructie Lange Heerenstraat Schoondijke	0	0	0	0	430.000	430.980	0	6.305	0	430.000	430.980	424.675	860.000	-980
2100116	Vervanging veegmachine 2019	162.132	0	20.217	141.915	170.000	0	0	20.267	1.973	7.868	162.132	121.648	177.868	7.868
2100117	Parkeerproblematiek MFC Breskens	13.484	0	0	13.484	163.000	4.087	0	0	187	149.517	17.571	17.571	312.517	145.430
2100118	Parkeerproblematiek MFC Nieuwvliet	138	0	0	138	75.000	41.366	0	0	2	74.862	41.503	41.503	149.862	33.496
2100119	Voetpad Ringdijk-Zwartepolderweg	16.499	0	0	16.499	210.000	208.625	0	2.383	229	193.500	225.125	222.742	403.500	-15.125
2100120	Reconstructie wegen toegang kern Hoofdplaat	3.786	0	0	3.786	80.000	56.870	0	387	53	76.214	60.656	60.269	156.214	19.344
2100124	MFC Schoondijke - parkeervoorzieningen	9.910	0	0	9.910	126.000	53.091	0	1.417	138	53.091	63.001	61.583	179.091	0
2100131	Golfbrekers Haven Breskens	0	0	0	0	200.000	0	0	0	0	200.000	0	0	400.000	200.000
2100132	Inriching vissershaven Breskens	0	0	0	0	100.000	0	0	0	0	100.000	0	0	200.000	100.000
2100133	Steiger Haven Breskens	0	0	0	0	50.000	0	0	0	0	50.000	0	0	100.000	50.000
2100135	MFC Aardenburg - parkeren, terrein, infra	0	0	0	0	105.000	0	0	0	0	105.000	0	0	210.000	105.000
2100136	Herinrichting centrum Oostburg, fase 4	19.823	0	0	19.823	895.000	562.894	0	0	276	875.177	582.717	582.717	1.770.177	312.283
2100143	Reconstructie West- en Gratamastraat Oostburg	0	0	0	0	0	174.432	0	4.507	0	0	174.432	169.925	0	-174.432
2100144	Aanleg Fietspad Beekmanstraat Aardenburg	0	0	0	0	0	180.000	0	3.133	0	0	180.000	176.867	0	-180.000
2100145	Reconstructie Pr.Irenestr en Kon.Julianastr S'dijk	0	0	0	0	0	196.424	0	4.452	0	0	196.424	191.972	0	-196.424
2100146	Herbestraten na rioleringswerken	0	0	0	0	0	202.842	0	2.992	0	0	202.842	199.850	0	-202.842
2100147	Parkeerterrein begraafplaats IJzendijke	0	0	0	0	0	28.377	0	662	0	0	28.377	27.715	0	-28.377
2140041	Aanschaf en installatie nieuwe parkeerapparatuur	453.019	0	35.228	417.791	250.000	0	0	45.302	5.807	203.018	453.019	372.489	453.018	203.018
2140042	auto tbv handhaving	0	0	0	0	35.000	0	0	0	0	0	0	0	35.000	0
2140043	uitrusting auto tbv scannen handhaving	0	0	0	0	149.000	0	0	0	0	0	0	0	149.000	0
2140044	Inrichting software uitrusting scanauto	0	0	0	0	25.000	0	0	0	0	0	0	0	25.000	0
3100025	Stampershoek Oostburg	0	0	0	0	0	132.175	0	0	0	0	132.175	132.175	0	-132.175
4230030	RK Molenbolwerk Ijzendijke, vervangen dakbedekking	0	0	0	0	57.550	0	0	0	0	28.775	0	0	86.325	28.775
5300030	De Eenhoorn, vloer,plafond,div installaties	147.377	0	15.446	131.931	393.310	0	0	7.369	1.834	70.647	147.377	124.562	463.957	70.647
5300038	Gymlokaal Ijzendijke/bitumen dakbedekking	0	0	0	0	38.520	0	0	0	0	19.260	0	0	57.780	19.260
5300039	Clubgebouw scouting/drumband O`burg diversen	0	0	0	0	186.000	0	0	0	0	93.000	0	0	279.000	93.000
5300040	MFC Schoondijke - renovatie gymzaal	119.149	0	4.687	114.462	350.168	0	0	4.766	1.591	61.019	119.149	109.696	411.187	61.019
5300041	Dak sportcentrum Cadzand	0	0	0	0	185.000	162.019	0	3.240	0	185.000	162.019	158.779	370.000	22.981
5300042	Zonnepanelen sportcentrum Cadzand	0	0	0	0	77.500	93.775	0	3.126	0	77.500	93.775	90.649	155.000	-16.275
5310002	Cv-installatie sportaccommodatie Aardenburg	15.987	0	7.344	8.643	67.313	0	0	1.066	120	25.663	15.987	7.577	92.976	25.663

		STAND 1-1-2021					LOPENDJAAR 2021					ACTUELESTAND			
Activa-nummer	Omschrijving	Aanschaf waarde saldo	Afwaar dering	Afschr.	Boek waarde saldo	Krediet saldo	Vermeer dering	Vermin dering	Afschr.	Rente	Verleend krediet saldo	Aanschaf waarde saldo	Boek waarde saldo	Verleend krediet saldo	RESTANT
5310021	3e voetbalveld IJzendijke	0	0	0	0	0	1.797	0	0	0	0	1.797	1.797	0	-1.797
5400009	Aanbrengen zaalventilatie Ledeltheater Oostburg	164.907	0	75.001	89.906	185.093	0	0	10.994	1.250	10.093	164.907	78.912	195.186	10.093
5400013	Ledeltheater, vervangen koeling-splitunit	15.500	0	904	14.596	28.210	0	0	1.550	203	105	15.500	13.046	28.315	105
5410029	Belfort Sluis, verv electrische besturing lift	0	0	0	0	54.620	0	0	0	0	27.310	0	0	81.930	27.310
5410030	Archeologisch museum Aardenburg	233.699	0	0	233.699	1.173.317	543.204	130.000	0	3.248	510.301	646.903	646.903	1.683.618	97.097
5600053	Vernieuwing strandposten 2017	383.832	0	38.688	345.144	399.125	-3.242	0	25.463	4.797	0	380.590	316.439	399.125	3.242
5600062	Duurzaam onderhoud bruggen 2020	66.587	0	1.644	64.943	123.314	27.545	0	3.789	903	56.727	94.132	88.699	180.041	29.182
5600063	Duurzaam onderhoud bruggen 2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0	60.000	0	0	60.000	60.000
5600064	Restauratie maritiem dek Breskens	244.717	0	20.036	224.681	364.427	0	0	9.789	3.123	5.283	244.717	214.892	369.710	5.283
5600065	Brug Damse vaart Sluis	21.073	0	0	21.073	285.487	3.964	0	0	293	128.928	25.037	25.037	414.415	124.964
5600072	Ruiterroutes	0	0	0	0	0	3.222	0	0	0	35.000	3.222	3.222	35.000	31.778
5600076	Visie streekpromotie en Gastheerschap	0	0	0	0	0	0	0	0	0	125.000	0	0	125.000	125.000
5800011	Speelterreinen 2020	54.850	0	2.144	52.706	58.910	0	0	5.485	733	4.060	54.850	47.221	62.970	4.060
5800012	Speelterreinen 2021	0	0	0	0	0	104.995	1.431	4.642	0	100.600	103.563	98.921	100.600	-2.963
6300042	MFC Sluis, klimaatregeling	0	0	0	0	20.000	0	0	0	0	10.000	0	0	30.000	10.000
6700001	MFC Sluis buitenzijde 2019	0	0	0	0	19.100	0	0	0	0	19.100	0	0	38.200	19.100
6700002	MFC Schoondijke - bouw	1.870.494	0	46.697	1.823.797	3.982.089	0	0	46.762	25.351	85.880	1.870.494	1.777.034	4.067.969	85.880
6700003	MFC Schoondijke - installaties	759.718	0	50.648	709.070	1.580.000	0	0	50.648	9.856	30.282	759.718	658.422	1.610.282	30.282
6700004	MFC Schoondijke - inrichting	172.850	0	17.945	154.905	184.626	2.897	0	17.342	2.153	38.223	175.746	140.459	222.849	35.326
6700005	MFC Aardenburg - bouw	278.684	0	0	278.684	5.845.000	1.918.389	0	0	3.874	5.566.317	2.197.073	2.197.073	11.411.317	3.647.928
6700006	MFC Aardenburg - installaties	0	0	0	0	191.000	0	0	0	0	191.000	0	0	382.000	191.000
6700007	MFC Aardenburg - inrichting	0	0	0	0	318.000	0	0	0	0	318.000	0	0	636.000	318.000
7210006	Inzamelmiddelen huisvuil, grondstoffenplan `19-`23	689.059	0	0	689.059	1.780.000	69.509	0	0	9.578	1.090.941	758.568	758.568	2.870.941	1.021.432
7220121	Maatregelen stedelijk waterplan Het Heem	130.679	0	7.859	122.820	150.000	0	0	1.633	1.707	19.321	130.679	121.186	169.321	19.321
7220190	Maatregelen stedelijk waterplan Cadzand-Bad 2014	10.145	0	127	10.018	128.000	0	0	127	139	53.855	10.145	9.891	181.855	53.855
7220205	Cadzand-Bad Boulevard de Wielingen (afkoppelvisie)	16.439	0	308	16.131	902.413	75.003	0	783	224	541.724	91.442	90.351	1.444.137	466.722
7220208	Ijzendijke Raveleijnstraat/Blindehoek e.o.	380.373	0	3.909	376.464	894.091	0	0	4.755	5.233	78.627	380.373	371.709	972.718	78.627
7220211	IJzendijke Slijpstraat/Kazernestraat e.o.	193.760	0	1.842	191.918	512.550	0	0	2.422	2.668	62.515	193.760	189.496	575.065	62.515
7220212	Oostburg centrumgebied/Transformatieplan	108.649	0	2.449	106.200	381.084	28.671	0	1.573	1.476	113.201	137.320	133.298	494.285	84.530
7220214	Sluis Bedrijventerrein Industrieweg	77.399	0	0	77.399	509.320	145.818	0	2.142	1.076	180.406	223.217	221.075	689.726	34.588
7220238	Afkoppelen IJdijke Raveleijnstraat/Blindehoek e.o.	192.871	0	1.834	191.037	510.000	0	0	2.411	2.655	62.129	192.871	188.626	572.129	62.129
7220239	Afkoppelen Eede Zwaanstraat	143.216	0	2.364	140.851	284.271	0	0	1.790	1.958	5.533	143.216	139.061	289.804	5.533
7220241	Afkoppelen Oburg centrumgebied/Transformatieplan	164.937	0	5.472	159.465	462.835	59.947	0	2.201	2.217	148.712	224.884	217.210	611.547	88.765
7220244	Afkoppelen Sluis Bedrijventerrein Industrieweg	8.998	0	0	8.998	313.650	132.749	0	1.194	125	147.827	141.747	140.553	461.477	15.078
7220249	Verv gemalen/drukrioolunits rioolpersleiding 2018	28.704	0	1.321	27.383	84.821	0	0	574	381	8.718	28.704	26.809	93.539	8.718
7220251	Vervanging vrijverval riolering 2018	1.257.338	0	23.935	1.233.403	4.246.573	48.276	0	16.209	17.144	996.099	1.305.614	1.265.470	5.242.672	947.823
7220253	Afkoppelen St. Anna ter Muiden	0	0	0	0	909.500	0	0	0	0	454.750	0	0	1.364.250	454.750
7220255	Vervangen gemalen bouwkundig 2019	4.000	0	111	3.889	16.800	0	0	67	54	12.800	4.000	3.822	29.600	12.800
7220256	Vervangen gemalen mechanisch 2019	26.000	0	2.267	23.733	30.000	0	0	1.300	330	4.000	26.000	22.433	34.000	4.000
7220257	Vervangen gemalen electrisch/MacTek 2019	74.468	0	8.850	65.618	87.000	0	0	6.206	912	12.532	74.468	59.412	99.532	12.532
7220258	Verv gemalen/drukrioolunits rioolpersleiding 2019	3.401	0	79	3.321	72.500	0	0	68	46	69.100	3.401	3.253	141.600	69.100
7220272	Vervanging kolkenzuiger 2020	200.000	0	4.167	195.833	340.000	137.040	0	33.565	2.722	140.000	337.040	299.308	480.000	2.960
7220300	Vrijvervalriool vervanging/renovatie 2020	128.317	0	726	127.591	1.746.720	716.994	3.215	5.692	1.773	1.618.403	842.096	835.677	3.365.123	904.625

Activa-nummer	Omschrijving	STAND 1-1-2021					LOPENDJAAR 2021					ACTUELESTAND			
		Aanschaf waarde saldo	Afwaar dering	Afschr.	Boek waarde saldo	Krediet saldo	Vermeer dering	Vermin dering	Afschr.	Rente	Verleend krediet saldo	Aanschaf waarde saldo	Boek waarde saldo	Verleend krediet saldo	RESTANT
7220301	Vrijvervalriool vervanging/renovatie 2021	0	0	0	0	0	140.689	0	779	0	1.328.030	140.689	139.909	1.328.030	1.187.341
7220305	Vrijvervalriool afkoppelen/verbetering 2020	200.398	0	611	199.786	447.250	134.882	0	2.984	2.777	246.852	335.279	331.684	694.102	111.970
7220306	Vrijvervalriool afkoppelen/verbetering 2021	0	0	0	0	0	83.252	0	363	0	297.550	83.252	82.889	297.550	214.298
7220310	Gemalen/pompunits bouwkundig 2020	2.972	0	33	2.940	29.000	8.000	0	165	41	26.028	10.972	10.775	55.028	18.028
7220311	Gemalen/pompunits bouwkundig 2021	0	0	0	0	0	7.731	0	76	0	29.725	7.731	7.655	29.725	21.994
7220315	Gemalen/pompunits mechanisch 2020	4.195	0	48	4.147	29.000	2.785	0	105	58	24.805	6.980	6.827	53.805	22.020
7220316	Gemalen/pompunits mechanisch 2021	0	0	0	0	0	24.450	0	413	0	29.725	24.450	24.037	29.725	5.275
7220320	Gemalen elektrisch (MacTek/Aquaview++) 2020	50.266	0	1.311	48.955	73.000	15.844	0	5.454	681	22.734	66.110	59.345	95.734	6.890
7220321	Gemalen elektrisch (MacTek/Aquaview++) 2021	0	0	0	0	0	13.143	0	180	0	74.825	13.143	12.962	74.825	61.683
7220325	Pompunits elektrisch 2020	71.313	0	2.179	69.133	180.000	590	0	4.787	961	108.688	71.902	64.936	288.688	108.099
7220326	Pompunits elektrisch 2021	0	0	0	0	0	16.141	0	199	0	199.875	16.141	15.942	199.875	183.734
7220330	Rioolpersleiding vervanging 2020	3.000	0	85	2.915	143.315	0	0	38	41	140.315	3.000	2.877	283.630	140.315
7220331	Rioolpersleiding vervanging 2021	0	0	0	0	0	23.582	25.000	4	0	146.898	-1.418	-1.422	146.898	148.316
7220336	Renovatie IBA`s 2021	0	0	0	0	0	49.425	0	2.561	0	31.820	49.425	46.863	31.820	-17.605
7240007	Columbariummuren cq elementen 2020	11.125	0	262	10.863	30.000	4.864	0	676	151	18.875	15.989	15.051	48.875	14.011
8200019	17 Oktoberplein 6 IJzendijke, vervangen kozijnen	0	0	0	0	181.500	0	0	0	0	90.750	0	0	272.250	90.750
8200020	Clubgebouw O`burg, verv. dakbedekking	0	0	0	0	61.490	0	0	0	0	30.745	0	0	92.235	30.745
8220004	Leningen Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	1.989.966	0	0	1.989.966	1.570.682	190.721	0	0	14.171	0	2.180.687	2.180.687	1.570.682	-190.721
8220005	Uitbreiding woonwagencentrum Schoondijke	0	0	0	0	140.000	0	0	0	0	140.000	0	0	280.000	140.000
9130004	Deelname stimuleringsfonds volkshuisvesting	234.677	0	0	234.677	317.072	141.612	204.279	0	3.275	0	172.009	172.009	317.072	62.668
9130007	Investeringskrediet deelneming GBE Aqua	0	0	0	0	0	32.530	0	0	0	32.500	32.530	32.530	32.500	-30
9600011	Fietsproject	321.308	0	0	321.308	297.179	27.054	0	0	365	15.000	348.362	348.362	312.179	-12.054
9600032	Terreinvoorz. GW Oostburg/Aardenburg/Breskens	33.206	0	6.341	26.866	45.281	16.783	0	1.846	373	0	49.989	41.802	45.281	-16.783
9600033	Overkapping centrale werkplaats Oostburg	28.312	0	4.395	23.917	330.762	15.284	0	1.285	332	150.910	43.596	37.915	481.672	135.626
9600053	GW Breskens/overheaddeur	9.109	0	605	8.503	30.000	0	0	911	118	5.891	9.109	7.592	35.891	5.891
9600054	centrale werkplaats oostburg/lichtstraat	0	0	0	0	20.000	0	0	0	0	10.000	0	0	30.000	10.000
9600055	centrale werkplaats oostburg/dakbedekking	0	0	0	0	70.000	0	0	0	0	35.000	0	0	105.000	35.000
9600061	Verhuursysteem gemeentelijke accommodaties	0	0	0	0	30.000	0	0	0	0	15.000	0	0	45.000	15.000
9600062	Vervanging bedrijfsvoertuigen GW 2020	92.379	0	4.183	88.196	117.000	24.621	0	9.443	1.226	24.621	117.000	103.374	141.621	0
9600064	Camerabewakingssysteem KCC	20.897	0	5.515	15.382	29.940	0	0	2.090	214	2.903	20.897	13.292	32.843	2.903
9600065	Vervanging bedrijfsvoertuigen GW 2021	0	0	0	0	0	126.914	587	5.105	0	184.000	126.327	121.221	184.000	57.673
9600070	Achtergestelde lening GI Intervence	0	0	0	0	0	0	0	0	0	45.885	0	0	45.885	45.885
	Totalen	**13.259.640**	**0**	**726.595**	**12.533.045**	**42.438.155**	**8.014.362**	**384.062**	**466.218**	**156.632**	**22.295.940**	**20.889.940**	**19.697.127**	**64.734.095**	**14.665.640**